

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 144

פרשת שמות תשפ"ב

עניני 'שוכבי"ם'

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְנַגְלִיא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת שְׁמוֹת

וְעַל-יְדֵי 'אֲמִירַת-תְּהִלִּים':

(א) אִפְלוּ מִי שְׂאִין לֹא שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה - מְתַעֲוֶרֶר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

(ב) וְגַם זֹכָה לְהַגִּיעַ, אֶל הַשַּׁעַר וְהָאוֹת הַשִּׁיף לֹא.

(ג) וּלְפֶתַח הַשַּׁעַר.

נִמְצָא: שְׁזֹכָה עַל-יְדֵי 'תְּהִלִּים' לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹאֵלִיב כג, א): "נֶאֱמַר הַגִּבֹּר הַיּוֹקֵם עַל" - וְדָרְשׁוּ רַז"ל (מוֹעֵד-קָטָן טז:): "שֶׁהַקִּים עָלָה שָׁל תְּשׁוּבָה".

"וְנָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹאֵלִיב שם) - בִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת "נָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל", דְּהִינּוּ: 'סִפְרֵי תְּהִלִּים' שֶׁיִּסְדּוּ - עַל-יְדֵי זֶה "הַיּוֹקֵם עָלָה שָׁל תְּשׁוּבָה" - בִּי עַל-יְדֵי 'תְּהִלִּים' זֹכִיךְ לְתִשׁוּבָה' בְּנ"ל.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדָה-זָרָה ד:): "לֹא הָיָה דָּוִד רְאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלָא בְּדִי לְהוֹרֹת תְּשׁוּבָה לְיַחֲיִד" וְכוּ' - נִמְצָא: שֶׁקָּרַר הוֹרֵאת הַתְּשׁוּבָה' עַל-יְדֵי 'דָּוִד-הַמְּלִיךְ'.

וְעַקְרֵי הַתְּשׁוּבָה' שֶׁל 'דָּוִד-הַמְּלִיךְ' - הוּא 'סִפְרֵי תְּהִלִּים', שְׂאֵמְרוּ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד וּבְרוּחַ-הַקִּדּוּשׁ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִי מָה שֶׁהוּא, יָכוֹל לְמַצֵּא אֶת-עַצְמוֹ בְּתוֹךְ 'סִפְרֵי תְּהִלִּים', וְלִזְכּוֹת לְתִשׁוּבָה' עַל-יְדֵי 'אֲמִירַת תְּהִלִּים' בְּנ"ל.

וְעַקְרֵי הַזְּדַכְכוּת 'שְׁנֵים-עָשָׂר שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם 'מ"ט אוֹתִיּוֹת', בְּחִינַת 'מ"ט

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה, אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ וְגו'. וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב שְׁבַעִים נֶפֶשׁ, וַיּוֹסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם" (שְׁמוֹת א. א-ה)

א.

(ח"ב עג)

מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה, יִהְיֶה רְגִיל בְּ'אֲמִירַת תְּהִלִּים', בִּי 'אֲמִירַת תְּהִלִּים' מִסְגָּל לְתִשׁוּבָה.

בִּי יֵשׁ נו"ן שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה, וְ'מ"ט שְׁעָרִים' יָכוֹל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בָּהֶם וּלְהַשִּׁיגֵם, אֲדָּ שְׁעָרֵי-הַחֲמֻשִּׁים' הוּא בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ' כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶשׁוּבָה אֵלֵיכֶם".

וְאֵלֶּה ה'מ"ט שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה' - הֵם בְּחִינַת 'מ"ט אוֹתִיּוֹת' שֶׁיֵּשׁ בְּ'שְׁמוֹת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל'.

וְהֵנָּה: "הַכֹּל חַפְצִים לִירְאָה אֵת שְׁמֹךְ" (סְלִיחוֹת לַיּוֹם רִאשׁוֹן), וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לָאוּ כָּל אָדָם זֹכָה לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה'.

(א) בִּי יֵשׁ - שְׂאִין לֹא 'הַתְּעוֹרְרוֹת' כָּלֹ לְתִשׁוּבָה.

(ב) וְאִפְלוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לֹא - אֵינּוּ זֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשִּׁיף לֹא.

(ג) וְאִפְלוּ אִם מַגִּיעַ לְשֵׁם - יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַשַּׁעַר סָגוּר.

ב.

(ח"ב עט - 'ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"ואלה שמות מפעלות וכו' (ה, אשר שם) שמות

(בארץ) (תהלים מו, ט - "אל תקרי שמות אלא שמות". ברכות ז:), 'פעלות' מצוות. 'שמות' פרוד בין המצוות.

"ויהי כל נפש וכו' שבעים נפש" (שמות שם, ה), 'אחדות' (ויקרא-רבה ד, ו - בעשו פתיב ביה 'שש נפשות', וכתוב בו 'נפשות' הרבה וכו'. וביעקב 'שבעים נפש', וכתוב ביה נפש אחת וכו'). על-ידי "ויוסף היה במצרים" (שמות א, א-ה), "אסף הרפתי" (בראשית ל, כג).

"אם לא יאמינו ל'קול' האות" (שמות ד, ח - הפסוק הזה מופיע שם בהראשי-פרקים של פרשת בא, עין-שם).

(עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של הפרשיות 'תולדות-ניצא').

ג.

(ספר-המדות, צדיק ח"ב כ)

על-ידי הזכרת 'שמות הצדיקים', יכולין להביא שנוי ב'מעשה-בראשית', כלומר: לשנות הטבע. וסימן לדבר: "אלה תולדות השמים והארץ" כו' (בראשית ב, ד), "ואלה שמות בני ישראל" וכו', (שמות א, א) - גזרה-ששה. [עין בראשית-רבה יב, ב; שמות-רבה א, ב; מח, א].

"הבאים מצרימה" (שמות א, א-ה) - עניני 'גלות מצרים' -

ד.

(ח"א ד, בסוף)

על-ידי 'ודוי-דברים' לפני הצדיק-האמת - מעלה מלכות-דקדשה'

שערי-תשובה' - היה ב'מצרים', שהוא בחינת 'מצר-הגרון' (שערי-הפנות פסח), שהוא בחינת 'תשובה-עלאה' (שם; פרי-עץ-חיים, חג המצות פ"ז).

ועל-בן אחר שגזדכו שם במצרים וזכו לצאת משם - ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם כנגד מ"ט שערי-תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל.

וביום-ההמשים - אז: "וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) - זה בחינת: "ואשובה אליכם" - בחינת ה'תשובה של השם-יתברך בעצמו' כב"כ, בחינת 'שערי-המשים' כנ"ל.

וזהו: "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו" (שמות א, א) - סופי-תבות: הם אותיות 'תהלים', ואותיות 'תשובה'.

כי על-ידי 'תהלים' - זוכין ל'תשובה', שהיא בחינת "שמות בני ישראל הבאים מצרימה" וכו'. כי מ"ט שערי-תשובה, הם בחינת מ"ט אותיות שיש ב"שמות בני ישראל הבאים מצרימה", להזדבך שם כנ"ל.

וזה שאנו רואין: שבימי-תשובה, דהינו ב'אלול' ועשרת-ימי-תשובה, כל ישראל עוסקין אז באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגל לתשובה כנ"ל.

ועל-בן הוא דבר גדול מאד, לעסק תמיד ב'אמירת תהלים' - כי הוא התעוררות גדול מאד מאד להשם-יתברך, אשרי שיאחז בו.

לְשֵׁרְשָׁהּ, וּמִבְטֵל מְמַשְׁלֵת עִבּוּ"ם, וְזוֹכָה לַיָּדָע: "שָׁכַל מְאַרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ!" - וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא מְעִין עוֹלָם-הַבָּא'.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" - הֵן 'הוֹי"ה' הֵן אֱלֹקֶיךָ, תְּבִין: שָׁכַל זֹאת 'אֲנֹכִי'.

"אֲשֶׁר הוּצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" - דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד): "כִּי כָל הַגְּלִיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם גְּלוּת-מִצְרַיִם" - מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל'.

הֵינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי ה'צִדִּיק' - נִתְבַּטֵּל מְלֻכוֹתָם וּמְמַשְׁלֵתָם שֶׁל הָעִבּוּ"ם, וְעוֹלָה מִתּוֹכָם מְלֻכוֹת-דְּקָדְשָׁה'.

ה.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כְּשֶׁפָּגַם אֲבָרָהָם בַּמָּה אֲדַע" (בְּרֵאשִׁית טז, ח), וּבָזָה פָּגַם בְּיִרְשַׁת אֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' - הִיא גְּלוּת-מִצְרַיִם'.

וְדוֹקָא "יַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם" (יהושע כד, ד - בַּהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח) - כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה' (שְׁעַר-הַכְּפוֹנוֹת, דְּרוֹשֵׁי עֲלִינַת-לְשַׁבַּח א).

וְהוֹרִיד אוֹתָם בְּגְלוּת'. וּמִצְרַיִם' הוּא הַפֶּן הַנְּסִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמִצְרַיִם נָסִים לְקִרְאָתוֹ" - שְׁאִין שֵׁם מְקוֹם הַנְּסִים, וְאִין שֵׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפִּי".

"וְכָל הַגְּלִיּוֹת מְכַנְּיָם בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּ'אֲמוּנָה', בְּתְפִלָּה, בְּ'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', יוֹרְדִין לְגְלוּת' -

לְכִי יִרְדְּתָם וּלְכִי הִפְגַּם שְׁפָגַם, כֵּן צָרִיךְ לִירֹד לְעֵמֶק הַגְּלוּת שֶׁל מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁיִּרְדּוּ יַעֲקֹב וּבָנָיו לְמִצְרַיִם, כְּשֶׁאָמַר אֲבָרָהָם (בְּרֵאשִׁית טו, ח): "בַּמָּה אֲדַע", עַל יִרְשַׁת אֶרֶץ'.

ו.

(ח"א כ, י)

"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקֹּדֶשׁ אֵל מֶלֶךְ אֲדוֹם, כִּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אֲתָה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצַאתָנוּ, וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיִמָּה וְכוּ', וַיִּרְעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְכוּ'" (בְּמִדְבָּר כ, יד-טו).

"אֲתָה יָדַעְתָּ" דְּיָקָא - כִּי כָל הָעֲנָשִׁים עַל יָדוֹ, "וּבִפְרֹט גְּלוּת-מִצְרַיִם שֶׁהִיא עַל פְּגַם-הַבְּרִית" (שְׁעַר-הַכְּפוֹנוֹת פֶּסַח א), כִּי 'פְּגַם-הַבְּרִית' הוּא 'פְּגַם-הַדַּעַת'. וְעַל 'פְּגַם-הַבְּרִית', 'חֶרֶב' בָּא, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כו, כה) "חֶרֶב נִקְמַת" וְכוּ', וְהוּא מְמַנֶּה עַל 'חֶרֶב'.

ז.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; פְּתַב-יָד רַבְּנֵי ז"ל הַשִּׁיף לְח"א סב, הַנְּדָפֶס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

לְפַעְמִים מִנַּח הַדְּבֹר' וּמוֹכֵן לְצֵאת, וְאִינוֹ יוֹצֵא דְרָךְ הַפֶּה, כִּי-אִם דְּרָךְ הָעֶרְף'.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת' שְׁרוּצִים תָּמִיד לְתַפֵּס הַדְּבֹר' לְעֵצָמָם, בְּפֶרֶט דְּבֹר הַקְּדוּשׁ מְאֹדָם גְּדוּל, כִּי אֲצַלֵּם כָּל הַדְּבֹרִים יָפִים וְנָאִים וְחֻשׁוּבִים וְרוּצִים לְתַפֵּסָם, מִכָּל-שֶׁכֶן כְּשֶׁהַדְּבֹר נָאָה בְּאֵמַת וְכוּ'.

וְעַקֵּר 'תְּקוּן-הַדְּבֹר', הוּא עַל-יְדֵי ה'תְּעִנִּית' - כִּי עַקֵּר 'יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת', אִינוֹ אֶלָּא מ'אֲחוּרֵי-הַקְּדֻשָּׁה'. וּכְשֶׁמְתַגְּבְּרִים ה'תְּאֻזוֹת' עַל הָאָדָם - הוּא הַתְּגַבְּרוֹת ה'קְלָפוֹת' עַל הַקְּדֻשָּׁה.

וְרֵאשֵׁי־הַתְּאוּזוֹת' - הֵם הַשָּׁלֶשׁ
קַלְפוֹת, שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי
פְרֻעָה: שֵׁר הָאוֹפִים, וְשֵׁר הַמְּשָׁקִים,
וְשֵׁר הַטְּבָחִים' (בראשית מ, ב-ג) - שָׁהֵם: קִנְיָה,
וְיֹשֵׁט, וְזִרְדִּין' (שערי-הַפְּסוּקִים וַיֵּשֶׁב) - שָׁהֵם
בְּחִינַת תְּאוּזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, שָׁהֵם
'רֵאשִׁים', שֶׁכֵּל הַתְּאוּזוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.
וַיִּנְקָתָם: מִפְּרֻעַ"ה שְׁעוֹמֵד 'אַחֲזִרִי'
הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת
'הַעֲרִי"ה', הֵינּוּ 'אַחֲזִרִים' (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים שָׁם).

וְעַקֵּר וַיִּנְקָתָם: מִה'דְּבוּרִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
שָׁם, א): "אַחַר הַדְּבָרִים" - כִּי 'קִנְיָה'
וְיֹשֵׁט וְזִרְדִּין, הֵם סְמוּכִין לַחֲמֹשֶׁת
מוֹצְאוֹת הַפֶּה' - וְתוֹפְסִין ה'דְּבוּר' לְהַעֲרִף,
וּמְשִׁיכִין ה'דְּבוּר' לְגִלּוֹת־מִצְרִים, בְּחִינַת
"מִצַּר הַגְּרוֹן" (שְׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת, פֶּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים
ס"ט, ד): "נָחַר גְּרוֹנִי", וְאֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם
דְּבוּר לְפָנָי הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְאִזִּי צָרִיךְ לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר 'אַחֲזִרִי'
הַקִּדְשָׁה שֶׁלֹּא יִינָקוּ.

וְדִבְקוֹת אַחֲזִרֵי־הַקִּדְשָׁה, הִיא עַל־יְדֵי
ה'תְּעִנִּית' וְכוּ', (עֵינן בְּפָנִים), שֶׁהוּא
עַקֵּר הַכְּנַעַתָן שֶׁל ה'שָׂרִים' הַנ"ל.

וְעַל־יְדֵי ה'תְּעִנִּית' שְׁמֹרְעִיב עֲצָמוֹ -
מִמְשִׁיךְ 'מִימֵי הַחֲסָדִים' לְלַחֲלַח
הַגְּרוֹן, וְאִזִּי יוֹכֵל לְדַבֵּר. [עֵינן עוֹד בְּפָנִים, וּבִפְרֻשֶׁת
לְדִלֵךְ בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, י): "וַיִּהְיֶה רָעֵב בְּאַרְצָךְ".]

ח.
(ח"א סו, ד-בסוף)
לְפַעְמִים נִתְחַבֵּן אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר'
בְּ"מִצַּר-הַגְּרוֹן" (שְׁעַר הַכּוֹנֵנוֹת, פֶּסַח),
וְאִי־אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא ה'דְּבוּר' בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת
'הִיזְעָרִיק' [קוֹל צְרוּד].

וְצָרִיךְ לְרֵאוֹת לְהוֹצִיא הַדְּבוּר מ'מִצַּר-
הַגְּרוֹן, שְׁיִוָּכַל לְדַבֵּר בְּשִׁלְמוֹת -
דְּהֵינּוּ: לְהַמְשִׁיךְ 'נְקֻדוֹת' אֶל ה'אוֹתִיּוֹת'! - כִּי
בְּלֹא 'נְקֻדוֹת' אִי־אֶפְשָׁר לְדַבֵּר שׁוֹם 'אוֹת'.

וּלְהַמְשִׁיךְ 'נְקֻדוֹת' אֶל ה'אוֹתִיּוֹת' - הוּא:
עַל־יְדֵי ה'חֶשֶׁק וְהַפְּסוּפִין'
שֶׁחֹשֶׁקִין לַעֲשׂוֹת הַמְּצוּה. וְעַקֵּר גְּדֹל
ה'חֶשֶׁק' נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי ה'מְנִיעָה' שְׁמֹזְמִינִין
לוֹ.

זָה בְּחִינַת (דְּבָרִים כו, ה - הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "וַיִּרְד
מִצְרַיִמָּה", "אָנוֹס עַל פִּי הַדְּבוּר" -
שֶׁכְּשֶׁה'דְּבוּר' יוֹרֵד בְּ"מִצַּר-הַגְּרוֹן", שָׁזָה
בְּחִינַת 'גִּלּוֹת־מִצְרַיִם' - אִזִּי הוּא "אָנוֹס עַל
פִּי הַדְּבוּר" - הֵינּוּ: שֵׁישׁ לוֹ 'אָנֹס וּמְנִיעָה',
עַל־יְדֵי שָׂאִין 'נְקֻדוֹת' לְה'אוֹתִיּוֹת, וְאֵינּוּ יָכוֹל
לְהוֹצִיא מ'מִצַּר-הַגְּרוֹן, שְׁמֹזָה בְּאִין כָּל
הַמְּנִיעוֹת.

זָהוּ בְּחִינַת: "אָנוֹס עַל פִּי הַדְּבוּר" -
שֶׁעַל־יְדֵי שָׂאִין ה'דְּבוּר' בְּשִׁלְמוֹת,
עַל־יְדֵי־זָה הוּא 'אָנוֹס'.

ט.

(ח"ב א, י)

"אֲנֹכִי ה' אֶלְקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים" (שְׁמוֹת כ, ב).
כִּי 'אֶרֶץ מִצְרַיִם' מְלֵאָה גְּלוּלִים וְעִבּוּדֵה-
זָרָה, וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים "בֵּית עֲבָדִים", בְּחִינַת
'עֲבָדוֹת'.

י.

(ח"ב ח, ה)

"וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי" (בְּרֻכּוֹת ג) - זָה בְּחִינַת
'בְּטוֹל הַנְּבוּאָה' שֶׁבָּאָה
מ'נַפְשׁוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (דְּבָרִים י, כב):
"בְּשִׁבְעִים נִפְּשׁ יִרְדּוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה",

ראשי-תבות: 'נבי"א'. כי 'גלות בני-
ישראל', הוא בחינת 'בטול הנבואה', שבאה
מ'נפשותם'.

יא.

(שיחות-ה"ן פה)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו, אֵין לוֹ
לְהִתְעַקֵּשׁ לְמַנַּע מִזֶּה לִישָׁב
בְּבֵיתוֹ דְּוָקָא! - כִּי בְּכָל־מְקוֹם שְׁנוֹסַע לְשָׁם,
מִתְקַן שָׁם אֵיזָה דְבָר, רַק שִׁיזְהַר לְהִיּוֹת שְׁמוּר
מִן הָעֲבָרָה חֲסוּשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ אִישׁ פִּשְׁוֹט
לְגַמְרֵי.

כִּי בּוֹדָאֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, אֲפֹלוּ הַפְּחוֹת
שְׁבַפְחוּתִים, עַל־כָּל־פְּנִים הוּא עוֹשֶׂה
כְּמָה דְבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה בְּכָל־מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא
שָׁם. וְעַל־כֵּן בּוֹדָאֵי הָאָדָם מְכַרַּח מִן הַשָּׁמַיִם
לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם דְּוָקָא, כִּדִּי שִׁיתְקַן
שָׁם מַה שֶׁהוּא דִּיקָא צְרִיךְ לְתַקַּן שָׁם.

עַל־כֵּן הוּא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שְׁנִזְדַּמֵּן לוֹ
נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי אוֹלֵי יִהְיֶה מְכַרַּח
לְבוֹא לְשָׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרִזְלֵי, וְכִמוֹ
שְׁאֲמְרוּ רַז"ל עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ' (שְׁבַת פט:):
"רְאוּי הָיָה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרִזְלֵי אֶלָּא" וְכוּ'.

כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּכָל אָדָם, שֶׁהוּא טוֹבָה לְפָנָיו
מַה שְׁמִזְדַּמֵּן לוֹ נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי
בְּלֹא זֶה אוֹלֵי הָיָה מְכַרַּח לִירֵד לְשָׁם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת וְכוּ' חֲסוּשְׁלוֹם.

יב.

(שיחות-ה"ן פו)

ה'פְּרִיסְטָאקֵס' (פְּזוּז וְכַרְכוּר) שְׁעוֹשִׁין
בְּשַׁעַת 'דְּקוּדִין' - זֶה
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֶרֶד עִמָּךְ
מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ."

כִּי "גְלוּת־מִצְרַיִם הָיָה, בְּשִׁבִיל לְבַרֵּר
נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם־הָרָאשׁוֹן" (פְּרִי־
עַץ־חַיִּים, חֲג הַמִּצּוֹת פ"א), וְה'הִתְנַה' הִיא 'תְּקוּן
וְיַחְוּד הַבְּרִית', שֶׁהִיא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ
גַּם עִלָּה".

יג.

(חֲזִי־מוֹהַר"ן, הַשְּׁמִטוֹת בְּסוּף־הַסֵּפֶר, נִדְפַס בְּסוּף
סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת דְּפּוֹס רָאשׁוֹן שְׁנַת תַּקַּע"ה)

"עַל מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִילַת, נִתְגַּלְגַּל
הַדְּבָר וְיִרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם" (שְׁבַת
(:)).

"מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִילַת" - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'מְלִי', הֵינּוּ בְּחִינַת
'דְּבוּרִים' שְׁשׁוּיִם 'שְׁנֵי סְלָעִים'.

"עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַנָּאוּ בּוֹ אֲחָיו וְיִרְדּוּ
לְמִצְרַיִם" - כִּי "עַקֵּר גְלוּת
מִצְרַיִם' הָיָה, לְתַקַּן 'פְּגַם־הַדְּבוּר', שְׁפָגְמוּ בּוֹ
'דוּר־הַפְּלֶגָה' שֶׁקִּלְקְלוּ בְּדְבוּר' וְאֲמְרוּ (בְּרֵאשִׁית
יא, ג): 'הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים'" (שְׁעַר־הַפְּנוּת פְּסַח).

יד.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב מִבְּעַל־
תְּפִלָּה, בְּרַמְזֵי רַבְנּוֹ ז"ל בְּסוּף)

עֵינ־שָׁם כָּל הַקַּאפִּיטֵל (יִשְׁעִיָּה לֵא) שְׁמַדְבַּר
מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַנִּלְכָּל (שֶׁל
הַבְּעַל־תְּפִלָּה): "הוּי הַיְרֵדִים מִצְרַיִם לְעִזְרָה
וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ. וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל־
וְסוּסִיהֶם בָּשָׂר וְלֹא רוּחַ".

הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּדִינָה שְׁסֻמְכוּ עָלֶיהָ
ה'מְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת', שֶׁהֵם
יּוֹשְׁעֵי אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוּתָם סָבְרוּ: שֶׁהֵם כָּלָם אֵלְקוֹת,
וְסוּסִיהֶם הֵם מְלֹאכִים! כְּמִבְּאֵר לְעֵיל
בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֶׂה עֵינ־שָׁם. וְזֶה שְׁסִים הַפְּסוּק:

"ומצרים אדם ולא אי-ל, וסוסייהם בשר"
וכו'. והבן.

כי 'התגלות' היא בחינת 'לדה' וכו'. כי
ה'קלפה' קדמה ל'פרי', ומי שרוצה
לאכלל ה'פרי', צריך לשבר מקדם ה'קלפה'.

לכן קדם ה'התגלות' - מכרה הנפש לבוא
ב'גלות', הינו ב'מדותיהם', כדי
לשברם, ולבוא אחר-כך ל'התגלות'.

ודע: ש'כללות של שבעים-לשון', של
'מדותיהן הרעות' הללו, היא
'תאות-נאות'. והוא 'תקון-הכללי' - מי
שמשבר התאוה הזאת, אזי בקל יכול לשבר
כל התאוות.

טז.

(ח"א קפא)

'יעקב' הוא בחינת ה'כבוד' - כי הוא
בחינות ה'נפש', כמו שכתוב
(בראשית מו, כז): "כל הנפש הבאה לבית
יעקב".

יז.

(ח"ב ח, ה)

על-ידי 'התגלות הכבוד', בא 'התפשטות
הנבואה'. כי ה'נבואה' באה
מבחינת 'שרשי נפשות ישראל', שהם
בחינת 'שבעים נפש', בבחינת (דברים י, כב):
"בשבעים נפש ירדו אבותיך", ראשי-
תבות 'נבי"א'. ו'שרש הנפשות' הוא בחינת
'כבוד' וכו'.

יח.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)

דע: שיש 'שני מיני פלטין' שדומין זה
לזה. באחד דר 'מלך', ובהשני דר
'עבד'. ובודאי באמת הוא חלוק גדול בינם.
רק אף-על-פי-כן אפשר לטעות ביניהם.

- שאר עניני גלות מצרים -

נמצאים בפרשת בא, בעניני 'ציאת מצרים'

"ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש"

(שמות א, ה) - ענין 'שבעים נפש'

טו.

(ח"א לו, א-ב)

זהו כלל: כי 'כל נפש מישראל', משרש
ב'שבעים-נפש של בית יעקב,
ושבעים-נפש של בית יעקב, משרשים
ב'שבעים-פנים של תורה".

ו"זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ז, יד)
- שפנגד 'שבעים-נפש של בית
יעקב, הם שבעים לשון' - שכל 'לשון'
ו'לשון' יש לה 'מדה רעה' בפני-עצמה, מה
שאיך בחברתה, ומחמת המדות האלו הם
מרחקים מ'שבעים-פנים' של תורה.

וכשה'נפש של בית יעקב' (בראשית מו,
כז) באה בגלות תחת יד
שבעים לשונות, הינו: ב'מדותיהם הרעים'
- אזי היא ראמת 'שבעין קליו', פיולדת
שקדם הלדה "שצועקת שבעין קליו" (זהר
פנחס רמט:).

וזהו כלל: ש'כל נפש מישראל', קדם
שיש לה התגלות בתורה ובעבודה,
אזי מנסין ומצרפים את הנפש בגלות של
שבעים-לשון, הינו: ב'תאוותיהן'.
וכשהיא באה ב'מדותיהן' בגלות, אזי ראמת
'שבעין קליו'.

י.ט.

(ח"א ב,ו)

הַנְּשָׂמוֹת הֵן נִקְרָאִין עֲשָׂבִין, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחזקאל טז, ז; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "רִבְבָה כְּצֹמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיף".

נ.

(ספר-הַמִּדּוֹת, בְּנִים ח"ב כז)

כְּשֵׁי־יִשְׂרָאֵל פְּרִים וְרִבִּים, אֲזִי הָאֲמוֹת מְחַדְשִׁין עֲלֵינוּ גְזֵרוֹת. [הַרְבּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְמִדְרַשׁ הַנִּל].

"הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ" (שְׁמוֹת א, י)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: לְפִיכָךְ כְּתִיב (שְׁמוֹת א, ט): "וַיֹּאמֶר" [אֵל עִמּוֹ] - כְּלוֹמַר: אֲכַנִּיס בְּלִבְהוֹן מִלְּתָא דָּא וְכוּ', 'מִחֲשִׁבֵת הַלֵּב' בְּלִבְד. אֲכַנִּיס מִחֲשִׁבֵתָא בְּלִבְהוֹן, דְּאָמְרוּ: "רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ".

מֵאִי "מִמֶּנּוּ". רְצוּנוֹ-לוֹמַר: מִמְּנָא דִּילְהוֹן [מִהַמְּמַנָּה שְׁלֵהֶם], אֵינּוֹן אָמְרוּ בְּלִבְיַהוּ [הַמְצָרִים אָמְרוּ בְּלִבָּם], דְּחִילָא וְתוֹקְפָא דִּילְהוֹן [שֶׁהִכַּח וְהִתְקַף שֶׁל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַשֵּׁם־יִתְגַּדֵּף], רַבְּרַבָּא וְתַקִּיפָא מִמֶּנּוּ [הוּא גְדוֹל וְחֹזֵק מִשְׁלֵנוּ], מִשׁוּלְטָנָא דִּילְהוֹן [דְּהִינּוּ: מִן הַמְּמַנָּה הַשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם; וְלִכֵּן "הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ", שֶׁנִּתְחַכַּם לְמוֹשִׁיעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ']. (זֶהר שְׁמוֹת יז).

נא.

(חֵי־מוֹהַר"ן שִׁצְד)

אָמַר: "יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׂאִין מִפִּירִים אוֹתִי כָּלֵל, וְחוֹלְקִין עָלַי!"

וְאָמַר: שְׂאִיתָא בְּזַהֲרֵי־הַקְדוּשׁ (שְׁמוֹת יז). עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת א, י): "הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ": "וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁפָּרַעַה הַלֶּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְאָמַר לוֹ 'הִבָּה נִתְחַכְמָה' - אֲלֵא שֶׁהַכְּנִיס [הַשֵּׁר שֶׁל מְצָרִים] בְּתוֹךְ לְבָבָם [הַמְחַשְׁבָּה הַזֶּה] וְכוּ". עֵינֵי־שָׁם.

כִּי יֵשׁ 'קָשֶׁר' שְׁמֵתְקָשְׁרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מֵתְקָשְׁרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'יִסוּד'. וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה 'אֵהֵל', עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

זֶה הַמְּדוּר, הוּא 'מְדוּר' לְאֵמֶת. וְכִשְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמֶת, מוֹצֵאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְּדוּר. הִינּוּ: בְּתוֹךְ הַקָּשֶׁר שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת הַנִּל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' לְהָאֵמֶת.

זֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנִּפְשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" - הִינּוּ: שְׁמֵה'נִפְשׁוֹת, נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הִינּוּ: 'בֵּית מְדוּר' לְאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב'. כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מִיכָה כ, ז): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב".

אֲבָל דַּע: שֵׁישׁ כְּנָגַד זֶה 'קָשֶׁר' שֶׁל רְשָׁעִים, שְׁמֵתְקָשְׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר לְשָׁקֶר'.

וְעַל־זֶה הַזֵּהִיר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה ח, יב): "לֹא תֹאמְרוּן קָשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קָשֶׁר" - כִּי "קָשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן הַמְּנִיךְ" (סְנֵהֲדָרִין כו, וְכוּ').

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֵמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וְגו'. וַיִּקַּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מְצָרִים וְגו'. וַיֹּאמֶר אֵל עִמּוֹ וְגו'" (שְׁמוֹת א, ז-ח"ט)

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וְגו'" - בֵּינּוֹן שְׂרָאוּ הַמְצָרִים כֵּן, חֲדָשׁוּ גְזֵרוֹת עֲלֵיהֶם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב: 'וַיִּקַּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ'. (שְׁמוֹת־רַבָּה א, ח)

"וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנֹת לְפָרְעָה" (שְׁמוֹת א, יא)

כב.

(שִׁיחֹת־הַר"ן ס)

בְּעֵינַי בְּנֵינִים, עֵינַי וְהִסְתַּפַּלְתִּי בְּעֵינַי
זֶה, וְרָאִיתִי: שָׁבַל הָעוֹסְקִים
בְּבֵנִים וּבְחֹמוֹת, אֵין אֶחָד מֵהֶם יוֹצֵא נְקִי,
וְאֶפְלוּ עִבּוּ"ם.

וְאֶת־עַל־פִּי־כֵן הָעוֹלָם עוֹסְקִים בָּזֶה, כִּי
הוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם. כִּי אִי־
אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּלֹא זֶה. וְעַל־כֵּן בְּהִכָּרַח שִׁיְהִיו
בְּנֵי־אָדָם שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֲשָׁקוֹת לָזֶה.

וַיֵּשׁ בְּעֵינַי זֶה כַּמָּה עֵנְיָנִים וְחִלּוּקִים, אֶדָּ
סוּף כָּל סוּף אֵינּוּ יוֹצֵא נְקִי.

וְנִרְאָה שֶׁזֶהוּ פְּרוּשׁ (יְבָמוֹת סג. סוּטָה יא.): "כָּל
הָעוֹסֵק בְּבֵנַי מִתְּמַסְכֵּן".
מִתְּמַסְכֵּן הוּא לְשׁוֹן 'עֲנִיּוֹת', וְגַם הוּא לְשׁוֹן
'סַבְנָה'.

וּבַמִּדְרָשׁ מְבֹאָר (שְׁמוֹת רַבָּה א, י; סוּטָה שָׁם)
בִּפְרוּשׁ עַל פָּסוּק (שְׁמוֹת א, יא):
"וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנֹת לְפָרְעָה" - "חַד אָמַר
שֶׁמִּמִּסְכְּנֹת אֶת בַּעֲלֵיהֶן, וְחַד אָמַר
שֶׁמִּמִּסְכְּנֹת אֶת בַּעֲלֵיהֶן".

"וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר
וּבְלִבְנֵים, וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה, אֶת כָּל עֲבֹדָתָם
אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ" (שְׁמוֹת א, יד)
"וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה"
(שְׁמוֹת ב, כג)

"בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" - בְּקִשְׁיָא. (תַּקּוּנֵי־זִהָר כח:)

כג.

(ח"ב מו; שִׁיחֹת־הַר"ן קמו)

בַּתְּחִלָּה יֵשׁ לוֹ כַּמָּה מְנִיעוֹת עַל הַתְּפִלָּה,
וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וּבֹא
לְהַתְּפִלֵּל, כְּשֶׁלְּבוּ עָקָם וּפְתַלְתַּל מֵהַשָּׁם־
יִתְבָּרַךְ, זֹאת הַמְּנִיעָה גְּדוּלָּה מְכֻלָּם.

בְּחִינַת (תְּהִלִּים לח, יא): "לִבִּי סָחָרְחָר",
תְּרַגּוּם "סָבִיב": "סָחָר סָחָר" -
דְּהִינּוּ: שְׁלָבוּ מְסַבֵּב וּמְקַף וּמְעַקֵּם
בְּעַקְמוּמִיּוֹת וְקִשְׁיּוֹת וּכְפִירוֹת עַל הַשָּׁם־
יִתְבָּרַךְ.

שִׁזָּה בְּחִינַת (שְׁמוֹת א, יד): "וַיִּמְרְרוּ אֶת
חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" וְכוּ', וְאִיתָא
בְּתַקּוּנֵים (תַּקּוּנֵי־זִהָר כח:): "בְּקִשְׁיָא" וְכוּ', הִינּוּ
הַ'קִּשְׁיּוֹת' שְׁבִלְבוּ, שֶׁהֵם הַמְּנִיעָה הַגְּדוּלָּה
מְכֻלָּם.

וְאִזִּי צָרִיךְ לְצַעֵק לְאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם בְּקוֹל
חֲזָק מֵעַמְּקֵי הַלֵּב! - וְאִזִּי הַשָּׁם־
יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ וּפּוֹנֵה לְצַעֲקָתוֹ!

וַיִּכּוֹל לְהִיּוֹת: שְׁמֵזָה בְּעַצְמוֹ יִפְלֵ וַיִּתְבַּטֵּל
לְגַמְרֵי כָּל הַקִּשְׁיּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת!

וְעַל־כֵּל־פָּנִים הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ,
שִׁזָּה יִשׁוּעָתוֹ.

וְזֶה: אוֹתִיּוֹת 'קִשְׁיָא' - רָאשֵׁי־תַבּוֹת
(תְּהִלִּים כג, ז): "שִׁמְעַ יְיָ קוֹלִי
אֶקְרָא" - שְׁצָרִיךְ רַק לְקִרְוֹת לְהַשָּׁם
כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַקִּשְׁיָא וְהַכְּפִירָה.

וְהַ'צַּעֲקָה' בְּלָבוּ בְּעַצְמָהּ, הוּא בְּחִינַת
'אֲמוּנָה' - כִּי אֶת־עַל־פִּי
שְׁבָאִים עָלָיו כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְקִשְׁיּוֹת -
מֵאַחַר שֶׁצּוֹעֵק עַל־כֵּל־פָּנִים בְּלָבוּ, בּוֹדָאֵי
עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ וּנְקֻדָּה מִהָאֲמוּנָה־
הַקְּדוּשָׁה'.

וְגַם עַל-יְדֵי ה'צִעֲקָה, זֹכִיךְ ל'אֲמוֹנָה' -
הֵינּוּ: שֶׁה'צִעֲקָה' בַּעֲצָמָה הוּא בְּחִינַת
אֲמוֹנָה, רַק שֶׁהוּא בְּקִטְנוֹת גָּדוֹל.

וְעַל-יְדֵי ה'צִעֲקָה' בַּעֲצָמָה, יָכוֹל לְזַבּוֹת
ל'אֲמוֹנָה', לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת
ה'אֲמוֹנָה', עַד שֶׁיִּסְתַּלְּקוּ הַקְּשִׁיּוֹת מִמֶּנּוּ.

וְאִפְלוּ אִם אֵינוּ זֹכֵה לְזֶה עֲדִין - אֶה-עַל-
פִּיכֶן ה'צִעֲקָה' בַּעֲצָמָה טוֹב מְאֹד.

נד.

(חיי-מוהר"ן, השמטות בסוף-הספר, נדפס בסוף
ספורי-מעשיות דפוס ראשון שנת תקע"ה)

"עַל מִשְׁקַל שְׁנֵי סִלְעִים מִיֹּלֶת, נִתְגַּלְגַּל
הַדָּבָר וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם" (שַׁבָּת
:י).

"מִשְׁקַל שְׁנֵי סִלְעִים מִיֹּלֶת" - הֵינּוּ בְּחִינַת
'מִלִּי', הֵינּוּ בְּחִינַת 'דְּבוּרִים'
שְׁשׁוּיִם שְׁנֵי סִלְעִים'.

"עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַנְאוּ בּוֹ אָחִיו וַיֵּרְדוּ
לְמִצְרַיִם" - כִּי "עַקֵּר גְּלוּת
מִצְרַיִם' הִיא, לְתַקֵּן פְּגַם-הַדְּבוּר', שֶׁפְּגַמּוּ בּוֹ
'דוּר-הַפְּלָגָה' שֶׁקִּלְקְלוּ בְּדְבוּר' וְאָמְרוּ
(בְּרַאשִׁית י"א, ג): 'הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים'" (שַׁעֲרֵ-
הַכְּנֻזֹת פֶּסַח).

נה.

(ספר-המדות, עניני 'מרור')

"מרור" - על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו
במצרים, שנאמר: "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם" וגו'.
(פסחים פ"י מ"ה; פסחים קטז):

[א] בְּזֵית מְרוֹר שְׂאוּכְלִין בַּפֶּסַח, מְסַגְּל
לְפָרְנֶסָה (מִמּוֹן לֶה - עֵין לְקוּטִי-הַלְכוּת הַרְשָׁאָה' ד, טו-
יטז:ז).

[ב] אִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לִילֵד, תִּתְּלָה עַל
צְנֹאָרָה מִמְרוֹר הַנְּשֹׂאָר (קשו"ל לילד ז).

נו.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נז-נח)

"וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בַּחֲמֹר
וּבְלִבָּנִים" וְכוּ' (שְׁמוֹת א, יד). עַקֵּר
'מְרִירַת-הַגְּלוּת' - הוּא בְּחִינַת 'עֲבֹדוֹת',
שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'זֶה-מַת-הַנְּחָשׁ', מִבְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג,
יז): "בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה".

בְּחִינַת 'הַתְּגַבְרוֹת הָעֲצָבוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'טִיטֵ-הַיּוֹן', שֶׁעַל-זֶה צָעַק דָּוִד
(תְּהִלִּים סט, ג-טו): "טִבַּעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וַאֲיִן
מְעַמָּד וְכוּ' הַצִּילֵנִי מִטִּיט וְאֵל אֶטְבְּעָה" וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁפְּתוּב בְּזֶה-רֵה-הַקְּדוֹשׁ (בְּרַאשִׁית כז, על
שְׁמוֹת א, יד): "בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" -
'בְּקִשְׂיָא'. "בַּחֲמֹר" - 'בַּחֲמָרָא דְשִׁמְעֵתָא'.
"וּבְלִבָּנִים" - 'בְּלִבּוֹן הַלְכָתָא'.

כִּי זֶה עַקֵּר 'מְרִירַת הַגְּלוּת' - שֶׁמִּבְּלִבֵּל
הַשִּׁמְחָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
אֲמוֹנָה-הַקְּדוֹשָׁה, 'אֲנַפִּין-נְהוּרִין' - עַל-יְדֵי
הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלוּלִים וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת:
"חֲמָרָא דְשִׁמְעֵתָא וְלִבּוֹן דְּהַלְכָתָא".

כִּי עַקֵּר בְּחִינַת 'אֲסוּקָא שִׁמְעֵתָא אֲלֵבָא
דְּהַלְכָתָא' הוּא: לְבַרֵךְ וּלְלַבֵּן עֲצוֹת
אֲמִתִּיּוֹת לְעִבּוּדֵי-הַבּוֹרָא-יִתְבַּרֵךְ - לְצֵאת
מִזֶּה-מָא דְהֵאֵי עֲלֵמָא שְׁפִלָּה, וּלְהַתְקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, כִּי "לֹא הַמְדַרֵּשׁ הוּא הָעַקֵּר, אֲלֵא
הַמְעַשָּׂה" (אָבוֹת א, יז).

וּבְשִׁבְלֵ-זֶה עַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת לְתַלְמִידֵי-
חֲכָמִים וּלְצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים
- כִּדֵּי שֶׁהֵם יוֹרוּ לָנוּ "אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נִלְךְ בָּהּ
וְאֶת הַמְעַשָּׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (עַל-פִּי שְׁמוֹת יח, כ;
יְרֵמְיָה מ"ב, ג) בְּכַל-עֵת, בְּאִפְסוֹן שִׁיזְכָּה כָּל אֶחָד
לְצֵאת מִמָּה שֶׁצָּרִיךְ לְצֵאת, וּלְהַתְקַרֵּב וּלְשׁוּב
לְהַשִּׁם-יִתְבַּרֵךְ.

אבל ה'סְטְרָא-אֲחֵרָא, בחינת 'מְרִירַת-הַגְּלוּת, שהיא ה'עֲצָבוֹת' - מִתְגַּבֵּר כָּל-כֶּף, וּמְמַרֵר אֶת חַיֵּי יִשְׂרָאֵל בְּקִשְׁיוֹת וּבִלְבוּלֵי-הָאֲמוּנָה וּבִבְלִבוּלֵי-עֲצוֹת - עַד שְׂאִינָם יוֹדְעִים לָלֶפֶן הַהֶלְכָה וְהַדְרֵךְ וְהַהֲלוֹךְ לָשׁוּב לְהִשָּׁם-יִתְבַּרֵךְ.

וְזֶה (שמות א, שם): **"וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשֹׁדֵה"** - שֶׁהוּא תְּאֻוֹת-מְמוֹן וְטִרְדַּת-הַפְּרָנְסָה - שֶׁמְכַרְחִין לָצֵאת מֵאֶהֱלִיתוּרָה, לָצֵאת מִבֵּית-הַמְּדֻרָשׁ אֶל הַשְּׂדֵה, לְעֶסֶק בְּפִרְנָסָה. עַד שֶׁמְטִרִידוֹ **"בְּכָל עֲבוֹדָה בְּשֹׁדֵה"** - וּמְסִיתוֹ וּמְדִיחוֹ מִלְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה עַל-כָּל-פְּנִיָּם.

וְזֶה (שם): **"אֵת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפִרְךְ"**, וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סוֹטָה יא): **"בְּפֶה רַךְ"** - שֶׁבַתְחָלָה נִכְנָס עִמּוֹ הַבַּעַל-דְּבָר וְהַסְטְרָא-אֲחֵרָא **"בְּפֶה רַךְ"**, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת.

וְאוֹמֵר לוֹ: **"הֲלֹא אִי-אֶפְשֶׁר לִישֵׁב בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ כָּל יוֹם, וְהַהֲכֵרַח לָצֵאת אֶל הַשְּׂדֵה לְעֶסֶק בְּמִלְאָכָה וּמִשְׁאֵי-וּמִתָּן, וְכִי אַתָּה רוֹצֵה לָמוֹת, אוֹ לְהִיּוֹת עָנִי וּמְקַבֵּל"** וְכוּ'.

עַד שֶׁמְשַׁלְּכּוֹ בְּתוֹךְ עֵמֶק טִיט־הַיּוֹן, שֶׁהוּא 'אֲנַפְיֵי-חֲשׂוֹכִין', מְרִירַת הָעֲצָבוֹת שֶׁל הַמְּמוֹן, בְּחִינַת "בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלָנָה".

עַד שֶׁאֶפְלוּ בְּשִׁמְרוּיָהּ מְמוֹן, אֵינּוּ מְסַפִּיק לוֹ כָּל יָמָיו, כִּי מִשְׁתַּוְּקֵק בְּכָל-פַּעַם יוֹתֵר, וְכָל מָה שֶׁ"מְרַבֵּה נִכְסִים מְרַבֵּה דְאָגָה" (אָבוֹת פ"ב מ"ז).

כִּי מְסִיתוֹ לִבְנוֹת "פֶּתֶם וְרַעְמָסִס" (שמות שם), שֶׁהֵם בְּנֵינִים גְּדוֹלִים וְגִבּוֹהִים

שְׂבוּנִים לְעֲצָמָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (איוב ג, יד): **"הַבְּנִים חָרְבוֹת לָמוֹ"** וְכִתִּיב (תְּהִלִּים מט, יב) **"קִרְבָּם בְּתִימוֹ לְעוֹלָם" וְכוּ'.**

וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁגָּזַר פִּרְעֹה (שמות שם, טז-כב): **"כָּל הַבֶּן הֵילוּד וְכוּ', אִם בֶּן הוּא וְהַמִּתֵּן אֹתוֹ וְאִם בַּת הִיא וְחָיָה"**.

כִּי 'בֶּן', סְטְרָא-דְּכּוֹרָא, בְּחִינַת 'שְׂמִיחָה' וְכוּ'. וְ'בַת', סְטְרָא-דְּנֻקְבָא, שֶׁשָּׁם עֶקֶר 'אֲחִיזַת הָעֲצָבוֹת' וְכוּ'. כִּי רָצָה לְהַגְבִּיר 'סְטְרָא-דְּנֻקְבָא', בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת' - שֶׁזֶה עֶקֶר 'תְּקֵף הַגְּלוּת'.

וְזֶה (שמות שם, יז): **"וְתִירָאן הַמִּילְדַת אֶת הָאֱלֹקִים, וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דָּבַר אֱלֹהֵינוּ פִּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְתַחֲיִין אֶת הַיְלָדִים"**.

"הַמִּילְדוֹת" - הֵם בְּחִינַת 'צְדִיקֵי-הַדּוֹר' שֶׁהֵם 'מִילְדוֹת', שֶׁהֵם מוֹלִידִין תַּלְמִידִים-הַגּוֹנִים בְּיִשְׂרָאֵל, **"שֶׁנֶּחֱשְׁבוּ כְּאֵלֵי יְלָדִים"** (סְנֵהֲדָרִין יט:).

שֶׁהֵם עָשׂוּ בְּהַפֵּךְ מִדַּעַת ה'סְטְרָא-אֲחֵרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פִּרְעֹה וּמִצְרַיִם', שֶׁכָּל עֶסְקֵיהֶם לְהַגְבִּיר ה'עֲצָבוֹת' בְּכַמָּה נִכְלָים וְעֵרְמוּמִיּוֹת, הָעֶקֶר עַל-יְדֵי 'טִרְדַּת הַמְּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה'.

וְלִפְעָמִים עַל-יְדֵי סְבָרוֹת הַהַפּוֹכוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁנִּמְשָׁכִין מ'הֵיכָלֵי-הַתְּמוֹרוֹת', שֶׁמְשַׁלְּכִין אֶת הָאָדָם עַל-יְדֵי ה'תּוֹכְחָה שְׂאִינָה פְּרָאוּי' שֶׁלָּהֶם וְכוּ'.

אבל "הַמִּילְדוֹת" הֵנּוּ, בְּחִינַת 'צְדִיקֵי-אֲמֵת', הֵם עוֹשִׂים בְּהַפֵּךְ: שֶׁלֹּא דִי שְׂאִינָם מְשַׁלְּכִין אֶת הָאָדָם בְּדַבְרֵיהֶם כְּרָצוֹן הַסְטְרָא-אֲחֵרָא חֲסִי-שְׁלוֹם.

שְׁפָתוֹב (שמות ה, ט): "תִּכְבַּד הָעֲבוּדָה וְכוּ', וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֶמֶר וּבִלְבָנִים" (שמות א, יד).

כִּי עֵקֶר הָעֲבֹדוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁפוּבְלִין רַב הָעוֹלָם הַרוֹדְפִים אַחַר הַמָּמוֹן שֶׁהֵם עֹבְדִים לְעֶצְמוֹ, וּמִשְׁעֲבָדִים עִם עֶצְמוֹ בְּקָשִׁי, וּמְמַרְרִין אֶת חַיֵּי עֶצְמוֹ "בַּעֲבוּדָה קָשָׁה בְּחֶמֶר וּבִלְבָנִים" - שְׁבוּנִין לְעֶצְמוֹ בְּנִינִים גְּדוֹלִים כְּמוֹ "פֶתֶם וְרַעְמַסִּס", כְּדִי לְמַרֵּר חַיֵּי עֶצְמוֹ בָּהֶם.

"וּבְכָל עֲבוּדָה בַּשָּׂדֶה" - שֶׁהֵם נְעִים-וְנָדִים תָּמִיד עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּדַרְכֵי-דְרוֹמָיִם, וְסוּבְלִים מְרִירַת הַשְּׁעָבוֹד מְאֹד מְאֹד, מֵה שֶׁהֵם בְּעֶצְמוֹ מִשְׁעֲבָדִים בְּעֶצְמוֹ.

וְהַכֹּל בָּא מִפְּחֵי-הַמְדָּמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲלוֹת-מִצְרַיִם, בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן. שֶׁזֶה ה'מְדָמָה' מְטַעֵה וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם בְּתַאֲוֹת וּבְמִתְרוֹת, וּמִשְׁעָבֵד בּוֹ "בַּפֶּרֶךְ" וְ"בַעֲבוּדָה קָשָׁה" וְכוּ' - כִּי עֵקֶר הָעֲבֹדוֹת וְהַיְגִיעוֹת בְּבְחִינַת ה'מְדָמָה, כִּנ"ל.

וְעֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל אֲלוֹת-מִצְרַיִם - הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יוֹסֵף', בְּחִינַת 'צְדָקָה לְעַנְיִים-הַגּוֹנִים' וְכוּ' וְכוּ' (עֵינן בְּפָנִים).

"וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמִלְדַּת הָעִבְרִית אֲשׁוּר שֵׁם הָאֵחָת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשְּׁנִית פּוּעָה" (שמות א, טו)

"פּוּעָה" - זו 'מְרִים', שֶׁהִינָה פּוּעָה בְּאִשָּׁה [מְדַבֵּר וְלִחְשָׁה בְּאָזְנוֹ דָּבַר מֵהָ], וְהַנִּלְדָּ יוֹצֵא [שְׁלֵא בְּצִעֲרָ]. (קַהֲלַת רִבְבָה ז.ג.)

אֵף גַּם: "וַתַּחֲיִן אֶת הַיְלָדִים" - שֶׁהֵם מְחִיין אֶת "הַיְלָדִים", שֶׁהֵם 'תְּלַמִּידֵיהֶם הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם', שֶׁמְחִיין אוֹתָם בְּדַבְרֵיהֶם-הָאֲמִתִּיִּים, וּמְשִׁיבִין אֶת נַפְשָׁם בְּ"שִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם" (מְשִׁלֵּי כו, טז), וּמִשְׁמַחִים אוֹתָם בְּכַחֵם, וּבְדַרְכֵי עֲצוּתֵיהֶם הָעֲמֻקּוֹת וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאוּ ה'מִלְדוֹת' (שמות שם, טו): "שִׁפְרָה וּפּוּעָה". "שִׁפְרָה" - עַל-שֵׁם שֶׁמִּשְׁפַּרְתָּ אֶת הַיְלָד. ו'פּוּעָה' - עַל שֵׁם שֶׁפּוּעָה לְיֶלֶד" (סוּטָה יא:).

כִּי כֵן נוֹהֲגִין הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּים עִם נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם - שֶׁמִּשְׁפַּרְיִין אוֹתָם וּמִיַּפִּין אוֹתָם בְּכָל מִינֵי עֲצוּת, לְהַחֲיוֹתָם וּלְחַזְקָם בְּכָל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁמוֹצְאִין בָּהֶם וְכוּ'.

וְכֵן פּוּעִין אֲלֵיהֶם כְּמוֹ לְיֶלֶד מִמֶּשֶׁה, שֶׁשׁוֹדְקִין וּפּוּעִין לָהֶם: לְבַל יִנְחֹו לְהַפִּיל עֶצְמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן, רַק יִבְטְחוּ בְ"חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו" וְכוּ' (אִיכָה ג, כב), וּבְגִדְלָ כַח הַצְּדִיקִים, כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם לְעוֹלָם, וְלֹא כַחֲטָאִינוּ יַעֲשֶׂה לָנוּ, כִּי לְעוֹלָם יֵשׁ תִּקְוָה וְכוּ'.

בז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, עֲבוּדַת-אֱלִילִים ג, ד)

'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', זֶה בְּחִינַת ה'קְלַפּוֹת', בְּחִינַת 'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ" (ח"א נד). שֶׁזֶה עֵקֶר ה'גְּלוּת', בְּשֵׁה-פְּחֵי-הַמְדָּמָה, שֶׁמִּשֵּׂם כָּל הַתַּאֲוֹת וְהַבְּלוּלִים וְכוּ', מִתְגַּבֵּר עַל 'יִשְׂרָאֵל' שֶׁהוּא ה'שִׁכְל'.

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הָעֲבֹדוֹת שֶׁל מִצְרַיִם, שֶׁהַעֲבִידוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶךְ, כְּמוֹ

כח.

(ספר-המדות, קטוי-לילד ז)

אִשָּׁה שְׁהִיא מְקַשָּׁה לִילָד - תִּלְחַשׁ לָהּ
בְּאֲזָנָהּ, אוֹתִיּוֹת: פִּ"א וַיִּי"ו עִי"ן
ה"א. [ראשי-תבות פוע"ה].

וְהַרְבּ מִטְשָׁעֵהֶרִין ז"ל צִין לְמִדְרַשׁ הַנ"ל;
וּלְתוֹסְפוֹת' סוֹטָה יא: "שְׁהִיְתָה פוּעָה לְיֶלֶד - לוֹחֶשֶׁת
לְחִישָׁה וַיּוֹצֵא הַיֶּלֶד, כְּמוֹ שְׁעוֹשִׁים אֵלּוּ עֲכָשׁוּ בְּאֲזֵנֵי
הָאִשָּׁה".

"וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים" (שמות א, כב)

"בתי בהנה ולויה ומלכות" (רש"י; סוטה יא:)

כט.

(ח"א טו)

וְאֶקְרָא דְהַגְרוּנָיָא כְּמָה הָוָה, שְׁתִּין בְּתִי"
בְּבִא-בְתָרָא עג): - זָה בְּחִינַת
תְּפִלָּה'.

כִּי כְּשֶׁאֲנִי קוֹרְאִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּתַאֲרִים שֶׁל בְּשֵׁר-וָדָם, וְהוּא נִמְצָא לָנוּ
"בְּכָל קְרֵאֲנוּ אֱלֹוִי" (דברים ד, ז), זֶה 'חֶסֶד הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ' - כִּי אִם לֹא הָיָה בְּחֶסְדֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
לֹא הָיָה כְּדָאֵי לְקָרָא וּלְכַנּוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
בְּתַאֲרִים וּשְׁבָחִים וְתַבּוֹת וְאוֹתִיּוֹת.

וְזָה: "שְׁתִּין בְּתִי" - זָה בְּחִינַת 'חֶסֶד',
בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שיר-
השירים ג, ח): "שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת", פֶּרֶשׁ
רש"י: "זָה בְּחִינַת אֲבָרָהִם". ו"בְּתִי" - לְשׁוֹן
"בְּתִי מְלָכוֹת" (רש"י שמות א, כב; סוטה יא:).

וְזָה: "סְמִכּוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת" (שיר-השירים ב, ה)
- כְּמוֹ שְׁמִשִּׁימִין אִשִּׁישׁוֹת' כְּנֻגַד 'אֹר
גְּדוֹל', כִּדִּי לְהַסְתַּבֵּל בְּאֹר הַגְּדוֹל' עַל-יַדִּי
אִשִּׁישׁוֹת', בֵּן גָּזַר חֶסְדוֹ לְסִמּוֹד אוֹתָנוּ
בְּתַאֲרִים וּשְׁבָחִים הָאֵלּוּ.

וְזָה לְשׁוֹן: "סְמִכּוּנֵי" - שֶׁהוּא בְּחִינַת
'סְמִ"ך', וּבְחִינַת "שְׁשִׁים הֵמָּה
מְלָכוֹת", בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם', שֶׁהוּא בְּחִינַת:
"סְמִ"ך בְּתִי".

"וַיַּצֵּוּ פֶּרַעֲהוּ וְגו', כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד
הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֵהוּ" (שמות א, כב)

ל.

(ח"א נד, ו)

עַל-יַדִּי פְּנִים-הַדְּעֵת', מִתְגַּבֵּר 'פְּחִי-
הַמְדָּמָה', וְנוֹפֵל מ'אֲהַבּוֹת-
דְּקִדְשָׁה', וְנִפְגָּם ה'זְכָרוֹן' וְנוֹפֵל ל'שְׁכָחָה'.
וְעַל-יַדִּי-זָה אֵינן לוֹ בֵּן זָכָר'.

וְעַל-כֵּן גָּזַר 'פֶּרַעֲהוּ' עַל ה'זְכָרִים' דִּיקָא -
כִּי 'פֶּרַעֲהוּ' הוּא בְּחִינַת 'פְּחִי-
הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא 'פְּחִי בְּטָל', כְּמוֹ שְׁכָתוּב
(שמות ה, ד): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעַם" - שֶׁהוּא
מִתְגַּבֵּר עַל ה'זְכָרוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּן-זָכָר'.

כִּי 'פְּחִי-הַמְדָּמָה' כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
הוּא פּוֹגֵם וּמְבַטֵּל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם אֶת
ה'זְכָרוֹן' כְּנ"ל.

וְזָהוּ (שמות א, כב): "וַיַּצֵּוּ פֶּרַעֲהוּ וְכו' כָּל הַבֵּן
הַיְלֹוֹד הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֵהוּ" -
"הַיְאֹרָה" דִּיקָא.

כִּי "יְאֹר מְצָרִים, זֶה פִּישׁוֹן" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב,
יא), הֵינּוּ בְּחִינַת: "פִּי שׁוֹנֶה הַלְּכוֹת" (זֶהר
בְּרֵאשִׁית כו: תְּקוּנֵי-זֶהר פח. - פִּישׁוֹן הוּא נוֹטְרִיקוֹן פִּי
שׁוֹנֶה), שְׁשֵׁם שׁוֹרָה ה'פְּחִי-הַמְדָּמָה' (עֵין בְּפָנִים).

הֵינּוּ: שְׁרָצָה לְפָגֵם ה'זְכָרוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'בֵּן זָכָר', עַל-יַדִּי ה'פְּחִי-הַמְדָּמָה',
הַשׁוֹרָה עַל "פִּי שׁוֹנֶה הַלְּכוֹת".

וְעֵצְבוֹת' הוּא מְרֵה־שְׁחוֹרָה' - אֵלּוּ בְּנֵי־אָדָם
נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, אֲלֻקִּים
אֲחָרִים, חֲשָׁד, מִיתָה'.

וְדַע: שְׁעֲלֵי־יְדֵי תִקּוּן־בְּרִית־קֹדֶשׁ' - נִצּוּל
מ'פָּנִים־דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, תְּאֹת־
מְמוּן, מְרֵה־שְׁחוֹרָה, דְּאֵנֶת הַפְּרִנְסָה,
בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלָנָה."

כִּי בְּרִית' הוּא בְּחִינַת מְלַח, הַמְמַתִּיק
מְרִירוֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרִנְסָה, כַּמּוּבָא בְּזֵהָר
(וַיְחִי רמא:): "אֲלֻמְלָא מְלַחָא, לָא הוּי עֲלָמָא
יְכֻלִי לְמַסְבֵּל מְרִירוֹתָא". וְזֵהוּ (בַּמְדְּבָר יח, יט):
"בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא."

וְכָל צְדִיק וְצְדִיק, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
רוֹצֵה לְגַרְשׁ אוֹיְבֵיו - מִפִּיל הָאוֹיֵב
בְּתֵאֹת־מְמוּן, כִּי "צְדִיק הוּא בְּרִית עוֹלָם"
(תְּקוּנֵי־זֵהָר פה.).

וּבְשִׁבִיל־זֶה: זְבוּלוֹן' שְׁהִיָּה אוֹהֵב
לְיִשְׁשֹׁכְר' - נֶאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים
לג, יח): "שְׂמַח זְבוּלוֹן". שְׂמַח, הַפֶּךְ בְּעֵצְבוֹן,
"שִׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנִיךְ", תִּקּוּן תְּאֹת־
מְמוּן'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ח.): "מָצָא אוֹ מוֹצָא" - כִּי
ה'פְּרִנְסָה' הוּא בְּחִינַת אִשָּׁה, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוֹ חֲז"ל (סְנֵהֲדִין פא): "הַיּוֹרֵד לְפְרִנְסַת
חֲבֵרוֹ, כְּאֵלּוּ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ". וְפְרִנְסָה' שֶׁהוּא
"בְּעֵצְבוֹן", הִיא בְּחִינַת: "מוֹצָא אֲנִי מִר
מְמוֹת אֶת הָאִשָּׁה".

וְעַל־כֵּן לְהַפֶּךְ בְּפְרִנְסָה־דְּקֹדֶשׁה' כְּתִיב
(מִשְׁלֵי יח, כב): "מָצָא אִשָּׁה מָצָא
טוֹב". טוֹב, בְּחִינַת צְדִיק, בְּחִינַת "בְּרִית
מְלַח", "שְׂמַתִּיק מְרִירוֹתָא דְּעֲלָמָא" (זֵהָר
שם), הֵינּוּ: תְּאֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרִנְסָה'.

לא.

(ח"ב ז, בַּסּוּף)

'פְּרֵעָה' זֶה בְּחִינַת 'יּוֹבֵל', כַּמּוּבָא בְּזֵהָר
(וַיְגַש רי:): "דְּכָל נְהוּרִין אֲתַפְרְעִין
וְאֲתַגְלִין מְנָה".

שְׂאֵר עֲנִינֵי 'פְּרֵעָה' - נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת ה,
ד): "לָמָּה מָשָׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲטִיו"

"וְתֵרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" (שְׁמוֹת ב, ב)

בְּשִׁעָה שְׁנוּלֵד מִשָּׁה, נִתְמַלָּא כָּל הַבֵּית כְּלוּ אוֹרָה,
כְּתִיב הַכָּא: "וְתֵרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא", וְכְתִיב הַתָּם
(בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב".
(רש"י; סוּטָה יב. שְׁמוֹת־רַבָּה א, ב)

"וְתֵרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַגּוֹן
לְנִבְיָאוֹת. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: שְׁנוּלֵד כְּשֶׁהוּא מֵהוּל.
(שְׁמוֹת־רַבָּה א, ב)

"טוֹב" - זֶה 'מִשָּׁה', שְׁנֶאֱמַר: "וְתֵרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב".
(שְׁמוֹת־רַבָּה יח, ג)

אוֹר שְׁבָרָא הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, גִּנְזוּ לְצְדִיקִים
לְעֵתִיד־לְבָא, שְׁנֶאֱמַר (בְּרַאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים
אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְאִין 'טוֹב' אֵלָּא 'צְדִיקִים',
שְׁנֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה ג, י): "אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב".
(חֲגִיגָה יג: בְּרַאשִׁית־רַבָּה יב, ו)

לב.

(ח"א כג, א-ב-ג)

יֵשׁ פָּנִים־דְּקֹדֶשׁה', אֲנַפִּין־נְהוּרִין, בְּחִינַת
'חַיִּים', בְּחִינַת 'שְׂמָחָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנִיךְ". וַיֵּשׁ
'פָּנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, אֲנַפִּין חֲשׁוּכִין,
'מְרֵה־שְׁחוֹרָה, עֲבוּדַת־אֱלִילִים'.

וְאֵלּוּ הַנוֹפְלִים בְּתֵאֹת־מְמוּן, וְאִינֵם
מְאֵמִינִים שֶׁהִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יְכוּל
לְפָרְנֵס הָאָדָם בְּסִפָּה קְלָה, וְרוּדְפִים אַחַר
פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם
בְּעֵצְבוֹן" (עַל־פִּי תְהִלִּים ככו, ב: "אֲכָלִי לֶחֶם הָעֵצְבִים"),
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית ג, יז): "בְּעֵצְבוֹן תֹּאכְלָנָה".

(יוֹמָא לַח: חֲגִיגָה שָׁם). וְנִקְרָא 'אֹר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צז, יא): "אֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק".

וּכְשִׁיתְגַּלּוּ הַצַּדִּיקִים-הַצְּפוּנִים, וְהַתּוֹרָה-הַצְּפוּנָה - אָזִי יִתְגַּלֶּה 'שְׁלוֹם רַב' בְּעוֹלָם - שִׁיתְחַבְּרוּ כָּל הַפְּכִים יַחַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה יא, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ".

כִּי אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה הָ'אֱהָבָה-שֶׁבְדַעַת', הַנִּקְרָא (זְכַרְיָה יד, ז): "יוֹם אֶחָד יִדְעֶה לָּהּ" - הֵינּוּ: הָ'אֱהָבָה-שֶׁבְדַעַת'. "אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה" (שָׁם) - הֵינּוּ: שֶׁ'אֱהָבָה' הַזֹּאת, הִיא לְמַעַלְהָ-מֵהַזְּמַן וְלְמַעַלְהָ-מֵהַמְּדוּת'.

לד.

(ח"א נד, ב)

ה'הַסְתַּפְּקוֹת' הוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, ב): "עֵטָה אֹר כַּשְׁלֵמָה", בְּחִינַת 'אֹר מְלֵא'.

כִּי הַרְשָׁעִים שֶׁאֵין לָהֶם הַסְתַּפְּקוֹת, בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי יג, כה): "וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּתְחַסֵּר" - אֲצֻלָּם: "מְאֹרֶת חֹסֵר" (בְּרֵאשִׁית א, יד - הַקְּדָמַת-הַזֶּהֱרָא: יא. יב: זֶהֱרָ בְּרֵאשִׁית יט: לֵג: וְעוֹד), בְּבְחִינַת (שָׁם ג, לג): "מְאֹרֶת ה' בְּבֵית רְשָׁע".

אֲבָל בְּצַדִּיקִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הַסְתַּפְּקוֹת, בְּבְחִינַת (שָׁם יג, כה): "צַדִּיק אֲכַל לֶשֶׁבַע נִפְשׁוֹ" - אֲצֻלָּם הוּא 'אֹר מְלֵא', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" - "אֵין טוֹב אֶלָּא צַדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג, י): 'אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב'" (יוֹמָא לַח: חֲגִיגָה יב).

לה.

(סְפָר־הַמְּדוּת, בְּנִים ח"ב ל; מוה"ל ה)

מִי שֶׁנּוֹלָד 'מֵהוּל' - בִּידוּעַ שֶׁכַּחַי-הַמְּדוּמָה שָׁלוֹם טוֹב וַיִּפֶּה.

ו'פְּרֻשָׁה' שֶׁהוּא בְּחִינַת: "שְׁמַח זְבוּלוֹן בְּצֵאתְךָ" - הוּא בְּחִינַת: "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב".

ו"אֵין טוֹב אֶלָּא צַדִּיק" (יוֹמָא לַח:), הֵינּוּ 'בְּרִית', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ג, י): "אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב".

וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַיִּתְּרָא אֶתְּךָ כִּי טוֹב הוּא", "שֶׁנּוֹלָד מֵהוּל" (שְׁמוֹת-רַבָּה א, כ).

ו"אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר" (שָׁם), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" - זֶה בְּחִינַת (ישעיה ס, ב): "וְעַלֶיךָ יִזְרַח ה'", בְּחִינַת 'זְרִיחַת אֹר-הַפְּנִים'.

לג.

(ח"א לג, ה)

"וְהָיָה יוֹם אֶחָד יִדְעֶה לָּהּ" (זְכַרְיָה יד, ז), שִׁיתְגַּלֶּה הָ'אֱהָבָה' הַנִּקְרָא 'יוֹם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים מב, ט): "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֹסְדוֹ".

הֵינּוּ: הַתּוֹרָה-הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיָּתָה צְפוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", וְאִמְרוּ רַז"ל (חֲגִיגָה יב): "כִּי טוֹב לִגְנוֹ" - כִּי 'אֹר-הַתּוֹרָה הַזֹּאת', אֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ.

וְהַתּוֹרָה נִקְרָא טוֹב, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי ד, ב): "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם" (עֲבוּדָה-זָרָה יט); וְנִקְרָא 'אֹר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ו, כג): "וַתּוֹרָה אֹר".

וַיֵּשׁ גַּם-כֵּן צַדִּיקִים שֶׁהֵם צְפוּנִים וּמְסֻתָּרִים, שֶׁאֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. ו"צַדִּיק נִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ג, י): אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב"

והרב מטשעהרין ז"ל ציין למדרש הנ"ל: רבי יהודה אומר: הגון לנביאות. אחרים אומרים: שגולד בשוא מהול].

כי 'יעקב' הוא בחינת 'אמת', בחינת 'אור-הפנים' - שתקן יעקב 'תאות-ממון'. וכשתקן 'תאות-ממון', נתתקן פגם 'עבודת-אלילים'.

לו.

(חיי-מוהר"ן רפו)

אמר רבנו ז"ל: "בבר תמהתי על העולם, שהיכן שנמצא איזה 'טוב אמת' - ראוי שיתקרב אלינו!" (וואו ס'געפינט זיך עפעס 'רעכטס', איז מחיב צו מיר מקורב צו ווערן).

"ותרד בת פרעה לרחץ על היאר" (שמות ב, ה)

לז.

(ח"א כג, א)

אלו הנופלים בתאות-ממון, ואינם מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול לפרנס בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות - הם נקשרים ב'פנים-דסטרא-אחרא', 'אלקים אחרים', 'השן', 'מיתה' - כי כל 'עבודות-זרות' תחובים ב'ממון'.

והשכינה צווחת על אלו הנופלים בתאות-ממון, שהם 'עבודת-אלילים' פלולים מ'עבודות-זרות' של 'שבעים אמות'.

אבל אלו שמשאם-ומתנם באמונה - דבקים באור-הפנים-דקדשה, בחינת 'חיים'.

וזה (שפת לג: על בראשית לג, יח - אצל יעקב אבינו): "ויחן פני העיר", 'מרחצאות תקן להם' - כמו שכתוב (שמות ב, ה): "ותרד בת פרעה לרחץ", ודרשו חז"ל (מגלה יג. סוטה יב:): "לרחץ מגלולי בית אביה".

נ"ב. אולי אפשר לבארו על-פי דברי רבנו ז"ל בקטע הקדם (על הפסוק: "ותרא אתו כי טוב הוא"): שעל-ידי שזכתה 'בת פרעה' לרחץ מה'עבודה-זרה' של 'תאות-ממון' - על-ידי-זוה זכתה למצא ה'אור' כי טוב" שהוא 'משה רבנו', ולגדל אותו וכו'; וכן להפך: שעל-ידי שהתחיל לזרח ה'אור' כי טוב" של 'משה רבנו' - זכתה על-ידי-זוה לרחץ מ'תאות-ממון' - עיין לעיל.

וב'זרה' שלח (קסז:): "בהיכלא חדא אית בתיה בת פרעה, וכמה רבוא ואלפי נשין זכין בהדה, וכל חדא וחדא מנייהו, דוכתיין דנהורין ועדונין, בלא דחקא כלל אית לה. תלת זמנין בכל יומא פרוזי אכריזו: "הא דיוקנא דמשה נביאה מהימנא אתי!" - ובתיה נפקת לאתר דפרגודא חדא דאית לה, וחמאת דיוקנא דמשה, וסגידת לגביה, ואמרה: "זכאה חולקי דרביתי נהירו דא!" - ודא איהו ענונין דילה, יתיר מפלהו".

וב'שער-הפסוקים' להאריז"ל (ישעיה): "בתיה בת פרעה, היא נשמה קדושה שעשקוה הקלפות וכו', והנה על-ידי הצדקה שעשתה עם משה, זכתה להתבונן ולכנס בקדשה, ולהתגור. ונטהרה ונרחצה מאלו הקלפות והגלולים, שנשמאה על-ידי פרעה אביה בגלולי קלפת נוגה, ויצתה משם" וכו'.

וב'ספר-הלכות' להאריז"ל (בהעלותך פ"א): "וזה סוד מה שנאמר (שמות ב, ה): "ותרא אתו כי טוב הוא" - פרוש: כי בתיה בת פרעה ראתה והביטה והבינה גס-פן: שמשוה רבנו עליו-השלום היה מצד הטוב".

"והנה נער בכה ותחמל עליו" (שמות ב, ו)

"כל השערים ננעלו, אבל שערי דמעה לא ננעלו" (ברכות לב:), ולית מאן דאפתח לון לאלין שערים, עד דיייתי מארי דדמעה, דאתמר ביה (שמות ב, ו): "ותפתח ותראהו את הילד, והנה נער בכה", ולית היכלא מתפתחא אלא ביה, ודא איהו: "ותפתח" - "ותפתח" ודאי, דאפתח האי היכלא לגביה, במאי אתפתח ליה ב'דמעה', הדא הוא דכתיב: "והנה נער בכה", ומיד: "ותחמל עליו". ועוד: "ותפתח" - כד ישראל פתחין בתיובתא בבכיה, מיד: "ותחמל עליו". (תקוני-זוהר כו:)

לח.

(שיחות-ה'ר"ן פז)

לפי בחינת ה'ימים-נוראים', ראוי שיהיה לנו אתרוג נאה'.

כי אמרי אנשי: 'כל נער יש לו אשה נאה' (עין הענין בפנים). וה'אתרוג' הוא בחינת 'אשה', כמו שכתוב בזהר (תקוני-זהר נו:): 'שה'אתרוג' הוא בחינת (שיר-השירים ד): 'כלוף יפה רעיתי ומום אין בד'.

וב'ימים-נוראים', ישראל' הם בבחינת 'נער', כי אזי הם בבחינת: "והנה נער בוכה" (שמות ב, ו) - "מיד ותחמל עליו" (שם - תקוני-זהר כז: כז). ועל-כן ראוי שיהיה לישראל 'אתרוג נאה'.

ומי שבוכה ביותר, ונכנס ביותר בבחינת 'נער בוכה', ראוי שיהיה לו 'אתרוג נאה' ביותר.

וזה בחינת 'ספה': 'כי נער ישראל ואהבהו' (הושע יא, א). 'אהבה' זה בחינת 'ימין', בחינת 'חבוק ידי-ימין', בחינת 'ספה'. וזה נעשה על-ידי ה'בכיה' שבוכין ב'ימים-נוראים', בחינת 'נער ישראל', בחינת 'נער בכה' כנ"ל.

"וירא בסבלתם" (שמות ב, יא)

לט.

(ח"ב כז)

מי שהוא 'פרנס-חדש' או 'מנהיג', שקורין 'רוג'יר', והוא מנהיג בכשרות ובישר, ורואה ומסתכל להטיל המשאוי על כל אחד פראוי לו, להכביד על זה ולהקל על זה פראוי - על-ידי-זה מבטל הארבע מדות-

רעות, דהינו: 'עבודה-זרה', ו'גלוי-עריות', ו'שפיכות-דמים', ו'לשון-הרע'.

ואיתא (ויקרא-רבה לו, ב): "שבשביל שראה משה ב'סבלות בני-ישראל', כמו שכתוב (שמות ב, יא): 'וירא בסבלתם', דהינו: שנתן לב על 'סבלותם' שהיו מכבידין עליהם, והעבודה השני לאיש נתנו על אשה, וכן להפך.

והיה משה מסתכל על זה, והפך הדבר ונתן על כל אחד העבודה הראוי לו, מה שראוי לאיש וכו'. ואמר לו השם-יתברך: 'שעל-ידי-זה תזכה להתיר נדר שנאמר בו גם-כן (במדבר ל, יז): 'בין איש לאשתו' וכו'".

נמצא: שעל-ידי ש'מסתכלין להעריך כל אחד פראוי, על-ידי-זה זוכין ל'התרת נדרים', ועל-ידי-זה נצולין מ'ארבע מדות' הנ"ל. (ענין הנ"ל של 'וירא בסבלתם' וכו', נמצא גם ב'שמות-רבה' א, כז; סוטה יא:).

[ספר-המדות, הרהורים ח"ב יב; התנשאות ח"ב ו: 'הרהורי עבודה-זרה', ו'הרהורי זנות', ו'שפיכות-דמים', ו'לשון-הרע' - הם באים על מי שרגיל ב'נדרים'. אבל נתבטלים על-ידי ה'מנהיג' שבעיר, המסדר הגבוה והמפסים על כל אחד ואחד לפי ערכו שיוכל לסבל. (הרב מטשעהרין ז"ל צ"ח, ל'ויקרא-רבה' הנ"ל, ו'ויקרא-רבה' שם אות ב: "כל מי שנודר ומשקה את נדרו, סוף שבא לידי 'עבודה-זרה', ו'גלוי-עריות', ו'שפיכות-דמים', ו'לשון-הרע').]

"ויך את המצרי" (שמות ב, יב)

מ.

(ח"ב צא)

הצדיקים-אמתיים מקשרים 'חכמה-תתאה' ב'חכמה-

ו'מִן'. כִּי "כָּלֶם" [כָּל הַשְּׁלֶשָׁה הַשְּׁפָעוֹת] חָזְרוּ
בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה" (תענית ט.).

"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה
בְּחִינַת 'אַבְרָהָם', 'מִימֵי הַחֶסֶד'.
ו"אַבְרָהָם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֵרוֹת" (שם כא, כה;
כו, טז-יח).

ו'עֵנָן' - זֶה בְּחִינַת 'צַחֲקוּ', בְּחִינַת "חֶשֶׁד"
עֵנָן וְעַרְפֵּל" (דברים ה, יא), בְּחִינַת
(בראשית כז, א): "וַתִּכְהֵן עֵינָיו מֵרְאֹת".

ו'מִן' - זֶה בְּחִינַת 'עֵקֶב', בְּחִינַת (תהלים עח,
עא): "לְרַעוֹת בִּיעֵקֵב עַמּוֹ".

ו'מֹשֶׁה' שֶׁהָיָה כָּלֹל מ'אֲבוֹת' - נֹאמַר בּו
(שמות ב, טו): "וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל
הַבְּאֵר", וּכְתִיב בֵּהּ (שם כד, יח): "וַיָּבֵא מֹשֶׁה
בְּתוֹךְ הָעֵנָן", וּכְתִיב בֵּהּ (שם טז, טז): "וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, הוּא הַלֶּחֶם". 'הוּא' דִּיקָא, קָאֵי
עַל 'מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ' - שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ אָכְלוּ ה'מִן'.

"וּלְכַהֵן מִדִּין שִׁבַע בָּנוֹת וְגו'. וַיִּתֵּן אֶת
צִפְרָה בִּתּוֹ לְמֹשֶׁה" (שמות ב, טז-כא)

מב.

(ח"ב ע)

כָּל מִי שֶׁגָּדוֹל יוֹתֵר, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקִשׁוֹ
בְּרַחוּק מְקוֹם יוֹתֵר.

כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹאִין: שֶׁה'צוּמַח' - חִיּוֹתוֹ
וּמִבְּקִשׁוֹ סָמוּךְ לוֹ מִיָּד, כִּי הוּא צוּמַח
מִן הָאָרֶץ בְּסָמוּךְ לוֹ מִמֶּשׁ.

ו'בְּהִמָּה' - מִבְּקִשָּׁה סָמוּךְ לָהּ גַם-כֵּן עַל
הָאָרֶץ, אֵךְ הוּא בְּרַחוּק יוֹתֵר קִצַּת
מִן ה'צוּמַח' - כִּי ה'בְּהִמָּה' גְּדוֹלָה בְּמַעְלָה מִן
ה'צוּמַח'.

עֲלָאָה' - כִּי בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת הַחֲרָבִין, וּמַגְבִּיָּה
'חֲכָמָה-תַּתְאָה' וּמְקַשְׂרָה ל'חֲכָמָה-עֲלָאָה' -
עַל-יַדֵּי שִׁיחָתוֹ וְסַפּוּרֵי-דְבָרָיו שֶׁמְדַבֵּר עִם
הַמּוֹן-עַם.

כִּי הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמּוֹן-עַם שְׂאִינָם מְקַשְׂרִים
אוֹתוֹ לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ - הוּא נִפְרָד
מ'חֲכָמָה-עֲלָאָה'. אָבֵל הַצְּדִיק-הָאֵמֶת מְקַשֵּׁר
הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמּוֹן, אֶפְלוּ הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֶׁל
הָרָשָׁע, לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה עֵנָן מַה שֶׁהַצְּדִיקִים מְדַבְּרִים עִם
אֲנָשִׁים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים אוֹ אֶפְלוּ עִם
עַבּוֹם.

אֵךְ כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם עַבּוֹם - אֲזִי הַצְּדִיק
מוֹצִיא הַטּוֹב מִמֶּנּוּ, וְהוּא נִשְׁאָר אֶפְס
וְרִיק - שֶׁזֶה בְּחִינַת: "מַה שֶׁהִרְגַּ מֹשֶׁה אֶת
הַמִּצְרִי" (שמות ב, יב).

כִּי כְּשֶׁהַצְּדִיק מְדַבֵּר עִם רָשָׁעִים, וּמַגְבִּיָּה
שִׁכְלוֹ וּמְקַשְׂרוֹ לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ - אֲזִי
מַעְלָה וּמְקַשֵּׁר שִׁכְלָם מִמְּקוֹם שֶׁהֵם לְהִשָּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הַצְּדִיק-הָאֵמֶת מְצַמְצֵם שִׁכְלוֹ, וּמְדַבֵּר
עִמָּם בְּחֲכָמָה נִפְלְאָה וּבְמִלְאָכָה גְּדוֹלָה,
וּמְקַשֵּׁר כָּל הַדְּבוּרִים לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ - וְעַל-
יְדֵי-זֶה מְבִיאֵם לִיַּדֵּי 'תְּשׁוּבָה'.

"וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל הַבְּאֵר" (שמות ב, טו)

מא.

(ח"א נח, א"ב)

'מֹשֶׁה' הָיָה נִשְׁמָתוֹ כָּלֹל מ'שְׁלֶשָׁה
אֲבוֹת', וְהָיָה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו
הַשְּׁלֶשָׁה הַשְּׁפָעוֹת: (א) 'בְּאֵר'. (ב) ו'עֵנָן'. (ג)

אבל 'בר־אדם' - צריך לבקש מבקשו ברחוק יותר ויותר מן ה'בהמה'.

ועל־כן 'משה רבנו עליו־השלוֹם' שהיה גדול במעלה מאד - היה צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום ביותר - ועל־כן הצרף לבקש לו אשה ממדין, פי מבקשו היה רחוק, מחמת גדלתו.

מג.

(תניי־מוהר"ן רד)

ליל־שבת פרשת חקת ובלק, י"ב תמוז תק"ע - ספר על השלחן מעניניו. ותמה על־עצמו: על שעושה תמיד, דברים משנים ונפלאים מדעת בני־אדם!

על אשר הוא תמיד נע־ונד ממקום למקום, ומה היה חסר לו במע־וועדיווקע, היה ראוי לו לישוב שם תמיד - פי שם היה יושב בשלֹוה והשקט. והוא לא רצה לישוב בשלֹוה, ונסע משם וקבע דירתו ב'זלאטיפאליע', והיה לו שם מחלקת גדול ויסורים גדולים מאד, ונסע משם וקבע דירתו בברסלב. אחר־כך בזה הקיץ נסע מברסלב וקבע דירתו באומין.

ועל־כל־פנים, מאחר שבא לאומין, היה ראוי לו לבחר דירתו אצל איש הגון, והוא בחר לו אכסניא שם וכו'.

והיה קורא תמה על־עצמו, על שעושה דברים משנים ונפלאים כאלה וכו'!

עניתי ואמרתי לו: "הלא מפני מה נשא משה אשה מבנות יתרו דיקא!" - וכונתי היה פשוט: פי כך הוא מנהגי השם־יתברך, לחבר שני הפכים, כמו 'משה רבנו' עליו־השלוֹם הצרף להתחבר ולהתחתן

עם 'יתרו' דיקא, שהיה וכו', כמו־כן הוא מכרח להתחבר עם אנשים כאלה וכו', והבן.

אחר־כך ענה ואמר להעולם שישובו על השלחן: "השמעתם מה שהקשה, הלא הקשה קשיא גדולה!"

ענה ואמר: "אין אתם ראים כלל לעדות!"

ולא הבננו מה ענין העדות.

ואמר: "שיהיה לזכרון פי יאמר על־זה תרוץ! - אך לעת־עתה היה צריך לקח אתכם לעדות! - אך" וכו'! - ואמר: "הלא בלא־זה אי־אפשר לכתב עכשו, אך מסתמא תזכרו זאת!"

גם בשבת בבקר ספר עוד מזה מענין הקשיא הנ"ל, וחזר ואמר: "שהקשיתי קשיא גדולה מאד!"

ואמר: "הידעת תרוץ!"

ואמרתי: "שאצלי אינו קשה כלל על 'משה רבנו' עליו־השלוֹם!"

ואמר: "אם־כן אתה מתרץ קשיא בקשיא אחרת!"

ואמר: "שכונתי ענין מחשבתו - פי הוא הולך עם ענין זה כמה זמן שהוא מבקש ומתפלל לידע תרוץ על ענין זה, ועכשו הקשה הוא קשיא זו!" - כך אמר בפני העולם עלי.

"ואתם אינכם יודעים כלל הענין, רק בענין המחשבה זו, אני הולך זמן רב, וכבר התפללתי הרבה על־זה! - ולא בלבד התפללות שהכל מתפללים, הינו: שחרית מנחה וערבית, רק חוץ מזה כמה

וּכְמָה תַּפְלוֹת הַתְּפִלָּה עֲלֶיךָ, כִּי הֵייתִי רוֹצֵה שִׂידִיעוּ לִי עֲנִן זֶה מִן־הַשָּׁמַיִם, דְּהֵינּוּ: שְׁאַשְׁמַע קוֹל וְדְבוּר מִן־הַשָּׁמַיִם לְהַשִּׁיבֵנִי עַל עֲנִן זֶה!"

"אָבֶל עַל־יְדֵי בְנֵי־אָדָם, אֵינּוּ רוֹצֵה שִׁשִּׁיבוּ לּוֹ!"

אַחֲרֵכֶּךָ הֵנִיחַ וְהִקֵּל בְּקִשְׁתּוֹ, וּבְקִשׁ עַל־כָּל־פָּנִים: "שִׂידִיעוּ לּוֹ עַל־יְדֵי שְׁלִיחַ!"

אַחֲרֵכֶּךָ בְּקִשׁ: "שְׁעַל־כָּל־פָּנִים יוֹדִיעוּ לּוֹ עַל־יְדֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת! - אָבֶל עַל־יְדֵי בְנֵי־אָדָם אֵינּוּ רוֹצֵה!"

"וְעַדִּין לֹא הוֹדִיעוּ לּוֹ!"

וְאָמַר לָנוּ: "אַתֶּם אַנְשִׁים קְטַנִּים בְּמַעֲלָה מְאֹד, וְאֵין לִי עִם מִי לְדַבֵּר! - אִךְ אֶהְיֶה־עִיֶּכֶן אֶהְיֶה־עִלְפִּי דְאִיהוּ לֹא חָזִי מְזֻלָּה חָזִי!" (מְגִלָּה ג. סְנֵהֲדִין צד.).

אַחֲרֵכֶּךָ אָמַר: "אֲנִי מְקַבֵּל לְעֵדִים אֶת" וְכוּ! - וְאָמַר בְּלִשׁוֹן־אֲשַׁכְנַז: "אִיךְ בְּאֲנָרִים מִיךְ מִיט אֵייעָרַע!" [אֲנִי פּוֹרֵשׁ בְּשִׁלּוּם...!], וְלֹא סִיִּים.

וְנִרְאָה הַכּוֹנֵן שֶׁלּוֹ הֵיטָה: "עִם הַנְּשָׁמוֹת שְׁלָנוּ!"

וּכְיוֹצֵא בְּדַבָּרִים אֲלוֹ דְּבַר עוֹד מְזֶה הַרְבֵּה עַל הַשְּׁלָחַן בְּלִיל־שַׁבָּת וּבִיּוֹם־שַׁבָּת, וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּעֲנִן הַקְּשִׂיא הַנִּ"ל, וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים.

מד.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, טְהָרָה ח"ב א)

אִשָּׁה כְּשָׂרָה - מְטַהֶרֶת הַבַּיִת מ'צָרַעַת'.

וְהָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן ל'שְׁמוֹת־רַבָּה' א. לַב: "וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ צְפוּרָה? - שְׁטַהֲרָה הַבַּיִת כְּצְפוּרָה." (וְצִיָּן לְהוֹמָתוֹת־פְּרָנָה: "כְּדָם הַצְּפוּרָה הַמְטַהֵר אֶת הַמְצָרַע").

וְצִיָּן גַּם ל'יִלְקוּט־שְׁמֵעוֹנִי, שְׁמוֹת פ"ב, רִמְזוּ קִסְט, בְּשֵׁם 'מְדַרְשׁ אַבְפִּיר: "וַיֹּאמֶר אֶל בְּנֵתָיו וְאִיו' (שְׁמוֹת ב. ב) - מִיָּד יֵצֵא צְפוּרָה כְּצְפוּרָה וְהַבִּיאתוּ. דְּבַר־אֲחֵר: שְׁטַהֲרָה כָּל בַּיִת אֲבִיָּה כְּדָם הַצְּפוּרָה."

"וַיִּזְעַקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הַעֲבָדָה" (שְׁמוֹת ב. כג)

מה.

(ח"א ב, י)

"וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמְצָרִים וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹקֵינוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ" (בַּמִּדְבָּר כ. טו-טז), "זֶה מֹשֶׁה" (וַיִּקְרָא־רַבָּה א. א; בַּמִּדְבָּר־רַבָּה טז, א; וְעוֹד), בְּחִינַת 'דַּעַת'.

"וַיִּזְצִיאֵנוּ" - כִּי "גְּלוּת־מְצָרִים הָיָה עַל פָּנֵים־הַבְּרִית" (שְׁעַר־הַפְּנוּנוֹת פֶּסַח א), כִּי 'פָּנֵים־הַבְּרִית' הוּא 'פָּנֵים־הַדַּעַת' וְכוּ', וְהַקּוֹל מְעוֹרֵר הַדַּעַת, בְּבַחֲיַנַת "הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַפְּנוּנָה" (שְׁל"ה הַקְּדוּשׁ).

וּבְשִׁבְל־זֶה: "וַנִּצְעַק" וְכוּ' וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלֵנוּ, וְהַקּוֹל מְעוֹרֵר הַדַּעַת. "וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ" - "זֶה מֹשֶׁה", בְּחִינַת 'דַּעַת'. וְעַל־יְדֵי הַתְּגַלּוּת־הַדַּעַת כְּתוּבָה, אַז: "וַיִּזְצִיאֵנוּ" וְכוּ'.

וּבְשִׁבְל־זֶה אֹמְרִים ה'הַגָּדָה' ב'קוֹל־רַם' - כִּי ה'גָּאֲלָה' הֵיטָה עַל־יְדֵי קוֹל, בְּבַחֲיַנַת (דְּבָרִים כו, ז): "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלֵנוּ".

וּבְשִׁבְל־זֶה נִקְרָאת בְּשֵׁם 'הַגָּדָה' - לְהוֹרֹת עַל תְּקוּן־הַבְּרִית, בְּבַחֲיַנַת (דְּבָרִים ד, יג): "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ".

וַאֲיִאֲפָשֶׁר לְבוֹא לְאֵלוֹ הָרוּעִים, שֶׁהֵם
בְּכָל־יְמֵי שָׁל הַקְּדוּשָׁה, אֲלֵא
עַל־יְדֵי 'עֲזוֹת־דְּקוּדְשָׁה' וְכוּ'.

מח.

(ח"א נז, ב)

ה'אֲמוֹנָה' נִקְרָא 'רוּעָה', בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז,
ג): "וְרוּעָה אֲמוֹנָה".

מט.

(ח"א עט)

בְּשַׁעוֹשָׁה 'תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'שִׁבְת' - עַל־יְדֵי־זֶה יִכּוֹל
לְרַאוֹת 'שְׁפָלוּתוֹ'.

וְזֶה־הוּא (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה
טוֹב, שֶׁכֵּן אֶרֶץ וְרוּעָה אֲמוֹנָה".

"בְּטַח בַּה'" - לְשׁוֹן הַשְּׁקֵט וּבְטַח, שֶׁיֵּשׁ
לוֹ 'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל.

"וַעֲשֵׂה טוֹב" - הֵינּוּ: שְׁנֵת־הַפָּדַי מִדַּע,
לְטוֹב גָּמוּר'.

"שֶׁכֵּן אֶרֶץ" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ', כְּמָה
דָּאת אָמַר (תְּהִלִּים קמג, ו):
"נֶפֶשׁי כְּאֶרֶץ" וְכוּ'. הֵינּוּ: שֶׁהַנֶּפֶשׁ יֵשׁ לוֹ
נִיחָא, מַחֲמַת שְׁעָשָׂה 'תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה'.

וּבְשַׁעוֹשָׁה 'תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה' - הוּא
בְּחִינַת 'שִׁבְת', וְיִכּוֹל לְרַאוֹת
'שְׁפָלוּתוֹ', וְחֲשִׁיבוֹת וְגַדְלוֹת יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶהוּ: "וְרוּעָה אֲמוֹנָה" - הֵינּוּ: שֶׁיִּכּוֹל
לְהִיּוֹת כְּמוֹ 'דַּעֲיָא־מְהִימְנָא', שֶׁיִּכּוֹל
לְמַסַּר אֶת־נַפְשׁוֹ בְּעַד יִשְׂרָאֵל.

נ.

(ח"א רפב)

וְדַע: שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר 'רוּעָה', וְהוּא
בְּחִינַת 'מִשָּׁה', שֶׁהוּא 'דַּעֲיָא־
מְהִימְנָא'. וְזֶה ה'רוּעָה' הוּא עוֹשֶׂה 'מִשְׁכָּן'.

מו.

(ח"א לו, ו)

לְפַעְעָמִים נוֹפֵל חֲסוּדְשָׁלוֹם ה'מְלָכוֹת־
דְּקוּדְשָׁה, לְגָלוּת שֶׁל 'אַרְבַּע־
מְלָכוֹת'.

וְכִי יִכּוֹל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְעָקָה
הַגְּדוֹלָה, בְּשָׁנוּפֵל בְּחִינַת ה'מְלָכוֹת־
בִּינֵיהֶם חֲסוּדְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיִנַת (קֹהֶלֶת ט, יז):
"זַעֲקַת מוֹשֵׁל בַּפְּסִילִים" - דְּהֵינּוּ: הַזְעָקָה'
כְּשָׁנוּפֵל ה'מְמַשְׁלָה, בְּחִינַת ה'מְלָכוֹת' - בֵּין
ה'פְּסִילִים'.

וְגַם יֵשׁ עוֹד צְעָקָה גְּדוֹלָה מְזָה - דְּהֵינּוּ:
שֶׁהַשָּׁם־יִתְבַּרֵךְ כְּבִיכּוֹל בְּעַצְמוֹ שׁוֹאֵג,
בְּבַחֲיִנַת (יְרֵמְיָה כה, ל): "שׁוֹאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ" -
"עַל נְוָה דִּילָה" (זֶהר אַחֲרֵי עַד), שֶׁהוּא בְּחִינַת
ה'מְלָכוֹת, שְׁנוּפֵל ב'גְּלוּת שֶׁל אַרְבַּע
מְלָכוֹת'.

"וּמִשָּׁה הִיָּה רוּעָה" (שְׁמוֹת ג, א)

מז.

(ח"א כב, ג)

צְרִיף לְרַאוֹת לְמַלְאֵת אֶת ה'יָדִים', שֶׁהִיא
ה'אֲמוֹנָה', עַל־יְדֵי הָאָרֶה מ'שְׁבַע־
רוּעִים, שֶׁהֵם 'בְּכָל־יְמֵי שָׁל כָּל מְנַהֲיָי־
הַדוֹר'.

כִּי הֵם רוּעִים ה'אֲמוֹנָה', לְתַקְנָה
וְלְהַשְׁלִימָה. וְעַל־שִׁם־זֶה נִקְרָאִים
'רוּעִים', עַל־שֵׁם (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרוּעָה
אֲמוֹנָה". וְכָל עַקֵּר 'אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל' מִמְּשִׁיכִין
הֵם לְהַדוֹר.

וּמִשָּׁה, שֶׁהוּא אֶחָד מ'שְׁבַע־רוּעִים,
נִקְרָא עַל־שִׁם־זֶה 'דַּעֲיָא־
מְהִימְנָא'.

וְדַע: שְׁתִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבֵּן מְקַבְּלִים
 "הֶבְל־פִּיהֶם שְׁאִין בּוֹ חֵטָא" (שַׁבָּת
 קיט:), מִזֵּה הַמִּשְׁכָּן.

וְדַע: שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים שְׁבַדוֹר, כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד הוּא בְּחִינַת 'רוּעָה', כִּי בְּכָל
 אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת 'מִשָּׁה'.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַת עוֹשֶׂה בְּחִינַת
 'מִשְׁכָּן', שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִין הַתִּינוּקוֹת,
 'הֶבְל־פִּיהֶם' כַּנ"ל.

וְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, לְפִי בְּחִינַת הַמִּשְׁכָּן
 שְׁעוֹשֶׂה, כְּמוֹכֵן יֵשׁ לוֹ 'תִּינוּקוֹת'
 שֶׁמְקַבְּלִין מִשָּׁם.

נִמְצָא: שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִצְּדִיקֵי־
 הַדּוֹר, סֵךְ 'תִּינוּקוֹת' שֶׁמְקַבְּלִין
 'הֶבְל־פִּיהֶם' מִמֶּנּוּ - כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת לג:):
 "שְׁתִּינוּקוֹת נִתְפָּסִין עַל עוֹזֵן הַדּוֹר,
 שְׁנֹאמַר (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, ח): 'וִירְעִי אֶת גְּדִיתִיךָ
 עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים' - שְׁמֵת מִשְׁכְּנֵיךָ עַל
 הָרוּעִים".

וְזֶהוּ: "עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרוּעִים" - שֶׁהֵם
 מְקַבְּלִין 'הֶבְל־פִּיהֶם', מִבְּחִינַת
 הַמִּשְׁכְּנוֹת שֶׁל הָרוּעִים, דְּהֵינּוּ: הַצְּדִיקִים
 שְׁבַדוֹר, שֶׁכָּל אֶחָד עוֹשֶׂה 'מִשְׁכָּן', כַּנ"ל.

נא.

(ח"ב ה, ו-זיג)

עַל־יְדֵי הַגְּאֹהֶ' שֶׁל הַמְּנַהֲיגֵי־הַדּוֹר
 שְׁמֵת־גְּאִים עַל הַדּוֹר בְּחֵנֶם -
 מַגְבִּירִים 'תְּאוֹת־נְאוֹף' בְּעוֹלָם.

שְׁעַל־יְדֵי 'גְּאֹהֶ' - מִתְגַּבֵּר 'תְּאוֹת־נְאוֹף',
 בְּחִינַת 'חֹתֶם דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא',
 בְּחִינַת (וַיִּקְרָא טו, ג): "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזִּבּוֹ".

וְעַל־יְדֵי 'הָרַב הַגְּאֹהֶ דְקַדְשָׁה' -
 מִתְגַּבֵּרִים עַל 'תְּאוֹת־נְאוֹף' וְכו'.

וְלִהְיֶצֶל מִזֶּה: הוּא עַל־יְדֵי הַמְּגַנֵּי
 שְׁבַדוֹר' - שֶׁהֵם מְגַנֵּי עֲלֵינוּ
 וּמְצִילִין אוֹתֵנוּ, כִּי הֵם מְכַנְיְעִין זֹאת הַתְּאוֹה,
 בְּחִינַת הַחֹתֶם דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא שְׁנַעֲשֶׂה עַל־
 יְדֵי הַגְּאֹהֶ וְכו'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'תְּפִלִּין',
 'מַחֲוִין', בְּחִינַת 'חֹתֶם'
 דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ח, ו): "שִׁימְנִי
 כַּחֲתָם עַל לִבִּי כַּחֲתָם עַל זְרוּעֶךָ".

כִּי עֵקֶר 'תְּקוּן־הַמַּחֲוִין', עַל־יְדֵי 'שְׁבִירַת
 תְּאוֹת־נְאוֹף' וְכו'. כִּי הֵם מְעַלִּין לַחֹת
 הַגְּוֹף מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ", וְעוֹשִׂין מִזֶּה
 'מַחֲוִין', בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', כִּי 'תְּפִלִּין' הֵם
 'הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲוִין'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, א): "וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה"
 - 'מֹשֶׁה' הוּא הַדְּעַת, בְּחִינַת 'מַחֲוִין',
 'תְּפִלִּין', הוּא 'רוּעֵה־דְקַדְשָׁה', הַפֶּךָ (מִשְׁלֵי כט,
 ג): "רֹעֶה זֹנֹת".

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁבַעֲהָ רוּעִים דְקַדְשָׁה',
 בְּחִינַת: "מֹשֶׁה הָיָה רוּעֵה", בְּחִינַת
 'תְּפִלִּין', "שִׁין שֶׁל שְׁלֹשָׁה רְאשִׁים, שִׁין שֶׁל
 אַרְבַּעָה רְאשִׁים" (מְנַחוֹת לה. וּבַתּוֹסְפוֹת; זֶהר פְּנִיחָם
 רנד: תְּקוּנֵי־זֶהר ט).

וְזֶה בְּחִינַת: "תְּקִיעָה, תְּרוּעָה, שְׁבָרִים".
 "תְּקִיעָה" וְכו'. "תְּרוּעָה" - זֶה בְּחִינַת:
 "וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה", בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', הַפֶּךָ
 "רֹעֵה זֹנֹת", כַּנ"ל. "שְׁבָרִים" וְכו'.

נב.

(ח"ב לט)

יֵשׁ לָנוּ לְכַסֵּף וְלִהְתַּעֲבֹעַ וְלִהְשַׁתּוֹקֵק מְאֹד:
 "מִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מְנַהֲיגֵי־הַדּוֹר",

נג.

[ספר-המדות, התנשאות ח"ב ד; זריזות ח"ב א]

על-ידי זריזות - זוכה להיות רועה

נאמן. וסימן לדבר (משלי ו, ז):

"לך אל נמל"ה עצל, וכתוב (בראשית מט,

כד): "משם רעה אבן ישראל". [ספיר-תבות:

נמל"ה].

[פסיקתא-רבתי ו: "חזית איש מהיר במלאכתו" (משלי

כב, כט) - זה משה, מנהיג את הצאן אחר המדבר' (שמות ג,

א), מזדרז במלאכתו"].

[חיי-מוהר"ן עז: שיך לאלף-בית החדש' שחבר בימי

ילדותו (ספר-המדות ח"ב הנ"ל), וכבר נדפס שם בלשון-אחר -

אך בסגנון זה שמעתי זה הענין מפיר-הקדוש:

"על ידי זריזות - בנקל להיות פרנס-הדור בגשמיית או

ברוחניות. וסימן לדבר: לך אל נמלה עצל, על-זה

כתיב: משם רועה אבן ישראל' (בראשית מט, כד) - דהינו:

פרנס'."

הינו: לזכות להתמנות להיות פרנס' - זה עומד על

זריזות הנלמד מהנמלה - כי "משם רועה אבן ישראל".

[פרפראות-לחכמה ח"א סג, על מה שכתוב שם

בהתורה: "החכם הוא בחינת נמלה, כמו שכתוב (משלי ו, ז):

לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם'."

כבר ידוע מה שמבאר בספר-המדות: שעל-ידי זריזות,

זוכה להיות רועה נאמן, וסימן לדבר: לך אל נמלה וכו',

וכתיב: משם רעה אבן ישראל, ספיר-תבות נמל"ה.

ושמעתי מאנשים נאמנים מאנשי-שלומו הזקנים: שענין

זה אמר רבנו ז"ל בפרוש, על הרב רבי נתן ז"ל, שהיה

זריז גדול מאד פי'דוע (עין פוכביאור, אנשי-מוהר"ן טז, בענין

זריזותו הגדולה).

ופעם-אחת התפעל רבנו ז"ל מאד מזריזותו הגדולה

והנפלאה. ואמר עליו אז: "שבודאי יהיה הרב רבי נתן

ז"ל, מנהיג רועה ישראל, כי על-ידי זריזות, זוכין להיות

רועה נאמן!" כנ"ל. נמצא מבאר מדברי רבינו ז"ל עצמו:

שהרב רבי נתן ז"ל הוא בחינת החכם-הדור שהוא בחינת

הנמלה].

רועה-נאמן, כמו משה רבנו עליו-

השלום - שיהיה לו זה הכח, שיוכל להאיר

אפלו בנו, בבחינת רגלין וכו', שנוזה לבוא

אל התכלית!"

שמגדל עצם מעלתו, היה יכול להאיר

אפלו בפחות-שבפחותים, אפלו

ב'שפחה, כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בשלח):

"ראתה שפחה על הים, מה שלא ראה

יחזקאל הנביא". הרי: שאפלו יחזקאל'

שהיה נביא גדול בזה, לא היה רואה מה

שראתה שפחה בימי משה.

ובל-זה, מחמת גדל עצם מעלת המנהיג,

שהיה משה רבנו המנהיג, והוא

יכול להאיר אפלו בבחינת רגלין וכו'. כי

על-ידי גדלת המנהיג, יכול להמשיך ה'מח'

אפלו לה'רגלין'.

ואז יוכל להיות: שה'רגלין אלו, הם

גדולים מ'מח אחר'.

וראוי לנו לומר זאת בבכיה, בדמעות-

שליש, לבבות ולהתגעגע, לבקש

ולהתחנן לפניו יתברך: "מתי נזכה לזה,

שיהיה לנו זה הדעת, שנוכל לדעת ולהפיר

הבורא-יתברך, מפל דבר של זה-העולם,

בפירטי-פירטיות, עד התכלית!"

ובפי המדרגה פחותה שכלנו עתה, וכלנו

אין פנינו יפות כלל, אנו צריכין

שירחם עלינו השם-יתברך, לתן לנו מנהיג

רועה-נאמן, שיוכל להאיר בנו ידיעה הנ"ל,

כדי שנוכל לעבדו יתברך פראוי ולבוא אל

התכלית.

וְזָהוּ הַקְרִיאָה שְׁלוֹ, כִּי "אוֹרֵיתָא מְכַרְזַת
קַמְיָהוּ (משלי א, כב): עַד מָתִי פִתִּים
תֵּאָהָבוּ פִתִּי" (זהר אחרי נח. נשא קכו). וְהִתְוֹרָה,
 הוא השם־יתברך בעצמו, שהוא קורא אותם
 ומבקשם שיחזרו אליו.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁעֲדִין לֹא נָטָה הַרְבֵּה מִדֶּרֶךְ־
הַיֶּשֶׁר - אַזִּי אֶפְשֶׁר לּוֹ בְּקַל לָשׁוּב,
 מחמת שהוא מכיר עדין את הקול ורגיל בו,
 כי זה סמוך היה אצל השם־יתברך, והיה
 שומע קולו, קול התורה, ועדין לא שכח את
 הקול, ועדין לא תעה הרבה באלו הדרכים
 האחרים התועים והנבוכים, ועל־כֵּן בְּקַל
 אֶפְשֶׁר לּוֹ לָשׁוּב.

וְהוּא כַּמְשַׁל הַרוּעָה: שְׂפֹאֶשֶׁר שֶׁה אֶחָד
תּוֹעָה מִהַדְרֵךְ - אַזִּי תִכַּף הוּא קוֹרֵא
אוֹתוֹ.

וּכְשֶׁהִשָּׂה עֲדִין לֹא תָעָה הַרְבֵּה מִהַדְרֵךְ
- אַזִּי הוּא מְפִיר הַקּוֹל וְהוֹלֵךְ
אֶחָרָיו תִּכְפֶּה.

אֲבָל כְּשֶׁכָּבַר נָטָה הַרְבֵּה מִהַדְרֵךְ - אַזִּי
כָּבַר שָׂכַח אֶת הַקּוֹל וְאִינוּ מְפִיר בּוֹ;
וְגַם הַרוּעָה מֵיֵאֵשׁ עוֹד מְלַבֵּקֶשׁוּ, מִחֲמַת
שָׂזָה זְמַן רַב שֶׁהִלֵּךְ וְתָעָה מֵאֲתוֹ.

כֵּן: כְּשֶׁכָּבַר הָאֲרִיף זְמַן חֲסִיזְשָׁלוֹם בְּרִשְׁעוֹ,
וְנָטָה וְתָעָה הַרְבֵּה מִהַדְרֵךְ־הַיֶּשֶׁר, לְאֵלּוֹ
הַדְרָכִים הַמְקַלְקְלִים וְהַתּוֹעִים וְהַנְּבוּכִים
וְהַמְבַלְבְּלִים - אַזִּי קָשָׁה לּוֹ לָשׁוּב, כַּנ"ל.

וְדַע: שְׂאֵלּוֹ הַדְרָכִים הַמְקַלְקְלִים וְהַתּוֹעִים,
כְּשֶׁאָדָם תּוֹעָה בָּהֶם חֲסִיזְשָׁלוֹם הַרְבֵּה
מָאֵד - אֶפְשֶׁר לַפְעָמִים, שִׁיתָעָה מָאֵד וְיִלְכֵךְ
בְּאֵלּוֹ הַדְרָכִים הַנְּבוּכִים; וְאַזִּי דִיקָא מְרַב
תְּעוֹתוֹ בָּהֶם, יִתְהַפֵּךְ וְיָשׁוּב עַד שִׁיִּהְיֶה סְמוּךְ
מָאֵד לְמִקוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן, וְלֹא יִהְיֶה רַק הֶרְחַק

"וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה אֶת צֶאֱן יִתְרוֹ וְגו',
וַיִּנְהַג אֶת הַצֶּאֱן אַחַר הַמִּדְבָּר" (שמות ג, א)
- עֲנִין "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֲבַד" -

"וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה" - אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא:
"מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְרַעוֹת הַצֶּאֱן אִישׁ לְפִי כַחוּ, יָבֵא
וַיִּרְעָה בְּעַמִּי" - וְאִף מִשָּׁה לֹא בָחֲנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶלֶּא בְּצֶאֱן.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: כְּשֶׁהָיָה מִשָּׁה רַבְּנוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם
רוּעָה צֶאֱנוּ שֶׁל יִתְרוֹ בַּמִּדְבָּר, בְּרַח מִמֶּנּוּ גְדִי,
וְרֵץ אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְחֶסֶח. בֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ
לְחֶסֶח [שם מקום]. נִזְדַּמְּנָה לּוֹ בְּרַכָּה שֶׁל מִים,
וְעַמֵּד הַגְּדִי לְשִׁתּוֹת. בֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ מִשָּׁה אֶצְלוֹ,
אָמַר: אֲנִי לֹא הֵייתִי יוֹדֵעַ שֶׁרֵץ הֵייתִי מִפְּנֵי צָמָא,
עִנְף אֲתָה. הִרְפִּיבוּ עַל כַּתְּפוֹ וְהָיָה מִהֵלֶךְ.

אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "יֵשׁ לָךְ רַחֲמִים לְנַהֵג
צֶאֱנוּ שֶׁל בְּשׁוּרְדָם, כֶּךָ חֵיָה, אֲתָה תְרַעָה צֶאֱנִי
יִשְׂרָאֵל" - הוֹי: "וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה". (שמות־רבה ב, ב)

נד.

(ח"א רו)

יֵשׁ חֲלוֹק גָּדוֹל בְּעֵבְרָה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, בֵּין אִם נִתְעוֹרַר תִּכְפֶּה וּמִיד וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָה, אַזִּי אֶפְשֶׁר לּוֹ בְּקַל לְחַזֵּר לְמִקוֹמוֹ,
כִּי עֲדִין לֹא נִתְרַחַק הַרְבֵּה מִהַדְרֵךְ הַטוֹב.

כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה עֵבְרָה חֲסִיזְשָׁלוֹם, אַזִּי הוֹלֵךְ
וְנוֹטָה מִהַדְרֵךְ־הַיֶּשֶׁר, אֶל דֶּרֶךְ אַחַר
מְקַלְקָל, וְשֵׁם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַדְרֵךְ, כְּמָה
וְכְמָה נְתִיבוֹת וְדְרָכִים תּוֹעִים וּמְקַלְקְלִים
מָאֵד, שֶׁכְּשִׁמְתְּחִילִין לִילְכֵךְ חֲסִיזְשָׁלוֹם בְּאוֹתוֹ
הַדְרֵךְ הָרַע, אַזִּי תּוֹעִים וְנְבוּכִים בְּאֵלּוֹ
הַדְרָכִים, עַד שֶׁקָּשָׁה לָשׁוּב וְלָצֵאת מִשָּׁם.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, דִּרְבּוֹ לְקִרּוֹת אֶת
הָאָדָם, תִּכְפֶּה כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהוּא תּוֹעָה
מִדֶּרֶךְ־הַשְּׂכָל, וְקוֹרֵא שִׁישׁוּב לְאַחֲזָרָיו.

וְלִכְלֹל אֶחָד קוֹרֵא לְפִי בְּחִינַתוֹ: יֵשׁ שֶׁקוֹרֵא
בְּרַמִּיזָה, וְיֵשׁ בְּקִרְיָאָה מִמֶּשׁ, וְיֵשׁ
שְׁבוּעַט בּוֹ וּמִכָּהוּ.

"וַיֵּרָא מִלְאָךְ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה"
(שמות ג, ב)

נה.

(ח"א ל, א-ב'ג)

'השגות-אלקות' אי-אפשר להשיג, ביי-אם על-ידי 'צמצומים רבים', מעלה לעלול, מ'שכל-עליון' ל'שכל-תחתון'.

וצריך בל-אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו: 'השגות-אלקות!' - כי צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר 'שכל-גדול' בזה, על-ידי ה'שכל-התחתון', כדי שיוכלו הקטנים להבינו.

ובל-מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר - כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו: 'משה רבנו עליו-השלום'.

וזה בחינת 'שערות' וכו'. וזה בחינת (תקוני-זהר קכב). "שערא אכמא", בחינת (שיר-השירים א, ה): "שתורה אני ונאווה" - כי ה'שתרות' מקבץ ה'ראות' ומצמצם אותו, כדי לראות היטב.

בן ה'שכל-התחתון', הוא בחינת 'שתרות', שמצמצם בו 'נאווה ויפי' שב'שכל-העליון'.

וזה בחינת (בבא-בבא טז: קמא): "בת היתה לו לאברהם אבינו, ובכל שמה".

מעט בינו לבין מקומו הראשון, ובקל על-ידי נסיון קל ישוב עוד למקומו.

אבל כשהשם-יתברך קוראו ומזמין לו הנסיון, אינו מכיר בקול, ואינו חושש לשוב למקומו.

וזה-הוא החלוק שבין "עול ימים" (ישעיה סה, כ), ל'זקן' - כי מי שעדין בבחירותו, ועדין לא הזקין בחטאיו, אפשר לו יותר לשוב מהזקן, מחמת שעדין הוא סמוך, ולא שכח את הקול הקריאה.

וזה (תהלים קיט, קעו): "תעיתי כשה אבד" - הינו: ש'תעיתי' מהדרך-הישר, "כשה אבד" הנוטה מהדרך בנ"ל.

על-כן אני שואל מלפניך (שם): "בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי" - הינו: שתמהר לבקשני תכה, כל-זמן שאני זוכר עדין את הקול הקריאה של התורה והמצוות. "כי מצותיך לא שכחתי" עדין, ועדין אני מכיר את קול הקריאה של המצוות, שהם התורה.

על-כן בקשתי: שתרחם עלי לבקשני מהרה מיד, כל-זמן שעדין "לא שכחתי את מצוותיך", דהינו שעדין אני מכיר את קול הקריאה של התורה והמצוות.

על-כן צריך האדם לבקש מהשם-יתברך: "שימהר לבקשו להחזירו אליו, כל זמן שלא שכח עדין לגמרי את קול התורה והמצוות!"

"בת" - זה בחינת 'בת-עין', דהיננו: ה'שחר-שבעין', בחינת 'שחרות' הנ"ל, שמצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו. פגון: 'הר גדול' פשעומד לפני ה'בת-עין' שהוא ה'שחר שבעין', אזי נגבל כל ההר בתוך ה'בת-עין' שרואה אותו.

כי ה'שחרות-שבעין', מצמצם כל הדברים הגדולים, ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן זה ה'שכל-התחתון', מצמצם ומגביל ה'שכל-הגדול-העליון', ונכלל בתוכו - ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים ה'שכל-העליון הגדול בנ"ל.

וזוה בחינת (שמות ג, ב): **"וירא אליו ה' בלבת אש"** - שהשם-יתברך רצה להלביש לו 'השגות-אלקות', והלביש לו בבחינת 'בת-עין' הנ"ל. [ב'תקוני-זהר' (כב): "בלבת אש דא בת-עין"].

וזוה בחינת (בבא-בבא קמא): **"בת תחלה, סימן יפה לבנים"**. "בת תחלה" - זה בחינת ה'שכל-התחתון', שהוא 'תחלה' ו'הקדמה' ל'שכל-העליון'. "סימן יפה לבנים" - שעל-ידו משיגין ה'שכל-העליון' שהוא בחינת 'בנים' וכו'.

וזוהו: **"סימן יפה"** - שבו 'מסמן ומגביל' ה'שכל-העליון'.

נו.

(ח"א נט, א)

מי שמשתדל תמיד לקרב בני-אדם לעבודת השם-יתברך, צריך לשמור עצמו: שלא יתאחזו בו הקלפות והרע של אלו בני-אדם וכו'.

כי זה האיש המשתדל לקרב ולעשות נפשות - הוא בונה בחינת 'היכל-הקדש'.

'קדש' - זה בחינת (ישעיה ד, ג): **"והנותר בירושלם קדוש יאמר לו"**. הינו: זה שבני-אדם נשארים דבוקים ב'יראה-שלמה' על-ידו, אף-על-פי שיש פמה וכמה שנפלו מקדשתם, אף-על-פי-כן מאלו שנשארו ב'יראה-שלם, על-ידי-זה: **"קדוש יאמר לו"**.

ו'היכל' - זה בחינת ה'כבוד' שנתכבד השם-יתברך וכו'. שעל-ידי שמקורבים עצמן לעבודת השם-יתברך אלו הרחוקים, זהו כבודו יתברך שמו. וה'כבוד' זהו בחינת 'היכל', בבחינת (תהלים כט, ט): **"ובהיכלו בלו אמר כבוד"**.

ו'היכל-הקדש' הזה - מושך עצמו תמיד לשרשו, הינו: ללבו של עושהו, כי שם שרשו. כי מחמת הדברים שיצאו מעמק לבו של האיש-הפשר, נכנסו בלבם וחזרו להשם-יתברך.

ו'היכל-הקדש' הזה - שורה ומלביש ה'רוח-החיוני' שבלב האיש הפשר וכו'.

ומחמת ש'היכל' הנ"ל, נעשה מהנפשות אשר היו רחוקים עד הנה, ויש קלפות רבות השוכנים סביבם, ואפשר עכשו בפשמלביש ה'היכל' את ה'לב' בנ"ל - אפשר שיתאחזו הסיושלום ה'חיצונים', ב'יצר מחשבות לבו' (בראשית ג, ה) של הפשר הזה.

והעצה על-זה: שיזמין מלאכי לבו, שהוא בחינת 'התלהבות הלב', שה'תלהבות' הוא בחינת 'מלאכים',

בְּבַחֲיַנֶּת (שמות ג, ב): "וַיֵּרָא אֵלָיו מִלְאָךְ ה' בְּלִבַּת אִשׁ" - וְאִשׁ הַזֶּה שׁוֹרֵף אוֹתָם.

וְאִז: גַּם הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ מִקְבֵּל 'בַּח הָאִשׁ', וְשׁוֹרֵף אֶת הַקְּלֵפּוֹת גַּם מִלְּהִתְאַחֵז בּוֹ, בְּבַחֲיַנֶּת (שם כד, יז): "וְכַבֹּד ה' פָּאִשׁ אֲכָלָת".

וְאִש־הַמִּלְאָךְ הַזֶּה - נַעֲשֶׂה מִבַּחֲיַנֶּת 'מִשְׁפֵּט' שְׂאֵדָם שׁוֹפֵט אֶת־עַצְמוֹ וְכו'.

"וַיֵּרָא ה' בִּי סֹר לְרֹאוֹתַי, וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹקִים מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי" (שמות ג, ד)

נז.

(ח"ב ז, א-ב-ג-יא)

מִי שֶׁהוּא 'רַחֲמָן', הוּא יִכּוֹל לְהִיזֵת 'מִנְהִיג' וְכו'. וְרַחֲמָן בְּזֶה הוּא רַק 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' - בִּי הוּא הָיָה 'מִנְהִיג יִשְׂרָאֵל', וְהוּא יֵהִי ה'מִנְהִיג' לְעֵתִיד וְכו'.

בִּי הָיָה לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, וּמִסֹּר נִפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְׁלִיךְ נִפְשׁוֹ מִנְגַּד, וְלֹא הָיָה הוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ כְּלָל וְכו' - בִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמִנְהִיג אֱמֶתִי, וְהָיָה עוֹסֵק בְּיִשׁוּבּוֹ שֶׁל עוֹלָם, שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם מְיֻשָּׁב וּמְמֻלָּא מִבְּנֵי־אָדָם, הֵינּוּ 'בְּנֵי דַעַה' וְכו'.

בִּי עָקַר ה'רַחֲמָנוּת' הוּא: לְרַחֵם עַל "יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ", לְהוֹצִיאָם מִהַמְּשָׁאוֹי הַכְּבֵד שֶׁל עֲזוֹנוֹת - וְזֶהוּ ה'רַחֲמָנוּת הַגְּדוֹל מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוּת. בִּי כָּל הַיְסוּדִים הַקְּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם, אֵינָם נִחְשָׁבִים כְּלָל כְּנֶגֶד הַמְּשָׁאוֹי הַכְּבֵד שֶׁל עֲזוֹנוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

בִּי מִי שִׁיּוּדַע 'קְדֻשַׁת־יִשְׂרָאֵל' מֵאִין הֵם לְקוֹנִיָּה, וַיּוֹדַע רוּחָנִיּוֹת וְדַקּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל - הוּא יוֹדַע: "שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם רַחוּקִים לְגַמְרֵי מַעֲזוֹן, וְאִין עֲזוֹן שִׁיָּד לָהֶם כְּלָל כְּלָל לֹא!"

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלִיז־הַשָּׁלוֹם' - בְּכָל־עֵת שֶׁנִּפְּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּאִיזָה עֲזוֹן, הָיָה מוֹסֵר־נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם וְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדָם - כְּגוֹן ב'מַרְגְּלִים' וְכוּצָא. בִּי יוֹדַע: שֶׁלְּפִי 'קְדֻשַׁת־יִשְׂרָאֵל' וְדַקּוּתָם, הֵם רַחוּקִים מַעֲזוֹן, וְאִי־אֶפְשֶׁר לָהֶם לִשְׂא כְּלָל הַמְּשָׂא הַכְּבֵד שֶׁל עֲזוֹן כַּ"ל.

וּבְאֵמֶת: מֵהֵיכָן בָּאִים לְעֲזוֹנוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם?! - הוּא רַק עַל־יַדֵּי שְׂאִין לוֹ דַעַת! - בִּי "אִין אָדָם עוֹזֵב עֲבָרָה, אֲלֹא־אִם־כֵּן נִכְנָס בּוֹ רִיח־שִׁטוֹת" (סוֹטָה ג.). וְזֶהוּ ה'רַחֲמָנוּת הַגְּדוֹל' מִן הַכָּל, שֶׁצָּרִיכִין לְרַחֵם עָלָיו לְהַכְנִים בּוֹ דַעַת וְכו'.

וּמֹשֶׁה־רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ (בַּמִּדְבָּר יד, יט): "סִלַּח נָא!" עַל חַטָּא ה'מַרְגְּלִים' שֶׁגָּרְמוּ 'חֲרָבָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', (תַּעֲנִית כַּט, סוֹטָה לה. סְנֵהֲדָרִין קד:), שֶׁבְּזֶה חַטָּא וְהַפְּגָם תְּלוּיִים כָּל הָעֲזוֹנוֹת, בִּי עַל־יַדֵּי־זֶה הַפְּגָם נִחְרַב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וּבְזָמָן שִׁבִּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם, הָיִינוּ נִקְיִים מַעֲזוֹנוֹת - בִּי "תְּמִיד שֶׁל שַׁחַר הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל לַיְלָה, וְתְּמִיד שֶׁל בֵּינ־הָעֲרֵבִים הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם" (בַּמִּדְבָּר־רַבָּה כא, כא; תַּנְחוּמָא פְּנֻחָם ג.)

בִּי יִשְׂרָאֵל "עִם קְדוּשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, בִּכְא; כו, יט), לְפִי גְדֹל רוּחָנִיּוֹתָם וְדַקּוּתָם, אִין יִכּוֹלִין לִשְׂא עֲלֵיהֶם הַמְּשָׂא שֶׁל עוֹן אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד. עַל־כֵּן אָנוּ צָרִיכִין הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שִׁיְכַפֵּר עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם.

וּמַעַת אֲשֶׁר הָרַב בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ - אֵין אָנוּ יְכוּלִים לְנַקוֹת עֲצָמֵנוּ מִן הָעוֹזְנוֹת, כִּי אֵין מִי שְׂיִכַפֵּר בְּעַדְנוּ.

וּמִשֶּׁה־רַבֵּנוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם שִׁידַע כָּל זֹאת - עַל־כֵּן מָסַר נַפְשׁוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, וּבִקֵּשׁ: "סֶלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה" וְכוּ', כִּי יָדַע שֶׁזֶה הַחֲטָא תָלוּי הַרְבַּן־הַבַּיִת, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַחֲטָאִים בְּנִ"ל.

וּכְשֶׁזָּכָה לַפְעַל בִּקְשָׁתוֹ - מָזָה נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָת (תְּהִלִּים ל, א): "חֲנֻכַּת הַבַּיִת", בַּחֲנִינָת 'חֲנֻכָּה' - הַפָּךְ הַרְבַּן־הַבַּיִת'.

וּמִשֶּׁה־רַבֵּנוּ זָכָה לְסוּד חֲנֻכָּה' - עַל־יְדֵי שְׁמִסְר־נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל וְנָתַן לְבוֹ עֲלֵיהֶם לְהַסְתַּכֵּל בְּצַרְתָּם, וְעַקֵּר 'צָרַת יִשְׂרָאֵל' הוּא הַמְשָׂא שֶׁל עוֹנוֹת' - כִּי הוּא הִיָּה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֲמִתִּי'. וְעַל־כֵּן בִּקֵּשׁ עֲלֵיהֶם: "סֶלַח נָא". וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָת 'חֲנֻכָּה', בַּחֲנִינָת: "חֲנֻכַּת הַבַּיִת".

וְזֶהוּ (תְּקוּנֵי־זֶהר כט): "חֲנֻכָּה, חֲנוּכַּ"ה" - חֲנֻכָּה בְּכַסְלוֹ, 'כַּסְלִי"ו' הוּא אוֹתִיּוֹת (שְׁמוֹת ג, ד): "וַיִּרְא יְיָ כִּי סָר לְרֵאוֹת" - כִּי מִשֶּׁה־רַבֵּנוּ נָתַן לְבוֹ לְהַסְתַּכֵּל בְּצַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ: "כִּי סָר לְרֵאוֹת", לְשׁוֹן "סָר וְזָעַף" (מְלָכִים־א כ, מג; כא, ד). וְעַקֵּר צָרְתָּן הוּא הַמְשָׂא שֶׁל עוֹזְנוֹת חֲסוֹשְׁלוֹם בְּנִ"ל.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּשִׂרְאָה שֶׁהוּא נוֹתֵן לְבוֹ עַל־זֶה, קָרָאוּ אֱלֹוֹ (שְׁמוֹת ג, ד): "וַיֹּאמֶר: מִשֶּׁה מִשֶּׁה, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי" - "הַנְּנִי לְכַהֲנָה, הַנְּנִי לְמַלְכוּת" (שְׁמוֹת־רַבָּה ב, ו).

"הַנְּנִי לְכַהֲנָה" - זֶה בַּחֲנִינָת "חֲנֻכַּת הַבַּיִת", כִּי "מִשֶּׁה שִׁמְשׁ

בְּשִׁבְעַת יְמֵי הַמַּלְוָאִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צט, ו): 'מִשֶּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵינוּ'" (זְבַחִים קב.).

גַּם 'פָּהֵן' הוּא בַּחֲנִינָת 'כָּל־לִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד' (בַּחֲנִינָת דְּרֵי מַעֲלָה וְדְרֵי מַטָּה - בַּחֲנִינָת 'אַיָּה מְקוּם פְּבוּדוֹ, וְיִמְלֵא כָל הָאָרֶץ פְּבוּדוֹ') - כִּי בְּכַהֵן נֹאמַר (וַיִּקְרָא י, יא): "לְהַזְרוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - לְהַזְרוֹת' לְשׁוֹן 'הוֹרָאָה', זֶה בַּחֲנִינָת 'תַּלְמִיד'. גַּם 'לְהַזְרוֹת' לְשׁוֹן 'הַרְיוֹן', בַּחֲנִינָת 'בֵּן'.

"הַנְּנִי לְמַלְכוּת" - זֶה בַּחֲנִינָת 'מַלְכוּת', שְׁעַל־יְדוֹ נִמְשָׁךְ הַפְּרָנְסָה שְׁבוּ נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַפְּנִים'. (עֵין בְּפָנִים).

"שֶׁל נַעֲלִיָּה מַעַל רַגְלֶיהָ, כִּי הַמְקוּם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא" (שְׁמוֹת ג, ה)

נח.

(ח"א מד)

עַל־יְדֵי 'מַחְאֵת־כַּף' בְּתַפְלָה - נִטְהַר אֲוִיר הַמְקוּם שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִתַּפְלָל, וְשׂוֹאֵב אֲוִיר הַקְּדוּשׁ כְּמוֹ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. גַּם עַל־יְדֵי מַחְאֵת כַּף, נִתְגַּרֵּשׁ אֲוִיר הַטָּמֵא וְכוּ'. (עֵין בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת).

וְזֶה פְּרוּשׁ (הוֹשַׁע יב, יא): "וַיְבַיֵּד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה" - עַל־יְדֵי הַיְדִים, עַל־יְדֵי 'מַחְאֵת־כַּף' - הַדְּבָרִים נְדָבָרִים בְּ"אֲדַמַּת קֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת ג, ה; זְכַרְיָה ב, טז). "נְבִיאִים" - לְשׁוֹן 'דְּבוּר'.

נט.

(ח"ב פג)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־הַפְּרִיט' שֶׁהוּא 'קִשְׁת' - יְכוּל לְהוֹצִיא הַחֲצִים, שֶׁהִיא הַתַּפְלָה, שֶׁהִיא "ח" בְּרַכָּאן דְּעֻלוֹתָא -

שֶׁהֵם תֵּלֵת וַיִּוִּי"ן" (תקוני-זוהר מא. מח.), בְּחִינַת הַצִּיּוֹן.

וּמְקוֹמָם בְּבְרִית, בְּחִינַת (תהלים פט, כט):
 "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לִּי". אֲמוּנָה
 זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת (שמות יז, יב): "וַיְהִי
 יָדְיוֹ אֲמוּנָה".

וְאִז נַעֲשֶׂה בְּיַחַד - הֵינּוּ: שָׂבָא
 לְקִדְשֵׁי-שַׁבָּת שְׂאִסוּר בְּמִלְאכָה
 וְכוּ'. - וּקְדֻשַׁת-שַׁבָּת, זֶה בְּחִינַת תְּכֵלֶת
 הַיָּדִיעָה, וְ"תְכֵלֶת הַיָּדִיעָה שֶׁלֹּא נִדְעָ"
 (בְּחִינַת-עוֹלָם פ"ג).

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה שַׁבָּת נִקְרָא "תְּכֵלֶת שָׁמַיִם
 וְאָרֶץ" (תְּפִלַּת עֲרֵבִית שַׁבָּת).
 וְ"תְכֵלֶת" זֶה בְּחִינַת (קהלת ז, כג): "אֲמַרְתִּי
 אֲחַכְמָה, וְהִיא רַחוּקָה מִפְּנֵי" - הֵינּוּ: זֶה עֵקֶר
 הַחֲכָמָה: שִׁישְׁבִּיל שְׂרָחוּק מִפְּנֵי הַחֲכָמָה.

וְ"תְכֵלֶת הַזֶּה" - הוּא עֵקֶר הַמְּקוֹם, הֵינּוּ
 בְּחִינַת "מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט), שֶׁזֶה ה'תְּכֵלֶת',
 הוּא הַמְּקוֹף אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּחֲכָמָה,
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קד, כד): "כָּל־מַעֲשֵׂי
 עֲשִׂיתָ".

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵכּוֹת ז): "הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם'
 לְתַפְלָתוֹ" - כִּי זֶה עֵקֶר הַמְּקוֹם,
 בְּבְחִינַת (שמות טז, כט): "אֲלֵךְ אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ
 בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי".

וְאִז "פּוֹשֵׁט גּוֹפּוֹ הַמְּצַרֵּעַ שֶׁהוּא מִמְּשַׁכָּא
 דְּחַוְיָא" (תקוני-זוהר מח:), וְלֹבֵשׁ בְּגָדֵי-
 שַׁבָּת, הֵינּוּ "גּוֹף קָדוֹשׁ מְגֻרְעָדוֹן" (שם).

כִּי הַמְּקוֹם גּוֹרֵם, בְּבְחִינַת (שמות ג, ה):
 "שֶׁל נֶעְלִיף מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי הַמְּקוֹם'
 אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת קֹדֶשׁ הוּא".

וְעַל-שֵׁם הַגּוֹף-הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא שַׁבָּת,
 בְּבְחִינַת (שם ד, ז): "וַהֲנִה שָׁבָה
 כְּבָשָׂרוֹ" - "שְׂנִרְפָא מִצַּרְעָתוֹ, וְנִתְלַבַּשׁ
 בְּגוֹף קָדוֹשׁ מְגֻרְעָדוֹ, הַנִּקְרָא בְּשֵׁר',
 בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "בְּשֵׁר מִבְּשָׂרֵי" (תקוני-
 זוהר שם).

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים, מִי אֲנִי
 כִּי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲהוּ" (שמות ג, יא)

ס.

(ח"א יח, ב)

זֶה שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹרַח מִהַשְּׂרָרָה וְהַכְּבוֹד,
 וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם - בָּא
 מִבְּחִינַת הַסְּתֵרֶת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם, עַל-יְדֵי מְעוּט
 אֲמוּנָה שִׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל.

כִּי לְפִי רַב ה'כְּפִירָה' חֲסוֹזְשָׁלוֹם, כִּן
 הַסְּתֵרֶת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִנְהִיג
 אוֹתָם, וְה'הַסְּתֵרָה' הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת 'פְּעוּט'
 וְחֲרוֹן-אַפּוֹ.

וְזֶהוּ כְּשֶׁהַקָּטָן מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מִלִּילָךְ
 לְמַצְרַיִם וְלִהְיוֹת מְנַהִיג, אָמַר (שמות
 ג, יא): "מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲהוּ", וְשָׂאָר
 דְּבָרָיו. כְּתוּב (שם ד, יד): "וַיִּתֵּר אַף ה'
 בְּמֹשֶׁה".

פְּרוּשׁ: זֵאת ה'הַקָּטָן' שֶׁלֹּא רָצָה לִהְיוֹת
 'מְנַהִיג' - זֶה מַחְמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל
 בּוֹ חֲרוֹן-אַף ה', כִּנ"ל.

אָבֵל עַל-יְדֵי הַפֶּרֶת הַפְּעֵס בְּרַחֲמָנוּת' -
 הֵינּוּ: כְּשֶׁבָא אָדָם לְכָלֵל 'פְּעֵס', לֹא
 יַפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוֹם 'אֲכַזְרִיּוֹת', וְאֲדַרְבָּא יַמְתִּיק
 הַפְּעֵס בְּרַחֲמָנוּת - אִז נִמְתַּק ה'חֲרוֹן-אַף'
 שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַצַּדִּיקִים עַל-יְדֵי ה'רַחֲמָנוּת'.

וְאֵזֶה: הַרְחַמְנוּת' גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים
עַל הָעוֹלָם, וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ,
וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן הַשְּׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה.
וּבְזֹאת הַרְחַמְנוּת', הֵם מְנַהֲיִגִים אֶת הָעוֹלָם
וְכוּ'.

"וְזֶה לְךָ הָאוֹת פִּי אֲנֹכִי שֶׁלַחְתִּיךָ" (שְׁמוֹת ג, יב)

וּבַמָּה מֵאֵרִי ד'אוֹת בְּרִית' דְּאִתְמַר בְּהוּן: "וְזֶה לְךָ
הָאוֹת". (תִּיקוּנֵי זֶהר עה.)

סא

(ח"א כז, ו)

זֶה', בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, יב):
"וְזֶה לְךָ הָאוֹת" (תִּיקוּנֵי זֶהר עה:).

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה"
(שְׁמוֹת ג, יד)

סב

(ח"א א)

"וּמְחִינֵן לִיה בְּאֵלוֹתָא דְחָקִיק עֲלִיה
אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה" (בְּבֵאֲבֵתְרָא
עג.).

הִינּוּ: שְׁעַקְר הַכְּנַעְתּוֹ שֶׁל הַיִּצְרָה־רַע',
הוּא עַל-יַדִּי "הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָה
שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא" (זֶהר יתרו
פז. אַחֲרֵי עג.). וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת 'זִי"ו', כִּי
"הַלּוּחֹת אֲרָכּוּן זִי"ו וְרַחְבּוֹן זִי"ו" (בְּבֵאֲבֵתְרָא
יד.).

וְזֶהוּ בְּחִינַת "אֵלוֹתָא" - דְּהִינּוּ מְקַלּוֹת,
"דְּחָקִיק עֲלֵיה אֲהִיָּה" וְכוּ', הִינּוּ
שְׁמוֹת', בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת
'זִי"ו'.

וְהַי"ו' הוּא 'צוּרַת מְקַל' (זֶהר וַיֵּצֵא קסב.),
וְהִיא "כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ" - הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה מְכַנִּיעַ
אֶת הַיִּצְרָה־רַע' שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם
מְשַׁנֵּעַ מִמֶּשׁ חַס־וְשָׁלוֹם.

כִּי 'בְּעַל-עֲבָרָה' הוּא 'מְשַׁנֵּעַ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סוֹטָה ג.): "אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה,
אֵלָא אִם-כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ-שְׁטוּת".

וְכֵמוֹ שֶׁהַמְשַׁנֵּעִים צָרִיכִים לְהַכּוֹתָם וְלְשׁוֹם
עֲלֵיהֶם 'שְׁמוֹת' - כְּמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ:
הַתּוֹרָה שְׁעוֹסְקִין, הוּא בְּחִינַת 'מְקַלּוֹת'
וְשְׁמוֹת', שֶׁבְּזֶה מְכַיֵּעִין וּמְכַנִּיעִין הַיִּצְרָה־רַע',
וּמְגַרְשִׁין מִן הָאָדָם הַשְּׁנַעוֹן וְהַרוּחַ-שְׁטוּת
שֶׁנִּכְנָס בּוֹ.

סג

(ח"א ו, א-ב'ג)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט ב'כְּבוֹד-עֲצָמוֹ'
וְלְהַרְבּוֹת ב'כְּבוֹד-הַמָּקוֹם' וְכוּ', וְאֵזֶי
הוּא זוֹכֶה ל'כְּבוֹד-אֱלֹקֵי' וְכוּ'.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת ל'כְּבוֹד הַזֶּה' - אֵלָא
עַל-יַדִּי 'תְּשׁוּבָה'. וְעַקְר
הַתְּשׁוּבָה: כְּשִׁישְׁמַע בְּזִינּוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק! -
כִּי "לִית כְּבוֹד בְּלֹא כ"ף" (זֶהר פִּנְחָס רנה:).
וְהַכ"ף הוּא 'פְּתוּר' (זֶהר שם), בְּחִינַת 'אֲהִיָּה',
בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כִּי "אֲהִיָּה", דָּא אֲנָא זְמִין
לְמַהֲוִי" (זֶהר וַיִּקְרָא יא. אַחֲרֵי סה:).

הִינּוּ: 'קִדְּם הַתְּשׁוּבָה' - עֲדִין אִין לוֹ
'הִזְיָה', כְּאִילוֹ עֲדִין לֹא נִתְהַוָּה
בְּעוֹלָם, כִּי "טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא מְשַׁנְבָּרָא"
(עֲרוּבִין יג:).

וְכַשְׁבָּא לְטַהַר עֲצָמוֹ וְלְעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' -
אֵז הוּא בְּבִחִינַת 'אֲהִיָּה', הִינּוּ:

שִׁיחֶיהָ לֹא הָיְתָה בְּעוֹלָם, הִינּוּ: "אָנָּה זְמַן לְמַהוּי".

וְזֶה בְּחִינַת 'פֶּתֶר' - כִּי 'פֶּתֶר' לְשׁוֹן 'הַמְתָּנָה', בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יומא לח: לט.): "הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵינָ לֹא. מְשַׁל לְאֶחָד שְׂבָא לְקַנּוֹת אַפְרָסְמוֹן, אוֹמְרִים לוֹ: הִמָּתֵן וְכוּ".

וְזֶה בְּחִינַת 'פֶּתֶר', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב לו, ב): "פֶּתֶר לִי זַעִיר וְאַחֲנֹךְ".

אָבֵל 'קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה', אָזִי בְּחִינַת 'אֵהִי' ה' בְּהַסְתֵּר פָּנִים מִמֶּנּוּ - כִּי עֲדִין לֹא הָכִין אֶת־עַצְמוֹ לְמַהוּי בְּעוֹלָם. וְהַסְתֵּר פָּנָיו אֵהִי"ה' גִּימְטְרִיא 'ד"ס' וְכוּ, הִינּוּ: 'שְׁפִיכוֹת' דָּמִים וּבְזִיוֹנוֹת' וְכוּ.

וְתַקּוּן לְזֶה: שִׁיחֶפֶךְ 'דָּם' לְדָם' - שִׁיחֶיהָ מִן "הַשּׁוֹמְעִים הַרְפָּתָם וְאִינָם מְשִׁיבִים" (שְׁבַת פח: גִּיטִין לו:), וְלֹא יִדְקַדֵּק עַל בְּזִיוֹן כְּבוֹדוֹ וְכוּ.

וְצָרִיךְ לְאַחֵז תָּמִיד בְּמִדַּת הַתְּשׁוּבָה, כִּי "כִּי יֹאמֶר זְפִיתִי לְבִי, טָהַרְתִּי מִחֻטָּאתִי" (מְשָׁלִי כ, ט), כִּי בְשָׁעָה שֶׁאָדָם אוֹמֵר: "חֻטָּאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי" - אֶפְלוּ זֶה אִי־אֶפְשָׁר לֹאמֵר בְּבֶר לֵבָב בְּלִי פְּנִיָה וְכוּ.

נִמְצָא: שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' עַל הַתְּשׁוּבָה הָרִאשׁוֹנָה, הִינּוּ: עַל "חֻטָּאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי" שֶׁאָמַר וְכוּ.

וְאֶפְלוּ אִם יוֹדַע אָדָם בְּעַצְמוֹ שֶׁעָשָׂה 'תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה' - אַף עַל־פִּיכֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' עַל 'תְּשׁוּבָה' הָרִאשׁוֹנָה.

כִּי מִתְחַלֵּה בְשָׁעָה תְּשׁוּבָה - עָשָׂה לְפִי הַשְּׂגָתוֹ. וְאַחֲרֵכֶךְ בּוֹדָאִי בְשָׁעוֹשָׂה

תְּשׁוּבָה, בּוֹדָאִי הוּא מְכִיר וּמְשִׁיג יוֹתֵר אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

נִמְצָא: לְפִי הַשְּׂגָתוֹ שֶׁמְשִׁיג עֲכָשׁוֹ - בּוֹדָאִי 'הַשְּׂגָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה' הוּא בְּבְחִינַת 'גְּשָׁמִיּוֹת', נִמְצָא: שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' עַל 'הַשְּׂגָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה' - עַל שֶׁהִתְגַּשֵּׁם אֶת רוּמָמוֹת אֱלֹקוֹתָיו.

וְזֶה בְּחִינַת 'עוֹלָם־הֵבֵא', שִׁיחֶיהָ 'כְּלוּ שְׁבַת', הִינּוּ 'כְּלוּ תְּשׁוּבָה' וְכוּ - כִּי עֶקֶר 'עוֹלָם־הֵבֵא', הוּא 'הַשְּׂגָת־אֱלֹקוֹתָיו' וְכוּ.

נִמְצָא: בְּכַל־עֵת שִׁישִׁיגוּ הַשְּׂגָה יִתְרָה, אָזִי יַעֲשׂוּ 'תְּשׁוּבָה' עַל הַשְּׂגָה הָרִאשׁוֹנָה.

סד.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, קְרִיאַת־הַתּוֹרָה ד, יט־כ"ב - עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א ו, 'קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ') "הִנֵּה אֲנִכִּי בָּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתִּי לָהֶם, אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם, וְאָמְרוּ לִי מָה שְּׁמוֹ, מָה אָמַר אֱלֹהִים.

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֵל מֹשֶׁה: אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה, וַיֹּאמֶר: כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם.

וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹקִים אֵל מֹשֶׁה: כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם וְגו' שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם, זֶה שְּׁמִי לְעוֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר". (שְׁמוֹת ג, יג־ידטו)

(א) לְכַאוּרָה אֵינּוּ מְדַקְדָּק הַלְשׁוֹן שֶׁשָּׂאֵל: "וְאָמְרוּ לִי מָה שְּׁמוֹ מָה אָמַר אֱלֹהִים"? - הִיָּה לוֹ לְשָׂאֵל בְּפִשְׁטוֹ: שִׁיזְדִיעוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, כְּדִי שִׁיזְדִיעוּ לְיִשְׂרָאֵל!

(ב) וּמַהוּ הַלְשׁוֹן: "מָה אָמַר אֱלֹהִים" - שֶׁנִּרְאָה בְּזֶה אֲמִירָה וְשִׁיחָה וּפְלִפּוּל

נָאָה, שִׁידַע אִיךָ לְהָשִׁיב לָהֶם תְּשׁוּבָה מִקְבֻלַּת
עַל שְׁאֲלַתֶם הַגְּדוּלָה?

ג) וְגַם קָשָׁה עַל גּוֹף הַשְּׂאֵלָה: "וְאָמְרוּ לִי
מָה שְּׁמוֹ" - הֲלֹא כָּבֵר הוֹדִיעַם מְשֻׁמוֹ?
כַּמּוּבָא בְּזֶה הַפְּסוּק בְּעֶצְמוֹ שְׁהַזְכִּיר:
"וְאָמַרְתִּי לָהֶם, אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי
אֵלֵיכֶם". וְכִי אֵינוֹ מִסְפִּיק זֶה הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
שֶׁהוּא "אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם"?

ד) גַּם הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ מוּבָן
הַיָּטֵב, שֶׁהָשִׁיב לוֹ: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר
אֱהִיָּה", וְאַחֲרֵיכֵן אָמַר לוֹ עוֹד הַפֶּעַם:
"אֱהִיָּה" - מֵהוּ עֲנִין שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֱהִיָּה?

ה) וְגַם: הֲלֹא הַשֵּׁם "אֱהִיָּה" הַקְּדוּשׁ, אֵינוֹ
עֵקֶר הַשֵּׁם שְׂצוּהָ עָלֵינוּ לְהַזְכִּירוֹ
לְעוֹלָם, כִּי עֵקֶר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂאֵנוּ מִזְכִּירִין
תָּמִיד, הוּא שֵׁם הַיְוִ"ה בְּכַנּוּי אֲדֹנָי, וְכַמוֹ
שְׁפִסִּים שֵׁם בְּעֶצְמוֹ: "וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹקִים אֵל
מֹשֶׁה וְכוּ': ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי
אֵלֵיכֶם וְכוּ', זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם זֶה זְכָרִי לְדוֹר
דוֹר".

הַרִי צוּהָ בְּפִרוּשׁ: שֶׁעֵקֶר שְׁמוֹ לְעוֹלָם, הוּא
שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּדֵ-הוּא, וּמֵה זֶה שְׂלֹא
אָמַר לוֹ תִּכְפֹּף זֶה הַשֵּׁם, רַק אָמַר לוֹ תִּחְלָה
'שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֱהִיָּה'?

אֲךָ חֲדָא קָשְׁיָא מִתְרַצָּת בַּחֲבֵרְתָהּ! - שְׂזַהוּ
בְּעֶצְמוֹ 'שְׂאֵלַת מֹשֶׁה', שֶׁדִּקְדַּק בְּלִשׁוֹנוֹ
וְהָאֲרִיךְ בְּשְׂאֵלְתוֹ: "הֲנִיָּה אָנֹכִי בָּא אֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם
שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם", וְאַף-עַל-פִּי-כֵן: "וְאָמְרוּ לִי
מָה שְּׁמוֹ"? וְלֹא יִסְפִּיק לָהֶם מָה שֶׁאָמַרְתִּי
לָהֶם: "אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם" - עַל-כֵּן אָנִי
שׂוֹאֲלָךְ: "מָה אָמַר אֱלֹהִים"?

כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לָהֶם בְּוִנָּה עֲמָקָה בְּשְׂאֵלְתֶם:
"מָה שְּׁמוֹ"? אֲפִי-עַל-פִּי שֶׁכָּבֵר אָמַרְתִּי
לָהֶם: "אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם".

וְעַתָּה הַשִּׁיבֵנִי נָא, מָה אָמַר וְאָשִׁיב לָהֶם
עַל שְׂאֲלַתֶם הַגְּדוּלָה הַזֹּאת?
וְהָשִׁיב לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ תִּחְלָה: "אֱהִיָּה
אֲשֶׁר אֱהִיָּה" וְכוּ', וְאַחֲרֵי-כֵן
הוֹדִיעַ עֵקֶר שְׁמוֹ, שֶׁהוּא שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּדֵ-
הוּא, שֶׁהוּא "שְׁמוֹ לְעוֹלָם" וְכוּ'.

וְהָעֲנִין: שֶׁעֵקֶר הָעֲצָה לְקִיּוּם-הַתּוֹרָה,
הוּא לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ,
וּבְשִׁבְלֵ-זֶה הַזְּהִירָם בְּתִחְלַת נְתִינָתָהּ: "שִׁיְהִיוּ
דְּבַר-יְתוֹרָה בְּעֵינָיו בְּכָל יוֹם, כַּאֲלוֹ הַיּוֹם
נִתְּנָה" (פְּסִיקְתָא-דְּרַב-כְּהָנָא יב, כא).

כִּי עֵקֶר 'קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' הוּא שְׂנֻזָּה
לְקִיּוּמָהּ, וְלִהְיוֹת 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה' בְּעוֹלָם,
זֶה קָשָׁה וְכָבֵד מִן הַכָּל, וְצָרִיכִין לָזֶה עֲצוֹת
עֲמֻקּוֹת מְאֹד מְאֹד, בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּבְכָל יוֹם
וְיוֹם.

וְזֶה עֵקֶר הַחֻבוּחַ וְהַפְּלִפּוּל הָאֲרוּךְ שֶׁהָיָה בֵּין
מֹשֶׁה וּבֵין הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כָּל שִׁבְעַת
הַיָּמִים שֶׁמֵּאֵן מֹשֶׁה בְּשְׁלִיחוֹתוֹ.

כִּי כָּל עֵקֶר קָטֵב טַעֲנוֹתָיו הָיָה: שֶׁאֵינוֹ
רוֹצֵה לִילָךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, מִחֻמַּת רַבּוּי
הַחוּלְקִים שֶׁמְעַרְבְּבִין הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'דָּתוֹ וְאֲבִירָם', וְ"יֵצֵר לֵב הָאָדָם שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד רַע מִנְּעוּרָיו" (בְּרַאשִׁית ח, כא), וְעַל-כֵּן אָנִי
יּוֹדֵעַ שֶׁיִּקְלָקְלוּ בְּכָל-פֶּעַם.

וְכַמוֹ שֶׁרַמְזוּ לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ (שְׁמוֹת ג, ז):
"רָאָה רְאִיתִי" וְכוּ', "רוֹאֵה אָנִי
שְׂסוּפֹן לְחַטָּא" (שְׁמוֹת-רַבָּה ג, ב).

וְעַל-כֵּן לֹא רָצָה לְהִתְחִיל לִילָךְ, וְכַמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שֵׁם ד, יג): "שְׁלַח נָא בְיַד

תִּשְׁלַח, וּפָרַשׁ רֶשֶׁת־יָדָיו: "יִזְדַּע אֲנִי שְׂאִינִי מִכְּנִיסָם לָאָרֶץ, וְאִינִי גּוֹאֲלָם לְעֵתִיד" וכו'.

וּכְלִיזָה מַחֲמַת רַבּוּי הַקְּלָקוּלִים שְׁלָהֶם אָז, וְאַחֲר־כֵּן בְּכָל דּוֹר, כִּי אֵז בַּמִּדְבָּר נָסוּ אוֹתוֹ וַתִּבְרָךְ עֶשֶׂר נִסִּיּוֹנוֹת, וְכֵן בְּכָל דּוֹר, שְׁעַל־יְדֵי־זָה כָּל אֲרִיכַת הַגְּלוּת.

וְעַל־כֵּן שָׁאַל: "וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׂמוֹ" וכו' - הֵינּוּ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר אִמְרַתִּי לָהֶם: "אֲלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם", וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִשְׁאַלוּ: "מַה שְּׂמוֹ"? - שְּׂמוֹבֵן בּוֹנֵתָם: שְׂאִין מִסְפִּיק לָהֶם יְדִיעַת הַשֵּׁם הַזֶּה לְבַד, שֶׁהוּא "אֲלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם", רַק הֵם שׂוֹאֲלִים עַד־כֵּן: "מַה שְּׂמוֹ"? - שֶׁנִּרְאָה בּוֹנֵתָם: בְּמַה יִּתְקַיֵּם שְׂמוֹ יִתְבְּרַךְ אֲצֻלָּם לְעוֹלָם, שְׂיִזְכְּרוּ אוֹתוֹ תָּמִיד וְלֹא יִשְׁכַּחוּהוּ?

וְעַל־כֵּן אֲנִי מִבְּקָשׁ: "מַה אָמַר לָהֶם"? - הַשִּׁיב לּוֹ הַשֵּׁם־יִתְבְּרַךְ: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" וכו'.

וְהַעֲנִין: כִּי מִבְּאֵר בַּהֲתוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (ח"א ו): "שִׁכְּשָׁה־אָדָם רוּצָה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הוּא בְּבַחֲיַנַּת אֱהִיָּה", שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת אֲנָא זְמִין לְמַהוּי (זִסְר וַיִּקְרָא יֵא. אַחֲרֵי סה:), שֶׁמִּתְחִיל שִׁיְהִיָּה לּוֹ הַוְיָה בְּעוֹלָם וְכו'. עֵינ־שֵׁם הַיֵּטֵב.

וּמִבְּאֵר שֵׁם: "שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂאוֹמַר חֲטָאתִי אֵינּוּ זָךְ בְּלִי פְּנִיָּה וְכו'. וְאַפְלוּ מִי שֶׁכָּבַר עָשָׂה תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה, צָרִיךְ גַּם־כֵּן לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה וְכו'. עֵינ־שֵׁם כְּלִיזָה הַיֵּטֵב.

נִמְצָא: שְׂאֱהִיָּה' מְרַמֵּז: שְׂצָרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל־פַּעַם מִחֻדָּשׁ,

בְּבַחֲיַנַּת: "אֲנָא זְמִין לְמַהוּי", כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה לּוֹ עַד־כֵּן שׂוֹם הַוְיָה בְּעוֹלָם וְכו'. וְזֶהוּ עִקְר הַעֲצָה לְקִיּוּם־הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא שְׂמוֹ יִתְבְּרַךְ.

עַל־כֵּן הַשִּׁיב לּוֹ: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" - שְׂמַרְמֵז: שְׂצָרִיכִין לְהִתְחִיל לְהַזְמִין עֲצָמוֹ בְּכָל־פַּעַם, שִׁיְהִיָּה לּוֹ הַוְיָה בְּעוֹלָם, שְׂיִכִּיר אוֹתוֹ יִתְבְּרַךְ.

וְזֶהוּ: "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" שְׂתֵּי פַעְמִים - כִּי צָרִיכִין לְהִתְחִיל הַתְּחִלָּה אַחַר הַתְּחִלָּה, וְכֵמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר לְעִיל: "שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה".

וְזֶה בַּחֲיַנַּת אֱהִיָּה' הַשְּׁלִישִׁי, שְׂאָמַר לּוֹ עוֹד: "כֹּה תֹאמַר וְכו' אֱהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם".

כִּי אִם תִּדְקַדֵּק בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" הַנֶּ"ל, תִּרְאֶה: שְׂמִדְבַּר שֵׁם בְּכָלֵל, מִשְׁלָשָׁה מִיַּנִּי תְּשׁוּבוֹת'.

(א) כִּי בַתְּחִלָּה מִבְּאֵר שֵׁם: "שֶׁהַתְּשׁוּבָה" הוּא בַּחֲיַנַּת: אֱהִיָּה - אֲנָא זְמִין לְמַהוּי וְכו'.

(ב) וְאַחֲר־כֵּן כָּתַב שֵׁם: "שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂאָדָם אוֹמַר חֲטָאתִי וְכו', גַּם זֶה אִי־אֶפְשָׁר לֹאמַר בְּלִי פְּנִיָּה וְכו', נִמְצָא: שְׂצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה".

(ג) וְאַחֲר־כֵּן כָּתַב: וְאַפְלוּ מִי שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ: שְׂצָרִיךְ בְּכָל־פַּעַם לָשׁוּב עַל הַשְּׁגָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה וְכו', שְׂזֶהוּ בַּחֲיַנַּת 'שִׁבְת', בַּחֲיַנַּת עוֹלָם־הַבָּא וְכו'. עֵינ־שֵׁם הַיֵּטֵב.

נמצא: שְׁבִדְרָךְ כָּלֵל מִזְכִּיר כָּאֵן 'שֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבֹת'. דְּהִינּוּ:

שְׁיֹלֶיךָ אֵת יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׁיִתְחִילוּ בְּכָל־פַּעַם מִחֲדָשׁ.

(א) 'תְּשׁוּבָה הִרְאִישׁוּנָה'.

(ב) וְאַחֲר־כֵּן מָה שְׁצָרֶיךָ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה', מִחֲמַת שֶׁהִתְשׁוּבָה הִרְאִישׁוּנָה לֹא הִיְתָה עֵדִין בְּשִׁלְמוֹת כְּרִאוּי כִּנְ"ל, וְזֶהוּ בַחֲנִינַת 'תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה'.

וְאַפְלוּ אִם אֵין יִכּוּלִין לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מִגְדֹּל הַתְּנַבְּרוֹת הַגְּלוּת בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּפְרִנְסָה - אִף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחִילוּ בְּכָל־פַּעַם לְהַכִּין וּלְהַזְמִין אֶת־עַצְמָם, בְּבַחֲנִינַת: "אֵהְיָה - אֲנִי זְמִין לְמַהְוִי" וְכו'.

וְאַף־עַל־פִּי שֵׁשׁ בָּזָה אֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת מְדַרְגּוֹת וּבַחֲנִינּוֹת, שְׁצָרֶיךָ בְּכָל־פַּעַם לְהִתְחִיל וּלְשׁוּב עַל 'תְּשׁוּבָה הִרְאִישׁוּנָה' שֶׁלֹּא הִיְתָה כְּרִאוּי - אֲבָל כְּלִיָּזָה נִכְלָל בְּשֵׁתֵי תְּשׁוּבֹת'.

וְעַל־יְדֵי דֶרֶךְ זֶה, בּוֹדֵאֵי יוֹצִיא אוֹתָם מִזְהַמְתָּם וְטִמְאַתָּם, שְׂזָה עֵקֶר הַגְּלוּת, וְיִקְרַב אוֹתָם לְשִׁמוּ יִתְבַּרְךָ.

שֶׁהוּא: 'תְּשׁוּבָה הִרְאִישׁוּנָה' שֶׁהִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ; וְאַחֲר־כֵּן מָה שְׁמַחֲזֵק אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל־פַּעַם, וְאֵינוּ מַנִּיחַ אֶת־עַצְמוֹ לְפַל, וּמִתְחִיל בְּכָל־פַּעַם מִחֲדָשׁ, שְׂזֶהוּ בְּעַצְמוֹ בַּחֲנִינַת "בְּקִי בְּרִצּוֹא בְּקִי בְּשׁוּב" שְׁמִבְּאֵר שֵׁם אַחֲר־כֵּן - כָּל זֶה הוּא בַּחֲנִינַת 'תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה'.

וְעַל־כֵּן תִּכְרַף אַחֲר־כֵּן גְּלוּת לֹא מִיָּד: עֵקֶר הַשֵּׁם־הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם 'הוִי"ה' בְּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שָׁם: "וַיֹּאמֶר לֹא אֲלֵקִים עוֹד: כִּי תֹאמַר וְכו', הוִיָּה אֲלֵקִי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם" וְכו'.

(ג) אֲבָל אַחֲר־כֵּן כְּשִׁזְכָּה לְתְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאֵמַת כְּרִאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, בְּלִי שׁוּם פְּנִיָּה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא עוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה', דְּהִינּוּ עַל 'הַשְּׁגָתוֹ הִרְאִישׁוּנָה' וְכו' כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם - זֶהוּ עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'תְּשׁוּבָה שְׁלִישִׁית'.

כִּי זֶה יְדוּעַ: שְׁכָל הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שֶׁבָּהֶם תְּלוּיִם כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּלָם כְּלוּלִים בְּשֵׁם הוִי"ה בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא עֵקֶר וְשָׂרֵשׁ כָּל הַשְּׁמוֹת כְּלָם.

וְכָל תְּשׁוּבָה וְתְּשׁוּבָה הַנִּכְלָלִין בְּשֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבֹת' כִּנְ"ל, הִיא בַּחֲנִינַת 'אֵהְיָ"ה', שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת "אֲנִי זְמִין לְמַהְוִי", שְׁצָרֶיךָ לְהִתְחִיל לְהַכִּין אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל־פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּנְ"ל.

וְעַל־כֵּן בְּכָל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת וּבְכָל הַתְּפִלוֹת וּבְכָל הַמְצוֹת, אֲנוּ מְכוּוֹנִים הָעֵקֶר לְשֵׁם זֶה. וְכָל הַתְּקוּנִים שְׂנַעֲשִׂים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עַל־יְדֵי כָּל תּוֹרָה וּמְצוּהָ, וְכֵן לְהַפְּךָ חֶסֶד־וְשִׁלּוּם, כָּל הַפְּגָמִים שְׂפּוֹגְמִים עַל־יְדֵי כָּל עֲבָרָה אוֹ בְּטוּל מְצוּהָ, כָּל הַפְּגָמִים וְהַתְּקוּנִים עֵקֶרָם בְּשֵׁם זֶה, כְּמוֹכֵן בְּכָל הַסְּפָרִים־הַקְּדוֹשִׁים.

נמצא: שְׁעֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ בְּתוֹרָה וּמְצוֹת וּתְפִלָּה וְכו', הוּא עַל־יְדֵי שֵׁם זֶה.

וְזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים אֵהְיָה' שְׁגִלָּה הַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ לְמִשָּׁה אֵז - שְׁגִלָּה לֹא:

אֲבָל אִי־אֶפְשֶׁר שְׁיִתְקַים זֶה הַשֵּׁם אֲצִלוּ לְעוֹלָם - כִּי־אִם עַל־יְדֵי בַּחֲנִינַת 'אֵהְיָ"ה', שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת "אֲנִי זְמִין לְמַהְוִי", שֶׁהוּא לְהִתְחִיל בְּכָל־פַּעַם מִחֲדָשׁ כִּנְ"ל.

וְעַל-כֵּן אחר שגלה לו **שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים** **אֱהִי"ה**, שהוא עקר כָּל כֵּל כֵּל העצות והדרכים והנתיבות להתקרב לשמו הגדול יתברך, שהוא על-ידי שיקבלו על-עצמן להתחיל להזמין ולהכין עצמן בכל-פעם מחדש - אז דיקא גלה לו מיד עקר שם העצם, שהוא שם הוי"ה ברוך-הוא, שבו תלוי הכל כל התקונים וכו', ואמר לו: "זֶה שְׁמִי לְעֹלָם, וְזֶה זְכוּרִי לְדֹר דָּר".

כִּי עתה בודאי יתקיים שמו וזכרו לעולם לדור ודור - מאחר שכבר הקדים לגלות העצה הנ"ל, שהוא בחינת: "שהקדים הרפואה קדם למכה" (מגלה יג), שהוא מה שגלה לו סוד: **שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים אֱהִי"ה** - שהוא להכניס בלב ישראל: "להתחיל בכל-פעם מחדש"!

שִׁצְרִיף האדם לסלק מדעתו בכל יום ובכל-פעם, כל מה שעבר עליו עד אותו היום ואותו השעה, ולא יעלה אצלו בחשבון כלל, כאלו לא התחיל עדין מעולם כלל.

כִּי אם תשכיל ותבין בענין הירידות והנפילות שעוברין על כל אחד - עקר נפילתו בדעתו של כל אחד הוא: מחמת שנדמה לו בדעתו שכבר נסה את-עצמו והתחיל קצת בעבודת-השם ונפל מזה, ואחר-כך התחזק להתחיל עוד, ונפל עוד הפעם, וכן היה כמה פעמים.

עַל-כֵּן מסיתו הבעל-דבר ליאש את-עצמו חסד-שלום לגמרי, ואומר לו בלבו: "הלא אתה רואה כי אפס תקונה" וכו' - כידוע כל-זה למי שעוסק בלמוד הקדוש הזה של התקרבות בגני-הנעורים לעבודת השם-יתברך.

אֲבָל מי שזוכה להתחבר לחברים פשרים ואמתים תמיד, עד שיזכה לקבל ולקבע בלבו עצה הקדושה הנ"ל: לשפח בכל-פעם כל מה שעבר עליו, אף-על-פי שכבר התחיל אלפים ורבות פעמים בלי מספר.

רַק עתה יתחיל מחדש להכין ולהזמין את-עצמו בכל מה שיוכל, הן לצעק אל השם מעמק הלב כמו שצריך עתה באותה שעה, הן להתחיל ללמד ולהתפלל ולעסק במצות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו', והבדילנו מן התועים וכו', ולהפך היגון-ואנחה לשמחה וכו'.

עַל-יְדֵי כל-זה - ישאר קיים בקיום-התורה תמיד.

וְעַל-יְדֵי-זֶה ישארו קיימים בקדשת ישראל תמיד, יהיה איך שיהיה, בכל מה שיעבר עליהם בכל הגליות, בגוף ונפש ופרנסה בכלל ובפרט וכו'.

וְעַל-כֵּן על-ידי-זה יתקרבו לשמו הגדול, שהוא שם הוי"ה ברוך-הוא, ויתקיים אצלם לנצח, בבחינת: "זֶה שְׁמִי לְעֹלָם, וְזֶה זְכוּרִי לְדֹר דָּר", וכו'.

סה.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאהו, עב-עג)

"דְּבַר-אֲחֵר: "אֱהִי"ה אֲשֶׁר אֱהִי"ה - במדת הרחמים בראתי העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ובמדת הרחמים אני מחדשו. דבר-אחר: **אֱהִי"ה אֲשֶׁר אֱהִי"ה** - במדת טוב בראתי העולם, ובמדת טוב אני מנהיגו, ואני עתיד לחדשו" (אותיות-דברי-עקיבא, אותיות ה, ו; ולקוטי-ראובני, פרשת

כִּי בְּכַל־זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְשַׁמַּח עַצְמָנוּ
בְּכַל־עֵת, וּלְהוֹדוֹת לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרֵךְ - א)
עַל הַנְּסִים שֶׁבָּכָר עָשָׂה עִמָּנוּ. ב) וְאֲשֶׁר הוּא
עוֹשֶׂה עִמָּנוּ עֵתָה בְּכַל־עֵת, וּבְצַד הוּא מְרַחֵב
לָנוּ וְכוּ'. ג) וְאֲשֶׁר הוּא עֹתִיד לְהִיטִיב עִמָּנוּ
לְנִצָּחַ, בְּכַח הַצְּדִיקֵי־אֱמֶת שֶׁאָנוּ חוֹסִים בָּהֶם.

הֵינּוּ בְּחִינַת (בְּרֶפֶת־הַמְּזוֹן): "הוּא הַטִּיב, הוּא
מִטִּיב, הוּא יִיטִיב" - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה
עָקַר הַשְּׂמֹחָה וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא
הַחַיּוֹת וְהַקִּיּוֹם וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'אֱהִי־ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּתָר',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (בְּלִקוּטֵי־מִזְהָר'ן ח"א כד,
ז) עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כו, ג): "וְאֵהִיָּה עִמָּךְ
וְאַבְרָכְךָ". כִּי 'פְּתָר' בְּחִינַת 'מְקוֹם', בְּחִינַת
'הַמְּסִדֵּר' וְכוּ' - הוּא 'מְקוֹר הַשְּׂמֹחָה',
שֶׁמִּשָּׁם הַגְּאֻלָּה שֶׁל מִצְרַיִם, וְשֶׁל כָּל
הַגְּלוּיֹת וְכוּ'. וְזֶה שְׁפִים שָׁם: "דְּבַר־אֲחֵר:
בְּמַדַּת אֱמוּנָה בְּרֵאשִׁית הָעוֹלָם" - כִּי 'אֱמוּנָה'
בְּחִינַת 'שְׂמֹחָה', שֶׁזֶה יְסוּד הַכֹּל.

וְזֶה בְּחִינַת כָּל מְזֻמּוֹר "הוֹדוּ לַה" שְׁאוּמְרִים
קֹדֶם הַתְּפִלָּה, בְּהַתְּחִלַּת הַפְּסוּקֵי־
דְּזִמְרָה - שֶׁמְדַבֵּר בְּעֵבֶר וְהוּהוּ וְעֹתִיד.

"זָכְרוּ נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר עָשָׂה וְכוּ', זָכְרוּ
לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר
אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם" וְכוּ' - שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ אֶת
הַתּוֹרָה וְהַכְּנִיסָנוּ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל חֲבָל נִחַלְתָּנוּ
וְכוּ', שֶׁכַּל־זֶה מְדַבֵּר בְּגֹדֶל הַנְּסִים שֶׁלְעֵבֶר.

"שִׁירוֹ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ בְּשִׁירוֹ מִיּוֹם אֵל יוֹם
יְשׁוּעָתוֹ" - שֶׁגַּם בְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא
עוֹשֶׂה עִמָּנוּ יְשׁוּעוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת.

"יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעֵם הַיָּם
וּמְלוֹאוּ וְכוּ', אִזּוּ יִרְנְנוּ כָּל עַצֵּי
יַעַר לִפְנֵי ה'" - שֶׁכָּל זֶה נֹאמֵר עַל לְעֹתִיד.

וְכֵן בְּכָל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת - רַבִּם
מְדַבְּרִים בְּ'עֵבֶר' וְ'הוּהוּ' וְ'עֹתִיד' כְּנִל -
הַכֹּל כְּדֵי לְשַׁמַּח נַפְשָׁנוּ בְּעֵצָם גְּלוּתָנוּ הָאָרֶץ
בְּגוֹף וְנַפְשׁוֹ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּר לְשׁוּב עַל־יְדֵי־זֶה,
וְלְהִתְקַרֵּב וְלְהִתְדַבֵּק לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהָעָקוֹר
עַל־יְדֵי 'שְׂמֹחָה'.

"זֶה שְׁמִי לְעֵלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר" (שְׁמוֹת ג, טו)

סו.

(חֵי־מוֹהַר'ן רִיב)

עַל הַמְּפֹרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר' שִׁישׁ לָהֶם שֵׁם
וּפְרָסוֹם בְּעוֹלָם, נֹאמֵר (שְׁמוֹת כג, יג):
"וַיִּשֶׂם אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם לֹא תִזְכְּרוּ".

וַיִּשׂ 'צְדִיקִים־אֱמִיתִים' שֶׁנִּתְעַלְּם שְׁמָם,
דְּהֵינּוּ: שֶׁאֵין לָהֶם שֵׁם וּפְרָסוֹם כְּרֵאוּי
לָהֶם, שֶׁזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, טו): "זֶה שְׁמִי
לְעֵלָם". [לְעֵלָם כְּתִיב, לְשׁוֹן 'הַעֲלָמָה' - פְּסָחִים ג.
וּבְרֵשִׁי].

"פָּקֹד פְּקֹדָתִי אֲתֹכֶם, וְאֶת הַעֲשׂוֹי לָכֶם בְּמִצְרַיִם"

(שְׁמוֹת ג, טז)

סז.

(סְפֹרֵי־מַעֲשֵׂי־יָדַי, מַעֲשֵׂה י מִבְּעַרְגָּעֵר
וְעַנִּי - בְּרִמְזִים בְּסוֹף הַמַּעֲשֵׂה)

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם:
"פָּקֹד פְּקֹדָתִי" (שְׁמוֹת ג, טז) - מִי
שִׁיאֹמֵר לָהֶם זֶה הַלְּשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל.

וְהַדְּבַר תְּמוּנָה: מֵאַחַר שֶׁיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
מְזֵה, אִם־כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן?! - אֲפֹשֶׁר
לֹא נִמְסַר אֵלָּא לְהַזְכֵּנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל
הָאֲחֵרוֹן בּוֹדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים.

"אֱלֹקֵי הָעִבְרִיִּים" (שְׁמוֹת ג, יח; ה, ג; ז, טז; ט, א-יג; י, ג)

"אִם לֹא יֵאֱמִינוּ לְקוֹל הָאֲזוֹת" (שְׁמוֹת ד, ח)

סח.

(ח"א סד, ב)

וְעַל־כֵּן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ נִקְרָא: "אֱלֹקֵי הָעִבְרִיִּים" (שְׁמוֹת ג, יח; ה, ג; ו, יג; ז, טז; ט, א-יג; י, ג) מְלֻשׁוֹן: "עֵבֶר הִנְהַר" (יחושע כד, ב), לְשׁוֹן 'צְדָדִין' - הִינּוּ: שֵׁאֱלֹקוֹתוֹ מְסַבֵּב גַּם עַל ה'חֲלָל־הַפְּנוּי' הַבָּא עַל־יְדֵי ה'עֲמָצוֹם', שְׂעֲמָצֵם הָאֹר לְצְדָדִין.

וְעַל־כֵּן 'יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאִים 'עִבְרִיִּים' - שְׂעַל־יְדֵי 'אֱמוּנָתָם' שְׂמֵאֱמִינִים שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ 'אֱלֹקֵי הָעִבְרִיִּים' - הֵם 'עוֹבְרִים' עַל כָּל הַחֲכָמוֹת, וְעַל מֵה שְׂאִינָם חֲכָמוֹת, הִינּוּ הָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַבָּא מ'חֲלָל־הַפְּנוּי'.

וְעַל־כֵּן בּוֹדָאֵי מִזָּה הָאֶפִיקוֹרְסוֹת, צְרִיךְ לְזַהֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְבָרַח וּלְהַמְלִיט מִשֵּׁם, לְבָלִי לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּדַבְרֵיהֶם כָּלֵל, כִּי חֲסִי־וְשָׁלוֹם בּוֹדָאֵי יִשְׁקַע שָׁם, כִּי עָלְיוֹ נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" וְכוּ'.

"וַיּוֹצֵאָהּ מִחִיקוֹ, וְהִנֵּה שָׁבָה כַּבְּשֵׁרִי" (שְׁמוֹת ד, ז)

סט.

(ח"ב פג)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ג, ה): "שֵׁל נַעֲלִיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ".

ע.

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת א, א): "וַאֲלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם".

"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי, גַּם מִתְמוּל, גַּם מִשְׁלֵטִים, גַּם מֵאֵז דְּבָרָךְ אֶל עַבְדְּךָ, כִּי כִבַּד פֶּה וְכִבַּד לְשׁוֹן אֲנֹכִי" (שְׁמוֹת ד, י)

עא.

(ח"א יא, ג)

'כְּבוֹד' בְּשִׁלְמוֹת, אִינּוּ כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'זָא"ו' שֵׁימְשִׁיךְ לְתוֹכָהּ, כִּי בְּלֹא 'זָא"ו' נִשְׁאָר "כְּבֹד פֶּה" (שְׁמוֹת ד, י). וְעַל־יְדֵי 'זָא"ו', הוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים ל, יג): "כְּבוֹד וְלֹא יָדָם". כִּי "כָּל־מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'זָא"ו' הוּא מוֹסִיף" (פְּסָחִים ה, ה), הִינּוּ בְּחִינַת 'תּוֹסְפוֹת קִדְשָׁה', הִינּוּ 'שְׂמִירַת־הַבְּרִית' וְכוּ'.

עב.

(ח"א מה)

עֲנִין 'מְחַאֵת־כַּפַּיִם בְּתַפְלָה' - כִּי בְּכָל יָד, חֲמִשָּׁה אֲצַבְעוֹת.

וְהַכָּאוֹת הַאֲזוֹרוֹת 'יִד־יָמִין' בְּיַד־שְׂמָאל, הִינּוּ: חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא כ"ה.

וְהַכָּאוֹת 'יִד־שְׂמָאל' בְּיַד־יָמִין חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא גַּם כֵּן כ"ה.

שְׁנֵי פְּעָמִים כ"ה, גִּימְטְרִיא חֲמִשִּׁים. זֶה בְּחִינַת "חֲמִשִּׁים פְּעָמִים יֵצֵאת־

מְצָרִים שְׁנוּפֵר בַּתּוֹרָה (זֶהָר ח"א הַשְּׁמֹטוֹת רסא:).

כִּי "עַל-יָדֵי בַּחֲיִנּוֹת יוֹבֵל, יֵצְאוּ מַגְלוֹת-מְצָרִים" (זֶהָר בְּשִׁלַּח מו). "וְעַקֵּר גְּלוֹת-מְצָרִים, שֶׁהִיָּה ה'דְּבוּר' בְּגְלוֹת" (זֶהָר וְאָרָא כה:), וּבִשְׁבִיל-זֶה הִיָּה מֹשֶׁה "כְּבַד פֶּה" (שְׁמוֹת ד, י). וְעַל-יָדֵי גְּאֻלָּה נִתְּהוּהָ בַּחֲיִנַת 'פֶּה'.

נִמְצָא: שְׁעַל-יָדֵי חֲמֻשִׁין שִׁעְרֵי בִינָה, נִתְּהוּהָ ה'פֶּה'.

וְזֶה בַּחֲיִנַת (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם, מ"י דִּיקָא.

נִמְצָא: שְׁעַל-יָדֵי מְחַאֲת-כַּף, חֲמֻשָּׁה אֲצַבְעוֹת יָמִין בְּחֲמֻשָּׁה שְׁבִיד-שְׁמַאל, וְחֲמֻשָּׁה שְׁבִיד-שְׁמַאל בְּחֲמֻשָּׁה שְׁבִיד-יָמִין, נִתְּהוּהָ בַּחֲיִנַת מ"י, שְׁעַל-יָדֵיהָ נִתְּהוּהָ 'פֶּה', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם".

עג.

(ח"א נו, ז)

ב'מְצָרִים' שֶׁהִיָּה ה'דְּעַת' בְּגְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ו, ג): "וַיִּשְׁמֵי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם" - הִיָּה גַם ה'דְּבוּר' בְּגְלוֹת (זֶהָר וְאָרָא כה:), בְּבַחֲיִנַת: "כְּבַד פֶּה וּכְבַד לְשׁוֹן" (שָׁם ד, י). וּכְשִׁיֵּצְאוּ מִמְצָרִים, שִׁיֵּצֵא ה'דְּעַת' מִהַגְּלוֹת - יֵצֵא וְנִפְתַּח ה'דְּבוּר'.

עד.

(ח"א סד, ג)

אֵלּוּ הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁבָּאִים מ'חֻלְל-הַפְּנוּי', שֶׁאֵין שָׁם דְּבוּר' וְלֹא שְׁכָל, עַל-כֵּן הֵם בְּבַחֲיִנַת 'שְׁתִּיקָה', וְצָרִיךְ רַק לְהֵאמִין וְלִשְׁתַּק שָׁם.

וְעַל-כֵּן אָסוּר לְכַנֵּס וּלְעֵיַן בְּדַבְרֵי הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַמְּבוּכוֹת אֵלּוּ, כִּי-אִם 'צָדִיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה'.

כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא בַּחֲיִנַת 'שְׁתִּיקָה', בְּבַחֲיִנּוֹת שְׁנִקְרָא (שְׁמוֹת ד, י): "כְּבַד פֶּה" - בַּחֲיִנַת 'שְׁתִּיקָה', שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה מִן הַדְּבוּר' - וְהוּא צָרִיךְ דּוֹקָא לְעֵיַן שָׁם, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְשָׁם.

עה.

(ח"ב ב, ד)

כְּשִׁזְכִּיךְ לְבַחֲיִנַת 'תּוֹדָה הִלְכָה' - נִתְּגַלָּה 'אוֹר-הָאֱמֶת' וּמֵאִיר בְּה'דְּבוּר'.

כִּי מִתְּחִלָּה כְּשֶׁהֲדָמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב - הוּא בַּחֲיִנַת 'פְּגַם-הָאֱמֶת' וְכוּ'. אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁיּוֹצְאִין מִהַצָּרָה, שָׁזֶה בַּחֲיִנַת 'תּוֹדָה הִלְכָה' - אֵזִי מֵאִיר ה'אֱמֶת', וּמִשְׁלִים ה'דְּבוּר'.

כִּי עַקֵּר 'שְׁלֻמוֹת-הַדְּבוּר' - עַל-יָדֵי ה'אֱמֶת', שֶׁמֵאִיר בְּה'דְּבוּר' עַל-יָדֵי 'שְׁלֻשָּׁה שְׁמוֹת', בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים ג, א): "אֵל אֱלֹקִים ה' דְּבַר".

כִּי אֵלּוּ 'שְׁלֻשָּׁה שְׁמוֹת' הֵם 'מְקוֹר-הָאֱמֶת', וְעַל-יָדֵם מֵאִיר ה'אֱמֶת' בְּה'דְּבוּר', דְּהֵינּוּ ב'רְבוּעַת הַדְּבוּר', הֵינּוּ בַּחֲיִנַת 'אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבוּר'.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּגְלוֹת, "וְהִיָּה ה'דְּבוּר' בְּגְלוֹת" (זֶהָר וְאָרָא כה:), נֹאמֵר בְּמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ד, י): "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי, גַם מִתְּמוּל, גַּם מִשְׁלֻשׁוֹם, גַּם מֵאֵז דְּבָרָךְ" וְכוּ' - זֶה בַּחֲיִנַת רְבוּעַת הַדְּבוּר', 'אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבוּר'.

דְּבוּר שֶׁל צְדָקָה' - בְּבַחֲיִנַת (יְשַׁעְיָה סג, א): "מִדְּבַר בְּצְדָקָה" - שְׁזֵהוּ בַּחֲיִנַת

היתרון שיש ל'אדם' על ה'חי', שהוא ה'דבור', שהוא 'גדר האדם'. והוא בחינת 'צדקה', שהוא גומל חסד עם הבריות, שזה 'גדר האדם', שדרבו לגמל חסד, מה שאין-כן ה'חי'.

וזה שנאמר (בראשית א, כו): "נעשה אדם", וכתיב (רות ב, יט): "ושם האיש אשר עשיתי עמו היום" וכו'. "מה התם צדקה, אף פאן צדקה" (הקדמת הזוהר יג), שעל-ידי 'צדקה' נקרא 'אדם', פי ה'צדקה', שמשם ה'דבור', הוא 'גדר האדם' כנ"ל.

וזה בחינת: (א) "לא איש דברים-אנכי". - הינו: ה'דבור' של 'צדקה', בחינת (תהלים קיב, ה): "טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו", דהינו: 'גמילות-חסד' ו'צדקה'.

(ב) 'דבור של תשובה' - בחינת (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

וזה בחינת: "גם מתמול" - בחינת: 'דבור של תשובה', כמו שכתוב (תהלים צ, ג-ד): "ותאמר שובו בני אדם, כי אלה שנים בעיניך ביום אתמול".

(ג) 'דבור של עשירות' - דהינו: 'עשירים קרובים למלכות', שהם בחינת (בראשית מ, יב): "שלשת השרים", ודרשו רז"ל (חליון צב.): "שלשה שרי גאים", דהינו: "עשירים קרובים למלכות" (רש"י שם) - שיש להם בחינת 'דבור', בבחינת (משלי כב, יא): "חן שפתיו רעהו מלך", הינו: ה'דבור' של קרובים למלכות'.

וזה בחינת: "גם משלשם" - בחינת 'שלשת השרים' הנ"ל, הינו: ה'דבור' של 'עשירים קרובים למלכות'.

(ד) 'דבור של מלכות' - בחינת "מלכות פה" (תקוני-זהר יז, 'פתח אליהו'). וזה בחינת: "גם מאז דברך" - בחינת (תהלים צג, ב): "נכון כסאך מאז".

עו.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג
מ'שבעה בעטלערס')

וחרזר וכלה הלחם אצלם, וחרזרו וצעקו כנ"ל. וחרזר ופא אצלם 'בעטלער' שהיה כבד-פה'.

והתחילו לדבר עמו. והיה מנגמם בלשונו, ולא ידעו מה הוא אומר.

והוא היה יודע מה הם מדברים, אך הם לא ידעו מה הוא אומר, פי היה מנגמם בלשונו כנ"ל.

ונתן להם גם-כן לחם לאכל, והלך לו גם-כן כנ"ל. וברכם גם-כן: "שיהיו כמותו"! - והלך לו וכו' וכו'.

ביום השלישי: חזרו ונזכרו הזוג הזה, והיו בוכים ומתגעגעים: "איך לוקחין בכאן את ה'בעטלער השלישי שהיה כבד-פה"!

בתוך כך והנה הוא בא, ויאמר: "הגני"! - ונפל עליהם, ונשק אותם. ואמר להם גם-כן כנ"ל: "בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני"!

ואתם סבורים שאני 'כבד-פה'? - אין אני 'כבד-פה' כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם-יתברך, אין בהם שלימות. (ועל-כן הוא נראה כ'כבד-פה'. פי הוא כ'כבד-פה' מאלו הדבורים של העולם שאין בהם שלימות).

אָבֵל בְּאֵמֶת אֵין אֲנִי כְּבִדְפָה' כָּלֵל, אֲדַרְבָּא: אֲנִי מְלִיץ וְדַבְרָן נִפְלָא מְאֹד. וְאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים, עַד שְׁאִין נִמְצָא שׁוֹם נִבְרָא בְּעוֹלָם שְׁלֵא יִרְצָה לְשָׁמַע אוֹתִי. וּבְאֵלוֹ הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים שְׁאֲנִי יוֹדַע, יֵשׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת.

וַיֵּשׁ לִי הַסְּכָמָה עַל זֶה מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ גְּדוֹל, הַנִּקְרָא: "אִישׁ חֶסֶד הָאֵמֶת" (דְּעַר גְּרוּיסְעַר מֵאֵן, דְּעַר אֶמְתִּיר אִישׁ חֶסֶד). וַיֵּשׁ בְּזֶה מְעַשָּׂה שְׁלֵמָה' וְכוּ' וְכוּ'.

נִמְצָא: שֵׁישׁ לִי הַסְּכָמָה מְזַה הָאִישׁ חֶסֶד-הָאֵמֶת: שְׁאֲנִי יָכוֹל לֹאמַר חִידוֹת וְשִׁירִים, שֵׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת. וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה גְּמוּלָה לְדַרְשָׁה: "שְׁתַּהֲיוּ כְּמוֹנִי"! - וְנַעֲשֶׂה שֵׁם שְׁמָחָה וְחִדּוֹה גְּדוֹלָה מְאֹד.

[עִירֻשֵׁם בְּפָנִים בְּאֵרִיכוֹת, הַסְּפוּר הַנוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה, בְּעֵגוֹן הַבְּעִטְלַעַר הַכְּבִדְפָה].

"מי שם פה לאדם" (שְׁמוֹת ד, יא)

עז.

(ח"א מה)

נִמְצָא לְעִיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת ד, י): "כִּי כָבֵד פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנֹכִי".

עח.

(ח"א רכה)

עֵקֶר הַהֶבְדֵּל שֵׁישׁ בֵּין אָדָם, לְחִי' - הוּא עַל-יַדֵּי 'חַתוּף הַדְּבוּר', שֶׁהוּא 'גְּדַר הָאָדָם', שֶׁהוּא 'מְדַבֵּר' - בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם".

וְעֵקֶר הַהֶבְדֵּל: הוּא 'חַתוּף הַדְּבוּר', דְּהֵינּוּ: שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה מ'הַצְּפִיזוּף וְהַקּוֹל', 'חַתוּף הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּר'.

כִּי גַם 'בְּחִינַת וְעוֹפּוֹת' יֵשׁ לָהֶם 'קוֹל וְצִפְפִּיזוּף', רַק שְׁאִין לָהֶם 'חַתוּף הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּר' - וְזֶהוּ 'גְּדַר הָאָדָם', שֶׁיָּכוֹל לְחַתּוּף הַדְּבוּר כַּנִּל.

וְלָבוֹא לְבַחֲיִנַת 'גְּדַר אָדָם' - הוּא עַל-יַדֵּי 'צְדָקָה', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית א, כו): "נַעֲשֶׂה אָדָם", וְכַתִּיב (רוֹת ב, יט): "שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם" וְכוּ' - "מָה הָתָם צְדָקָה אִף כִּאֵן צְדָקָה" (הַקְּדַמַת הַזֶּהר יג).

הֵינּוּ: שְׁעַל-יַדֵּי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'אָדָם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דְּבוּר'.

וְזֶהוּ (רֵאשִׁי-הַשְּׁנָה ו, נְדָרִים ז, עַל דְּבָרִים כג, כד): "בְּפִיָּה, זֶה צְדָקָה" - כִּי עַל-יַדֵּי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה ה'פֶּה', דְּהֵינּוּ ה'דְּבוּר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גְּדַר הָאָדָם', בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם".

וְעֵקֶר ה'צְדָקָה': הוּא עַל-יַדֵּי ה'בְּטָחוֹן' - שְׁבוּטָח בְּהַשֵּׁם שְׁלֵא יִפְסִיד וְלֹא יִחְסַר עַל-יַדֵּי הַצְּדָקָה כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִבְרָכּוּ "בְּגִלְלַת הַדְּבַר הַזֶּה" (דְּבָרִים טו, י) - בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב".

כִּי אִם אֵין לוֹ 'בְּטָחוֹן', אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת 'צְדָקָה' כְּרֵאוּי, כִּי מִתְיָרָא שְׁיִחְסַר לוֹ מַה שְׁנוֹתֵן לְצְדָקָה.

עט.

(ח"ב עז)

עַל-יַדֵּי 'אֲכִילָה-בְּקִדְשָׁה' - נַעֲשֶׂה ה'פֶּה' בְּבַחֲיִנַת 'קוֹמַת אָדָם', בְּבַחֲיִנַת

(שמות ד, יא): "מי שם פה לאדם" - הינו: שעושה ומשים ה'פה, לבחינת 'קומת אדם'.

כי עקר ה'יראה' - באה לאדם 'בשעת אכילה' דיקא וכו'.

ועל-כן כשאוכל בקדשה, וממשיך על עצמו ה'יראה' הבאה לו 'בשעת אכילה', דהינו: שאוכל עם 'יראת-שמים' בקדשה ובטהרה פראי - אזי הוא מכניס את בחינת ה'מלכות', שהיא בחינת ה'יראה', לתוך ה'פה'.

ואזי נעשה מה'פה', בחינת 'קומת אדם', בבחינת: "מי שם פה לאדם" כנ"ל.

וכשאינו אוכל בקדשה וביראת-שמים - אזי ה'יראה' הבאה 'בשעת אכילה', עומדת מרחוק ואינה נכנסת בו - ואזי פיו' הוא בחינת 'בעל-חי' ממש.

ובשכר-זה שאוכל בקדשה וביראת-שמים, ועושה מה'פה', 'קומת אדם' - זוכה לעליה יותר גדולה: שנתעלה בחינת 'קומת אדם' הנ"ל, ונעשה בחינת 'אדם העליון', בבחינת (יחזקאל א, כו): "ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה".

בחינת (זוהר משפטים קטז): "שכינה מדברת מתוך גרונו", בחינת (תהלים נא, יז): "אדני' שפתי תפתח" - שב'פתיחת פיו', הוא בחינת אדני', בחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו".

הינו: כי כשעושה מה'פה', בחינת 'קומת אדם' - אזי הוא בגדר 'מדבר', כי גדר האדם הוא ה'דבור'. אבל אחר-כך זוכה, שנתעלה ה'פה' בבחינת 'אדם

העליון, הינו בחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו", כנ"ל.

וזוה בחינת (יומא יב. מגלה כו. זבחים נד. קיח ועוד): "ועל-ידי-זה נעשה אשפיזון לשכינה" - הינו: שנעשה ה'פה' בבחינת 'קומת אדם'.

וזוה בחינת 'אשפיזא' - כי "רבי יוסי בר אסיו, בד הוי משתעי בלשון חכמה, הוי אמר על אשפיזא: גבר פום דין" - הינו: "איש פי זה" (רש"י שם). וזוה בחינת: "מי שם פה לאדם" - שנעשה מה'פה', בחינת 'איש', 'קומת אדם' - הינו בחינת: "איש פי זה".

וזוהו: "נעשה אשפיזון לשכינה" - שזכה לבחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו" כנ"ל. כי על-ידי 'אכילה' בקדשה' כנ"ל, שעל-ידי-זה זוכה לעשות מה'פה' בחינת 'אדם' כנ"ל - זוכה אחר-כך לבחינת 'אדם העליון', בחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו".

"ואנכי אהיה עם פיה, והוריתיך אשר תדבר"
(שמות ד, יב)

מהו: "והוריתיך" - רבי אבהו אמר: מורה אני דברי לתוך פיה כמו 'חץ', כמה דאת אמר (שמות יט, יג): "או ירה יירה". רבי סימון אומר: בורא אני אותך בריה קדשה, כמה דאת אמר (שם ב, ב): "ותהו האשה".
(שמות יד, טו)

פ.

(ספר-המדות, תוכחה ח"ב ד)

אין מי שיכול לזרק דבורים לתוך פיו של חברו מרחוק, אלא עד שיכניס את חברו לבחינת 'עבור' תחלה.

[הָרַב מִטְשַׁעְהֲרִין ז' ל צִין לְמִדְרָשׁ הַנ"ל. וְעֵין לְקוּטִי - מוֹהַר"ן ח"ב ז, יא: "וְלִהְיוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (וַיִּקְרָא י' יא) - לְהַזְרוֹת לְשׁוֹן הַרְיוֹן, בְּחִינַת בְּרִי. עֵינֵי-שָׁם].

"וַיַּחַר אֶף ה' בְּמֹשֶׁה" (שְׁמוֹת ד, יד)

פ.א.

(ח"א יח, ב)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ג, יא): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים, מִי אֲנִי כִּי אֵלֶּךָ אֶל פְּרַעֲהוּ".

"וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקִרְאָתְךָ, וְרָאָךְ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ" (שְׁמוֹת ד, יז)

לֹא כְּשֹׂאתָה סְבוּר שִׁיחָא מִקְפִּיד עֲלֶיךָ שְׂאֵתָה עוֹלָה לְגַדְלָה. (רש"י: שְׁמוֹת דְּבַר ג, יז)

פ.ב.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן קיט)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: זֶהוּ דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, מְעַלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד, "כְּשֹׂאוֹחֲזִין בְּזֵה!" וְהַפְּלִיג בְּתַנוּעָתוֹ, לְמַעַלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד כְּשֹׂאוֹחֲזִין בְּזֵה: שֶׁהוּא מְרַצָּה וְחַפֵּץ וּמְשַׁתְּוֶקֶק מְאֹד, שֶׁחֲבֵרוּ יִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר וְצַדִּיק, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵנִי אֵינִי זוֹכֵה חֶסֶד וְשְׁלוֹם לְעַבְדֵּךְ אֶת הַשֵּׁם, עַל-כָּל-פָּנִים יַעֲבֹד יִשְׂרָאֵל הַשָּׁנִי אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וְלִפְיִי-דַעְתִּי נִדְמָה לִּי: שֶׁזֶּהוּ דְבַר פְּשוּט מְאֹד - כִּי בּוֹדְאֵי אֲנִי רוֹצֵה וְחַפֵּץ מְאֹד וּמְשַׁתְּוֶקֶק וּמְתַנַּעֵנֵעַ מְאֹד שִׁיחֵיו כָּל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁרִים וְצַדִּיקִים-אֲמִתִּים, אֲפֹלוּ אִם לֹא אֲזַכֶּה אֲנִי לָזֶה, עַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה חֲבָרֵי בְנֵי גִילֵי וְכָל יִשְׂרָאֵל, צַדִּיקִים נוֹרְאִים אֲמִתִּים.

כִּי זֶה עֵקֶר הָאֲהָבָה וְהִרְחַמְנוּת שְׁצַרִּיכִין לְרַחֵם אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, שִׁיזְכֶּה לְתַכְלִית הָאֲמִתִּי לְהִיּוֹת כְּרָצוֹנוֹ הַטּוֹב בְּאֲמִת, שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר טוֹבָתְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. (כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה "כִּי מִרְחָמִים יִנְהַגֶּם" וְכוּ' בְּסִימָן ז לְקוּטִי תַנְיִנָא, עֵינֵי-שָׁם).

אָבֵל יָדַעְתִּי: שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם וְכוּ'. [עֵינֵי-שָׁם שְׂמֵאָרִיךְ מִהֶאֱנָשִׁים שְׂמִקְנָאִים בְּהַשָּׁנִי, וְשׁוֹחֲקִים מֵהֶם וּמְבִזִּים אוֹתָם, וּמְחַלְשִׁים דַּעְתָּם וְכוּ'].

"הוּא יִהְיֶה לָךְ לְפָה, וְאַתָּה תִּהְיֶה לוֹ לְאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת ד, טז)

"וְאַתָּה תִּהְיֶה לוֹ לְאֱלֹקִים" - וְאַתָּה תִּהְיֶה לִיָּה לְרַב. (תַּרְגוּם אֲרִיִּקְלוֹס)

פ.ג.

(ח"ב ב, ד)

הַ'אֲמִת' מֵאִיר בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר, אֲרַבְעָה חֲלָקֵי הַדְּבוּר' [עֵין לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ד, ט): "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִי" וְגו'] - עַל-יַדֵּי 'שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת: (א) 'אֵל', (ב) 'אֱלֹקִים', (ג) 'הוֹי"ה'.
אֵל זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה' וְכוּ'.

אֱלֹקִים, זֶה בְּחִינַת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת ד, טז): "וְאַתָּה תִּהְיֶה לוֹ לְאֱלֹקִים", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרַב".

וְזֶהוּ (שָׁם): "הוּא יִהְיֶה לָךְ לְפָה" - שֶׁבְּחִינַת 'אֱלֹקִים', בְּחִינַת 'תּוֹרָה' - מֵאִיר לְפָה, דִּהְיֵנוּ לְהַדְּבוּר.

כִּי הָרַב מוֹרָה דְּרַךְ יִשְׂרָאֵל לְתַלְמִידָיו בְּתוֹרָתוֹ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (יְרֵמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזוֹלָל כְּפִי תִּהְיֶה", וְהוּא בְּחִינַת 'אֲמִת', בְּבְחִינַת (מְלָאכִי ב, ו): "תּוֹרַת אֲמִת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

ג) 'הוֹי' ה' זֶה בְּחִינַת 'שְׂדוּכִים' וְכוּ'.

"כֹּה אָמַר ה', בְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות ד, כב)

"כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמִּבְקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ"
(שמות ד, יט)

מי הם? [נהלא] דָּתָן וְאָבִירָם חַיִּים הִיוּ? - אֵלֶּא
שִׁירְדוּ מִנְכֶסֶיָהֶם, וְהֶעֱנִי חָשׁוּב פִּמְתָּ.
(רש"י; נדרים סד: עבודה זרה ה.)

פד.

(ח"א ד, ח)

עַל-יַדִּי 'דְּבָרִים-בְּטִלִּים' וְ'לְשׁוֹן-הָרַע', בָּא
'עֲנִיּוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות ד, יט):
"כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים" - זֶהוּ 'עֲנִיּוֹת'.

פה.

(ח"ב סו)

כְּשֶׁמְעִינֵשִׁין אֶת אֶחָד, עוֹקְרִין אוֹתוֹ
מִשְׂרֵשׁ חֵיוֹתוֹ - כִּי אֶפְלוּ
'שָׂאָר עֲנָשִׁים' נִקְרָאִים בְּחִינַת 'מִיתָה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שמות ד, יט): "כִּי מֵתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים
הַמִּבְקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ", וְאָמְרוּ רַז"ל (נדרים
סד: עבודה זרה ה.): "שֶׁנַּעֲשׂוּ עֲנִיִּים".

"וְאֵת הַמָּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאֵתָת" (שמות ד, יז)

פו.

(ח"א עט; חיי-מוהר"ן לו; רנה)

נִמְצָא ב'פְּרִשַׁת בְּשִׁלַּח', בַּפְּסוּק (שמות יז,
ט): "וּמָטָה הָאֵלֶּקִים בְּיָדֶיךָ".

פז.

(ח"א כ, ד-ה)

נִמְצָא ב'פְּרִשַׁת חֶקֶת', בַּפְּסוּק (במדבר כ, ח):
"קַח אֶת הַמָּטָה".

פח.

(לקוטי-הלכות, פדיון-בכור ד, ד)

צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם,
לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ מִמֶּשׁ, וְלֹא
יִפְּלַ לְעוֹלָם לִיַּדִּי זְקֵנָה וְשִׁיבָה דְסִטְרָא-
אַחֲרָא.

דְּהִינּוּ: שְׂלֵא יִהְיֶה נִזְקָן חֲסִינְשָׁלוּם
בְּעִבּוּדָתוֹ וּבְמַעֲשָׂיו, הֵן טוֹבִים הֵן
רָעִים חֲסִינְשָׁלוּם. רַק צָרִיךְ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל
יוֹם, כְּאֵלּוּ הַיּוֹם נוֹלָד.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הר"ן נא) בְּעֵת
שֶׁנִּלְחָה הַתּוֹרָה הַזֹּאת (ח"ב ד): "שֶׁאֲסוּר
לְאָדָם לְהִיּוֹת זָקֵן! - אֶפְלוּ צַדִּיק וְחָסִיד,
אֲסוּר לְהִיּוֹת זָקֵן בְּעִבּוּדָתוֹ! - רַק לְהִתְחִיל
בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ!"

מִכָּל-שָׁכָן הַקְּטָנִים בְּמַעֲלָה, מִכָּל-שָׁכָן
הַגְּרוּעִים מִמֶּשׁ - שְׁבוּדָאֵי
אֲסוּר לָהֶם בְּאֲסוּר־חֲמוּר לְהִיּוֹת בְּעִינֵיהֶם
בְּזָקְנִים, כְּאֵלּוּ הֵם כְּבָר זְקֵנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם-
הָרָעִים חֲסִינְשָׁלוּם, וְאִי-אֶפְשָׁר לָהֶם לָשׁוּב
עוֹד חֲסִינְשָׁלוּם.

רַק צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ,
וְלִשְׁכַּח כָּל הָעֵבֶר, רַק כְּאֵלּוּ נוֹלָדוּ הַיּוֹם
מִחֻדָּשׁ.

וְזֶה עֵקֶר 'זְקֵנָה-דְקָדְשָׁה' - כְּשֶׁמִּתְחִילִין
בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, וּמוֹסִיפִים בְּכָל יוֹם
קָדְשָׁה וְדַעַת.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין כָּל יִשְׂרָאֵל: 'בְּכוֹרִים',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות ד, כב): "בְּנֵי
בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי זֶה עֵקֶר קְדֻשַׁת-יִשְׂרָאֵל,
שְׂלֵא יִהְיוּ זְקֵנִים דְסִטְרָא-אַחֲרָא חֲסִי-

וְשָׁלוֹם, שְׁנַמְשָׁכִין מִ"מִלְדָּה זָקֵן וְכָסִיל" (קִהְלֶת ה, יג), שָׁהֵם בְּחִינַת (אִיּוֹב יד, א): "קָצַר יָמִים שִׁבְעֵי הַגֵּז".

רק יתחדשו בכל יום, פאלו נולדו היום, שזהו בחינת 'בכור', בחינת 'ראשית' והתחלה' בכל פעם, שזהו עקר ה'זקנה' דקדושה.

"למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו" (שמות ה, ד)

פ.ט.

(ח"א לה, א)

צריך כל אחד לשמור שכלו מ'שכליות' חיצוניות, המכנה בשם "בת פריעה".

כי 'עקר החכמה' לקנות שלמות, אינם רק 'חכמות אלקות', ו'שאר החכמות' הם רק 'חכמות בטלות', ואינם 'חכמות' כלל.

ו"בת" מרמזת על ה'חכמה שאינה חכמה' וכו'. 'פריעה' לשון 'בטול', כמו שכתוב (שמות ה, ד): "אל תפריעו את העם".

צ.

(ח"א נד, ו)

'פריעה' - הוא בחינת 'פח' המדמה, 'פח בטל', כמו שכתוב (שמות ה, ד): "תפריעו את העם [ממעשיו]" - בתרגום-אונקלוס: "תבטלון ית עמא מעובדהון".

וזה (בראשית מא, כה): "חלום פריעה אחד הוא" - הינו 'חלום פריעה', בחינת 'פח' המדמה - הוא בא מ'אחד', הינו מ'אהבה', כי "אחד הוא בחינת אהבה" (ש"ה

עשרה מאמרות, מאמר ד; לקוטי-מוהר"ן ח"א ה, ד). הינו: מ'אהבה נפולה'.

צא.

(ח"א סד, ו)

'פריעה' - הוא בחינות 'חלל-הפנוי'. כי 'פריעה' - לשון 'בטול', מלשון (שמות ה, ד): "תפריעו את העם".

וגם 'פריעה' - לשון 'התגלות' - הינו: בחינת 'חלל-הפנוי' - שהוא בטל ופנוי מכל, ובתוכו התגלות כל הבריאה.

"לכו לסבלתיכם" (שמות ה, ד)

לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתיכם. אבל מלאכת שעבוד מצרים, לא היתה על שבטו של לוי. ותדע לך: שהרי משה ואהרן יוצאים ובאים שלא ברשות. (רש"י: שמות רבה ה, טז)

צב.

(חיי-מוהר"ן שצה)

וכן 'יעקב' היה גם-כן עוסק בזה לקרב 'בני-הנעורים' להשם-יתברך, וחבר בפמה אלפים ספרים בענין ה'אמונה' - כי הוא חבר ספרים הרבה מאד בענין ה'אמונה הקדושה, גזמאות ספרים.

והוא למד עם כל בניו דרכי ה'אמונה הקדושה, כי היו כלם צדיקים.

אך אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסור כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו ללוי, ולכלם מסר 'ראשי-פרקים'.

ועל-כן 'שבט לוי' היו דבוקים וחזקים בה'אמונה הקדושה' יותר מכלם. ועל-כן "לא טעו בעגל" (שמות לב, כו), וגם "לא היה עליהם שום עבודת מצרים" (שמות רבה ה, טז).

"וַיְבֹרֵךְ שְׂטָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות ה, יד)

"וַיְבֹרֵךְ שְׂטָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" - מִכָּאן אֵתָּה לְמַד: שְׁהִיּוּ בְּטָרִים, וּמִסְרוּ עֲצָמָן עַל יִשְׂרָאֵל, וְסָבְלוּ מִכּוֹת בְּדֵי לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם, וּלְפִיכֶךָ זָכוּ לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר יא, טז): "אֶסְפָּה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו'. אָמַר הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הֵם לָקוּ עֲלֵיהֶם, לְפִיכֶךָ יִזְכּוּ לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, וְנִתְמַנּוּ נְבִיאִים עֲלֵיהֶם. (שמות יב, ה; רש"י פאן)

צג.

(ספר-הַמִּדּוֹת, הַמִּתְקַת-דִּין ח"ב ג)

מִי שֶׁמְקַבֵּל יְסוּרִים בְּשִׁבִיל לְהַקֵּל יְסוּרִים מֵעַל יִשְׂרָאֵל - עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ. [הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְמַדְרַשׁ הַנ"ל].

"לָמָּה הֲרַעַתָּה לְעַם הַזֶּה וְגו'. וְהַצַּל לֹא הֲצַלְתָּ אֶת עַמּוֹךְ" (שמות ה, כב-כג)

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בִקְשָׁה מִדַּת-הַדִּין לְפַגַּע בְּמִשָּׁה, וּבִיּוֹן שָׂרָאָה הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁבְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל הוּא אוֹמֵר, לֹא פָגַעָה בּו מִדַּת-הַדִּין. (שמות יב, ה; רש"י כב)

וְכִי מָה הָיָה לוֹ לְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכו'. וְעַל דָּבָר זֶה בִקְשָׁה מִדַּת-הַדִּין לְפַגַּע בְּמִשָּׁה וְכו', וּלְפִי שֶׁנִּסְתַּבֵּל הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁבְּשִׁבִיל צַעַר יִשְׂרָאֵל דָּבַר בּו, חֲזַר וְנִהַג עִמּוֹ בְּמִדַּת-רַחֲמִים. (שמות יב, ה; רש"י א)

צד.

(ספר-הַמִּדּוֹת, תַּנְפְּלָה ח"ב ח)

כָּל הַמִּצַּר בְּצָרוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם, אֲף-עַל-פִּי שְׁמַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפִי מַעֲלָה, אֵינּוּ נִעְנָשׁ. [הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְב' הַמְדָּרְשִׁים הַנ"ל].

"כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם, וּבִיד חֲזָקָה יִגְרְשֶׁם מֵאֶרְצוֹ" (שמות ו, א)
- עֲנִין "יד חֲזָקָה" -

צה.

(ח"א מו)

עַל-יְדֵי מְחַאֲת-בָּהּ, נִמְתָּקִים הַדֵּינִים.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ הַיּוֹי"ת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ יָדִים. "יד הַגְּדוּלָּה" (שמות יד, לא).
"יד הַחֲזָקָה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה), **"יד הַרְמָה"** (שמות יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג).

וְ"יד יָמִין" - זֶה "יד הַגְּדוּלָּה". וְ"יד שְׂמָאל" - זֶה "יד הַחֲזָקָה". וּבִשְׁעַת הַכָּאָה שְׁנַת-חֲבָרִים יַחַד - זֶה בְּחִינַת: "יד רְמָה".

וְהַדְּבָרִים הַיּוֹצְאִים, הֵם יוֹצְאִים מִה'גְּרוּן', גִּימְטְרִיא שְׁלֹשׁ פְּעָמִים 'אַלְקִי"ם' (עַץ-חַיִּים, שַׁעַר-הַכְּלָלִים פ"ג; שַׁעַר כה, ב; כח, ה), וְהֵם נִמְתָּקִים עַל יְדֵי שְׁלֹשׁ הַיּוֹי"ת (עֵין-שֵׁם עוֹד בְּפָנִים).

צו.

(ח"א סז, ז)

כְּשֶׁבֵא 'כְּבוֹד חֲדָשׁ' לְהֵאָדֵם, וּמְלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ 'נֶפֶשׁ-דְּקֹדְשָׁה' - צָרִיךְ לְרַאוֹת לְהוֹלִיד ה'נֶפֶשׁ' בְּנִקְל, בְּלִי 'קְשׁוּי-הוֹלְדָה'.

כִּי ה'כְּבוֹד' הִיא "אֵם כָּל חַי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ), וְה'נֶפֶשׁ' מְלַבֵּשֶׁת בָּהּ כְּעֶבֶר בְּמַעֵי אִמּוֹ'.

וּלְפַעֲמִים כְּשֵׁי שׁ חֲסוֹן-שְׁלוֹם בְּחִינַת 'קְשׁוּי-לִילֵד', יְכוּלִין לְהַסְתַּלַּק שְׁנִיָּהֶם חֲסוֹן-שְׁלוֹם, ה'אֵם' וְה'זוֹלָד', דְּהֵינּוּ: ה'כְּבוֹד' וְה'נֶפֶשׁ'. אוּ לְפַעֲמִים אֶחָד מֵהֶם, כְּפִי עֲנִין ה'קְשׁוּי-לִילֵד'.

וְאַחֲרֵיכֵן בְּשִׁנּוּלְךָ הַנֶּפֶשׁ, צָרִיךְ לְגַדֵּל אֶת הַנֶּפֶשׁ.

וּשְׁתִּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹהֵי הַהוֹלָדָה וְהַגְּדוּלָּה - נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי הַיְרָאָה וְהַהֲבָה, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי יָדַיִם, "יָד הַגְּדוּלָּה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ד, י; א, יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ג, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה).

כִּי הַהוֹלָדָה נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי הַיְרָאָה, בְּבְחִינַת (תְּהֵלִים מֵת, ז): "רַעְדָה אַחְזָתֶם שֵׁם חֵיל בִּיּוֹלָדָה". וְאַחַר שִׁנּוּלְךָ, מְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל-יְדֵי הַהֲבָה וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א כט, יב): "וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּשָׁלָה וְהַמְּלֻכוֹת, בְּחִינַת (תְּהֵלִים כד): "מִלְכָה הַכְּבוֹד", שֵׁשׁ מְלַבֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים שֵׁם) - הֵינּוּ בְּחִינַת: שְׁתֵּי הַיָּדַיִם בְּנ"ל.

"וּבִידָךְ כַּח וּגְבוּרָה" - זֶה בְּחִינַת: "יָד הַחֲזָקָה".

"וּבִידָךְ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק" - זֶה בְּחִינַת: "יָד הַגְּדוּלָּה".

שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁתֵּי הַיָּדַיִם אֱלוֹהֵי - מוֹלִידִין וּמְגַדִּילִין הַנֶּפֶשׁ הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּהַכְּבוֹד, בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "הַצְּדָקָה" שְׁנוֹתָנִין (בְּתַפְלַת שְׁחִרִית) אֶצְלָה: וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים שֵׁם) (שְׁעַר-הַפְּנוּנוֹת, תַּפְלַת-הַשְּׁחַר א; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַזְּמוּרוֹת פ"ה), כִּי עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, מוֹצִיאִין וּמַעֲלִין אֶת הַכְּבוֹד וְהַמְּשָׁלָה.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כט, כ): "כְּבוֹדִי חָדַשׁ עִמּוֹדִי, וְקִשְׁתִּי בְּיָדִי תַחֲלִיף" - הֵינּוּ: בְּשִׁמְעִיעַ

כְּבוֹד חָדַשׁ אֶל הָאָדָם, אֲזִי צָרִיךְ לְהַחֲלִיף וּלְהַעֲבִיר הַקְּשׁוּי, עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַיָּדַיִם, שְׁעַל-יְדֵי הַיָּדַיִם, חוֹלְפֵת וְעוֹבֶרֶת הַקְּשׁוּי לְיֶלֶד.

צז.

(ח"א קא)

עֵקֶר בְּחִינַת אָדָם, הוּא בְּחִינַת הַשְּׁכָל-הָאֱמִתִּי שְׂזוֹכִין לְהַשִּׁיג, דְּהֵינּוּ: חֲכָמוֹת הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה.

כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ-שְׁכָלִיּוֹת: (א) שְׁכָל-פְּשׁוּט - בְּחִינַת (חֲכָמָה, ב) וּכְשִׁלּוּמֵד וּמְבִין - זֶה נִקְרָא 'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן בְּשִׁיּוּדַע הַתּוֹרָה - זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְשְׁלֹשׁ שְׁכָלִיּוֹת אֱלוֹהֵי - הֵם בְּחִינַת הַיָּדַיִם לְתּוֹרָה, בְּחִינַת: "יָד הַגְּדוּלָּה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ד, י; א, יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד; ג, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר ל, ג) - שְׁבָהֶם מִתְקַבְּלַת הַתּוֹרָה.

וְאֱלוֹהֵי הַשְּׁלֹשָׁה-שְׁכָלִיִּים - הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ה. כִּי י"ה הֵם חֲכָמָה וּבִינָה, שְׁכָלוֹלִים בְּכָל אֶחָד מֵהַשְּׁלֹשׁ-שְׁכָלִיּוֹת. וְשְׁלֹשׁ-פְּעָמִים י"ה הוּא גִימַטְרִיא 'אָד"ם'.

נִמְצָא: שְׁעַקֵר שֵׁם אָדָם, הוּא בְּחִינַת הַשְּׁכָל-הָאֱמִתִּי, דְּהֵינּוּ חֲכָמוֹת-הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנַפְיִן-נְהִירִין' - בְּחִינַת הַרְחֻקָת וּשְׁבִירַת כָּל הַתְּאוּזוֹת וּמַדּוּת-רְעוּת.

צח.

(ח"א קפ)

בְּעֵינֵי סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: 'מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת 'דִּינִין' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינִין בְּשִׁרְשׁוֹן, וּשְׁרֵשׁ הַדִּינִין בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂבָא הַמְּעוֹת' שֶׁהוּא
 הַדִּינִין, לְהַיְדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 'שְׁלֹשׁ יְדִים' שֶׁבְּבִינְה' - נִמְתָּקִין הַדִּינִין
 בְּשֶׁרֶשֶׁן - כִּי שֶׁרֶשֶׁן הוּא 'בִּינְה', שֶׁשֵּׁם
 הַשְּׁלֹשׁ יְדִים הֵנ"ל.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂמַנִּיחִין הַיְדִים' עַל
 הַמְּעוֹת, נִמְתָּקִין הַדִּינִין. כִּי יֵשׁ
 בְּבִינְה, 'שְׁלֹשׁ יְדִים'. הִנְנוּ: שֵׁשׁ שָׁם 'שְׁתֵּי
 יְדִים': "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד
 הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד;
 ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְכִלְלוֹת הַיְדִים' הוּא
 "יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר ל, ג).

הַפְּטוּרַת פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת

ב.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות, ואפותיקי ד, יג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

זוהי כל מעלת הצדיקים הקדושים שזכו למה שזכו, שהכל היה מחמת שהם במקום גשמי כזה, ומקדשין עצמן כל-כך, ופורשין עצמן מכל התאוות, עד שזוכין לאחז בכסא הכבוד, עד שנכללין מזה המקום שבארץ הגשמי הזאת דיקא, בבחינת "מקומו-של-עולם".

ועל-ידי-זוהי הם מגביהין את כל המקומות של זה העולם - שיהיה נכלל בבחינת: "מקומו-של-עולם" - שזהו בחינת 'קבוץ גלויות', בחינת (ישעיה כז, יג): "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האבדים בארץ אשור והנדהים וכו'".

כי הם דנים הכל לכף-זכות, על-ידי שהם בבחינת 'מקומו-של-עולם', ויודעין מקום כל אחד ואחד, ומגביהין כל אחד מהמקומות, למעלה מהמקום, ששם שרש מקומו של כל אחד ואחד.

ועל-ידי-זוהי הכל יחזרו למקומם הקדוש, לארץ-ישראל וירושלים ובית-המקדש, בבחינת: "ובאו האבדים וכו'", "והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים".

"והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האבדים בארץ אשור, והנדהים בארץ מצרים, והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלם" (ישעיה כז, יג)

א.

(לקוטי-הלכות, לולב ואתרוג ב, ב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, 'ויהי הם מריקים שפיהם')

קול השופר, הוא בחינת 'קול דקדשה', שנשמע עד למרחוק, בבחינת (שמות יט, יט): "ויהי קול השופר הולך וחק מאד" - 'מאד' דיקא, כי "מאד", "זה סטרא-דמותא", פמובא במקום-אחר (ח"א י).

הינו: שגם ב'סטרא-דמותא', שהם העכו"ם ואמין דעלמא - גם שם נשמע 'קול השופר'. כי על-ידי 'קול הזה של השופר', כלם מתעוררין ובאים ומתגירין.

כי 'קבוץ-גלויות' יהיה על-ידי 'קול השופר', כמו שכתוב (ישעיה כז, יג): "והיה ביום ההוא, יתקע בשופר גדול, ובאו האבדים וכו' והנדהים וכו', והשתחוו לה' וכו'".

שכל האבדים והנדהים, שהוא בחינת הטוב שפבוש בין העכו"ם והרשעים שנדחה ונאבד ביניהם - הכל יחזר אל הקדשה, על-ידי "קול השופר שהולך וחק מאד" - שפחזק אפלו את הטוב שפבוש בסטרא דמותא בין העכו"ם והרשעים - שיזכר את מעלתו מהיכן הוא בא.

"בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' צְבָאוֹת לְעֵטְרַת צְבִי וְגו',
לְשָׂאֵר עַמּוֹ" (ישעיה כח, ה)

ג.

(ח"א יח, ב)

בְּשָׂבָא אָדָם לְכָלֵל בְּעַס', לֹא יִפְעַל בְּכַעְסוֹ
שׁוֹם אֲכַזְרִיּוֹת, וְאֲדַרְבָּא, יִמְתִּיק
ה'פְּעַס', בְּרַחֲמָנוּת, בְּבַחֲיִנַת (חֲבֻקִּיק ג, ב):
"בְּרַגְזוֹ רַחַם תִּזְכּוֹר", וְעַל-יַדֵּי־זֶה נַעֲשֶׂה
עֵטְרָה, לְעַנּוּיִם הַבוֹרְחִים מִכְּבוֹד וּשְׂרָרָה,
וְ"עוֹשֵׂי עֵצְמוֹן בְּשִׁירִים".

וּכְשֶׁנֶּתְעַטְרִין בְּעֵטְרָה שֶׁל רַחֲמָנוּת,
בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קג, ז):
"הַמְעַטְרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים" - אֲזִי מְקַבְּלִין אֶת
הַכְּבוֹד וְהַשְׂרָרָה בְּעַל-כִּרְחֵם.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה כח, ה): "עֵטְרַת צְבִי
לְשָׂאֵר עַמּוֹ", "לְמִי שֶׁמְשִׂים עֵצְמוֹ
בְּשִׁירִים" (מְגִלָּה טו:).

וְזֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כא, א): "וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים'
אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיהֶם". "וְאֵלֶּה" - כָּל
מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאֵלֶּה, מוֹסִיף עַל
הָרֵאשׁוֹנִים" (רש"י; שְׁמוֹת-רַבָּה ל, ג), בְּחִינַת
'תּוֹסֵפוֹת וְרַבּוּי', בְּחִינַת 'גְּאוּה', 'עֲבוּדָה-זָרָה',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ג, ז): "לֹא מִרְבֶּכֶם חֲשַׁק ה'",
שֶׁפְּרוּשׁוֹ: 'גְּאוּה'.

"מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" - הוּא בְּחִינַת
'הַמְּוַעֲמֵלֵק', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר
כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמַלְק".

וְתַקּוּנוֹ: "הַמְּשַׁפְּטִים" - בְּחִינַת 'רוּח',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה כח, ז): "וְלַרוּחַ
מְשַׁפֵּט זָכוֹ מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה" - כִּי עַל-יַדֵּי
ה'רוּחַ, נִתְתַּקֵּן ה'גְּאוּה' וְהַעֲבוּדָת-אֱלִילִים,
כַּנֶּ"ל.

"שָׂגוּ בְּרָאָה, פָּקוּ פְּלִילִיָּה" (ישעיה כח, ז)

ה.

(ח"א נה, ג)

ה'רְשָׁעִים' מִמְּשִׁיכִים בְּחִינַת 'רַע-עֵינַי'.
וְהָאָדָם נִצּוֹל מ'רַע-עֵינַי' הַזֶּה,
עַל-יַדֵּי 'לְמוּד-זְכוּת' שֶׁלְמַד עַל הָרָשָׁע. כִּי גַם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל הָרָשָׁע,
בְּשִׁבִיל לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיק מ'רַע-עֵינַי' שֶׁל
הָרָשָׁע.

וְזֶה שֶׁאֱמָרוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת ז, א): "וְלֹא עוֹד אֵלָּא
שְׁזוּכָה בְּדִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י, ה): 'מְרוֹם
מְשַׁפְּטֵיךָ מִנְּגִדוֹ".

וְזֹאת הַזְּכִיָּה שְׁזוּכָה בְּדִין, שֶׁמְלַמֵּד עָלָיו
זְכוּת - עַל-יַדֵּי־זֶה נִצּוֹל הַצַּדִּיק
מ'רַע-עֵינַי' שֶׁל הָרָשָׁע. כִּי לְסַלֵּק הַדִּין
וְהַמְּשַׁפֵּט, צָרִיךְ לָזֶה 'הַתְּגַלּוֹת הַיָּד', בְּבַחֲיִנַת

"וְלַרוּחַ מְשַׁפֵּט לִיּוֹשֵׁב עַל הַמְּשַׁפֵּט"
(ישעיה כח, ו)

ד.

(ח"א י, ה-י)

"הַעֲצָה הַיְעוּצָה" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב יִשְׁעִיָּה יד, כו)
לְבַטֵּל ה'גְּאוּה', שֶׁהִיא ה'עֲבוּדָה-
זָרָה' - הַעֲקָר הוּא עַל-יַדֵּי 'הַתְּקַרְבוֹת
לְצַדִּיקִים'.

וְ'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'רוּחָא', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בַּמִּדְבָּר כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ".
וְעַל-יָדוֹ - נִכְנַע 'רוּחַ גְּבוּהָ', "אֵל אַחֵר" (שְׁמוֹת
לד, יד), וְנִתְבַטַּל ה'גְּאוּה', וְנִתְבַטַּל ה'עֲבוּדָת-
אֱלִילִים'. וְעַל-יַדֵּי־זֶה נִמְתַּקֵּן ה'דִּינִים' וְכו'.

(דְּבָרִים ל"ב, מא): "וְתֵאָחַז בְּמִשְׁפַּט יָדַי", שֶׁלֹּא לְשַׁלֵּט עַל הָרָשָׁע.

וְכַשְׁנִתְגַּלְהָ "יָד ה'" - אֲזִי נַעֲשֶׂה 'צֶל', שֶׁבוּ נִתְפַּסֶּה הַצַּדִּיק מֵאָרֶם שֶׁל הָרָעֵי-עֵינִי.

כִּי הָרָשָׁעִים בְּגִלּוֹת הַמֶּר הַזֶּה, עֵינֵיהֶם לְטוֹשִׁים "בְּרָאֵי מוֹצֵק" (אִיּוֹב ל"ז, יח), וְאָרֶם עֵינָיו מִבִּיטִים לְמֶרְחוֹק. וְעַל-יָדֵי ה'צֶל', כִּהוּ מְאוֹר עֵינָיו וְנִחְשָׁכִים, שְׂאִין הָאָרֶם שֶׁלָּהֶם יָכוֹל לְהַזִּיק.

וְעַל-יָדֵי-מָה נִתְגַּלְהָ "יָד ה'"? - עַל-יָדֵי בְּחִינַת: "וְתֵאָחַז בְּמִשְׁפַּט יָדַי", בְּחִינַת: "מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ", כִּי עַל-יָדֵי-זֶה כִּהוּ מְאוֹר עֵינֵי הָרָשָׁע, בְּבַחֲבִינַת (יִשְׁעִיָּה כח, ז): "שָׁגוּ בְּרֵאֵיהָ" - עַל-יָדֵי "פָּקוּ בְּלִילֶיהָ" (שָׁם).

זֶהוּ בְּחִינַת מִשְׁפָּט, "שְׂזוּכָה בְּדִין", עַל-יָדֵי-זֶה: "שָׁגוּ בְּרֵאֵיהָ" - נִחְשָׁד מְאוֹר עֵינָיו, כִּי לֹא.

"כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת מְלֹאוּ קִיָּא צָאָה בְּלֵי מְקוֹם" (יִשְׁעִיָּה כח, ח)

ו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂפָמַת-הַבְּקָר ד, ט)

'חֲכָמוֹת-חֲצוֹנִיּוֹת' שֶׁעַל-יָדָם נִמְשָׁכִין בְּפִירוֹת', הֵם נִקְרָאִים (יִשְׁעִיָּה כח, ח): "קִיָּא צוֹאָה בְּלֵי מְקוֹם".

כִּי ה'מְאֹכְלֵי מַחֲיָה אֶת הָאָדָם, וְעַל-יָדֵי-זֶה מְאִיר פָּנָיו כְּשֶׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה, כִּמּוֹ שְׂפָתוֹ בְּמְקוֹם-אַחֵר (ח"א יט).

וְעַקֵּר ה'חֵיּוֹת', בְּחִינַת 'הָאֶרֶת-פָּנִים' שֶׁמְקַבְּלִים עַל יָדֵי ה'מְאֹכְלֵי, הוּא עַל יָדֵי רִוְחָנִיּוֹת הַמְאֹכְלֵי, שֶׁהוּא ה'טוֹב שֶׁבְּמְאֹכְלֵי, שֶׁרַק זֶה מַחֲיָה אֶת הָאָדָם, בְּבַחֲבִינַת (דְּבָרִים ח, ג): "כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם, כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יַחֲיֶה הָאָדָם".

אֲבָל 'גְּשָׁמִיּוֹת הַמְאֹכְלֵי' שֶׁנֶּאֱחָז בּוֹ הָרָע, נַעֲשֶׂה 'פְּסֻלַת גְּמוּר', וְנִדְחָה לַחוּץ, כִּי הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמוֹת-חֲצוֹנִיּוֹת', בְּפִירוֹת', שֶׁהֵם "קִיָּא צוֹאָה", כִּי לֹא.

ז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תוֹלְעִים ג, א)

'מְקוֹמוֹת-הַמְטַנְפִּים, אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם 'מְקוֹם' כָּלל, כִּמּוֹ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה כח, ח): "כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת מְלֹאוּ קִיָּא צָאָה בְּלֵי מְקוֹם", וְכִמּוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם ה, ח): "וּבְאֶפֶס מְקוֹם" וְכוּ'.

כִּי עַקֵּר ה'מְקוֹם', הוּא בְּמְקוֹם שִׁישׁ 'הַשְּׂרָאָת הַקְּדוּשָׁה', כִּי עַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'מְקוֹם', עַל-שֵׁם קְדוּשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִקְרָא 'מְקוֹם', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סח, ט): 'מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם' וְכוּ', וְעַל-כֵּן קוֹרְאִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם 'מְקוֹם'.

וְעַל-כֵּן רַק בְּמְקוֹמוֹת שִׁישׁ שֵׁם אֵיזָה 'הַשְּׂרָאָת קְדוּשָׁה', נִקְרָא בְּשֵׁם 'מְקוֹם'. אֲבָל 'מְקוֹמוֹת-הַמְטַנְפִּים', הֵם בְּחִינַת "בְּלֵי מְקוֹם", כִּי לֹא.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל לְשֵׁם חֲסוֹ-וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁרוֹאֶה בְּעֵצְמוֹ שְׂאִין לוֹ שׁוֹם 'מְקוֹם' כָּלל, מְאֵחֵר שֶׁבְּמְקוֹמוֹת אֵלוֹ אֵין שֵׁם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינָם נִקְרָאִין בְּשֵׁם 'מְקוֹם' כָּלל כִּי לֹא. וְשׂוֹאֵל וּמַחְפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ: "אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"?

ח.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ב, ה)

יש שהם פרוכים כל-כך אחר תאוות העולם-הזה, עד שנפלו כל-כך אל גשמיות העשייה, עד שהפכו כל-כך הקערה על-פיה, והגבירו כל-כך החמר על הצורה, עד שנבוכו כל-כך, עד שעשו להם 'אלילים ועבודה-זרה', מעשיה וחמר גשמי, "מעשה ידי אדם" (דברים ד, כח).

והם עוקרים אותו הדבר משדש חיותו, ועושין ממנו 'עבודה-זרה', שהיא (ישעיה כח, ח): **"קיא צאה בלי מקום"** - פסלת ועכירת גשמיות העשייה.

בי מאחר שעושין מזה 'עבודה-זרה', וכופרין בהשם-יתברך - נסתלק משם כל שדש החיות דקדשה שהיה בו, ואזי נשאר הדבר בפסלת גמור, **"קיא צואה"** ממש, פמובא בפתבים (פרי-עץ-חיים, עולם-העשיה פ"ג): **"שעבודה-זרה הוא בחינת עשייה"** וכו'.

ט.

(לקוטי-הלכות, שלוחין ד, ז)

מי שאינו מקשר ה'מקום', למעלה מהמקום, על-ידי שפוגם ב'תפלה', שהיא בחינת 'אמונה', ונכנס בו איזה 'כפירות' חסו-ושלום - נאמר בו (ישעיה כח, ח): **"בי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום"**, בי אינו נקרא בשם 'מקום' כלל.

ועל-כן השם-יתברך נקרא בשם 'מקום' בדברי רז"ל כמה פעמים (בראשית-רבה סח, ט): **"בי הוא מקומו-של-עולם"** - שזה עקר ה'מקום'.

בי כל-זמן שהאדם במקומות פאלו חסו-ושלום, דהינו ב'מקומות-החיצונים' וכו' - אזי באמת אין לו שום 'מקום' כלל, והוא "נעונו בארץ", כמו שאמר קין (בראשית ד, יד): **"הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה, ומפניך אפתי, והייתי נעונו בארץ" וכו'.**

בי על-ידי שהאדם חוטא חסו-ושלום, ומתרחק מכבוד השם-יתברך - פאלו מחזיר כל העולם לתהו-ובהו, וכאלו מחריב העולם לגמרי, ועל-כן אין לו שום 'מקום' כלל.

אבל בשזוכה על-כל-פנים לידע האמת, ולראות פגמו וקלקולו הגדול שהחריב את כל העולם, ומחמת זה אין לו שום 'מקום' כלל, בי שם ב'מקומות-החיצונים' אין שום 'מקום' כלל, בי הם **"בלי מקום", כנ"ל.**

וכשרואה ויודע ומאמין בכל-זאת, ומתחיל להסתכל על-עצמו ומרחם על-עצמו, ושואל ומבקש: **"איה מקום פבדו"** - אזי הוא עולה ב'תכלית העליה', ועולה לקדשה העליונה מכל הקדשות, לבחינת **"איה"** - שזאת הבחינה, היא באמת למעלה מן המקום.

נמצא: שה'ירידה', היא תכלית העליה' - בי נתהפך ה'ירידה' שירד ונפל כל-כך, עד שלא היה לו שום 'מקום' כלל, בי היה בבחינת: **"תהו ובהו"** (בראשית א, ב), שהם למטה מן המקום. ועכשיו נתהפך ועולה על-ידי-זה לבחינה העליונה, לבחינת **"למעלה מן המקום"**, שהוא בחינת **"איה"** וכו', כנ"ל.

לקוטי תפלות

פרשת שמות

מפתח התפלות: [א] "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו", סופי-תבות: 'תהלי"ם' ו'תשוב"ה' - ענין 'תהלים מסגל לתשובה'. [תפלה מיחדת לימי השובבי"ם]. [ב] "וימרו את חייהם בעבדה קשה" - "בקשיא", ה'קשיות' שבלבו. ואזי "צריך לצעק לאביו שבשמים", ולקיים: "ויזעקו, ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה". [ג] "ומשה היה רעה" - שנזכה לרבי ומנהיג אמת, כמו משה רבנו עליו השלום. [ד] "ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי כי אלך אל פרעה" - שנזכה ל'מנהיג אמת' כמו משה רבנו עליו השלום, והוא יחמל עלינו ויטיב פניו אלינו, ויקבל המנהיגות והממשלה. [ה] "ויאמר אלקים אל משה, אהי"ה אשר אהי"ה" - להכין עצמנו שיהיה לנו 'הויה' בעולם, על-ידי שנזכה לשוב בתשובה, ולעשות 'תשובה על תשובה'.

וברחמיך הרבים זכית אותנו, ונתת לנו את תורתך הקדושה, על-ידי משה נביאך נאמן ביתך, "לחיותנו כהיום הזה", למען נזכה על-ידיך, ליום שפלו טוב וכלו ארוך.

וברחמיך העצומים, הוספת לנו חסדים וטובות נפלאות ונוראות, על-ידי כל הצדיקים שבכל דור ודור, אשר כלם עשו אונים לתורה, משמרת למשמרת, כמה מעלות טובות למקום עלינו.

עד אשר זכינו גם זכינו, לחסדים רבים ורחמים גדולים, "חסדי דוד

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"ב לו ☪

(על-פי לקוטי-מזרח"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

- תפלה מיחדת לימי השובבי"ם -

"ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה

את יעקב איש וביתו" (שמות א, א)

סופי-תבות: אותיות 'תהלי"ם', ואותיות 'תשוב"ה'

(לקוטי-מזרח"ן ח"ב עג)

שנזכה לומר בכל יום ויום, תהלים הרבה, בהתעוררות גדול בלב שלם באמת, ולגלות על-ידי-זה כל ה'מ"ט שערי תשובה' - ונזכה לצאת מ'גלות-מצרים', ומפל גליות הנפש והגוף

אתה יצרת עולמך מקדם, בשביל ישראל עמך אשר בהם בחרת,

הנאמנים", אשר הוספת לנו חסד וטוב,
 "ותגדל חסדך אשר עשית עמנו",
 להחיות את נפשנו.

ושלחת לנו מושיע ורב, "משיח אלהי
 יעקב, ונעים זמרות ישראל",
 הוא דוד מלך ישראל החי וקיים, אשר
 כתב לנו 'ספר-תהלים' הקדוש והנורא,
 'חמשה ספרים', כנגד 'חמשה חומשי
 תורה'.

מה רב טובך אשר עשית עמנו, מה
 נשיב ליהוה כל תגמולוהי עלינו.
 וברחמיך הרבים גלית לנו: "אשר על-
 ידי 'אמירת-תהלים' זוכין לתשובה". "פי
 חפץ חסד אתה", ורוצה אתה בתשובתם
 של רשעים, ואין אתה חפץ במיתתם.

על-כן הקדמת תרופה למכותנו,
 וחוננת אותנו ב'ספר-תהלים'
 הקדוש הזה, הפותח לנו כל שערי-
 רחמים, כל שערי-התשובה, שהם
 'חמשים שערי-תשובה', כנגד 'חמשים
 שערי-בינה'.

רבנו של עולם, אב הרחמן, זכנו
 ברחמיך הרבים, שנזכה לעסק
 ב'אמירת-תהלים' כל ימינו.

ותעזרנו, אותי ואת כל בני ביתי בכלל
 ישראל עמך, שאזכה בכל
 יום ויום, לומר 'תהלים' הרבה,
 בהתעוררות גדול בלב-שלם באמת.

ואזכה להטות לבבי היטב להשמיע
 לאזני מה שאני מוציא בפי,
 באפן שאזכה למצא עצמי בכל דרגא
 ודרגא, בתוך פסוקי תהלים הקדושים,

הכלולים מכל נשמות ישראל, ומכל
 המדרגות שבְעוֹלָם, מן תכלית מדרגה
 העליונה, עד תכלית דיוטא התחתונה.

אשר כל הנופלים והרחוקים בתכלית
 הרחוק, כלם יכולים למצא את-
 עצמם בתוך 'ספר-תהלים'.

וכל אחד יכול לעורר לבבו לשוב
 בתשובה-שלמה להשם-יתברך
 על-ידי 'אמירת-תהלים', ולבא לה'שער
 של תשובה' השיך לו, שהוא מכון כנגד
 האות שלו שיש לו ב'מ"ט אותיות' של
 'שמות שבטי יה', שהם 'מ"ט אותיות'
 כנגד 'מ"ט שערי תשובה' שאנו צריכים
 לשוב על-ידם להשם-יתברך.

עד שנזכה על-ידי שהשם-יתברך ישוב
 אלינו בתשובה-שלמה, לרחם
 עלינו בחסדים רבים ורחמים גדולים,
 לסייענו ולעזרנו בכל-עת, להתקרב אליו
 יתברך תמיד, מכל המקומות שנפלנו
 בהם, ולשוב אליו בתשובה-שלמה,
 'תשובה על תשובה' תמיד.

רבנו של עולם, זכני להיות רגיל מאד
 ב'אמירת-תהלים' הרבה, בכל
 יום, בכונה גדולה, בהתעוררות נפלא,
 בכונת-הלב באמת.

עד שאזכה על-ידי-זה, להרגיש כאב
 עונותי, ולשוב עליהם בתשובה-
 שלמה.

ואזכה לשמחה גדולה על-ידי
 'אמירת-תהלים', ולעורר עלי
 כל ה'עשרה מיני נגינה' שנאמר בהם
 'ספר-תהלים', שהם 'רפואת הבת-מלך',

שְׁהִיא כְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל', וּנְגִינֹתַי אֲנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּי עַל בֵּית יְהוָה, בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה. כִּי טוֹב יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ".

מִלֵּא רַחֲמִים, זַכְּנוּ לְצֵאת מִגְלוֹת־מִצְרַיִם', וּמִכָּל הַגְּלוּת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, אֲשֶׁר כָּלֵם מְכַנְּיִם בְּשֵׁם גְּלוֹת־מִצְרַיִם'.

זַכְּנֵי שְׂאֵזְפָה לְטַהַר וּלְזַכֵּךְ וּלְגַלּוֹת כָּל הַמ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה', עַל־יְדֵי 'אֲמִירַת־תְּהִלִּים', הַכּוֹלֵל אֶת כָּל "שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה", שֵׁשׁ בָּהֶם מ"ט אוֹתוֹת', כְּנֶגֶד מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה'. וְעַל־יְדֵי־זֶה תּוֹצִיאֲנִי מִמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה', וְתַכְנִיסֵנִי בְּתוֹךְ מ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה'.

וְתוֹצִיאֲנִי מִמִּצְרַת־הַגְּרוּן', שְׁלֹא יִהְיֶה "נַחַר גְּרוּנִי", כִּי כָּבֵד קָרָאתִיךָ מִמִּצְרַת־הַגְּרוּן' הַרְבֵּה. הוֹצִיאֲנִי לְמַרְחָב, וְזַכְּנֵי וְהַעֲלֵנִי מִבְּחִינַת 'אֶרֶץ־מִצְרַיִם', מִמִּצְרַת־הַגְּרוּן'.

עַד שְׂאֵזְפָה לְהִרְחִיב פִּי, וְאַתָּה תְּמַלֵּאֵהוּ בְּכָל טוֹב אֱמֶתִי וְנִצְחִי. בְּאֶפֶן שְׂאֵזְפָה לְהִתְקַרֵּב וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת בְּכָל לֵב, בְּגוּף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן.

"הַשִּׁיבֵנִי וְאֲשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי". הַשִּׁיבֵנִי אָבִינוּ

לְתוֹרַתְךָ, וְקָרְבָנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעִבּוּדְךָ, וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתְּשׁוּבָה־שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, כִּי אַתָּה צוֹפֶה לְרָשַׁע וְחַפֵּץ בְּהַצְדָּקוֹ, וְרוֹצֵה אֶתָּה בְּתְּשׁוּבָה.

"כִּי לֹא תַחֲפֹץ בְּמוֹת הַמֵּת", כִּי אִם "בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה", וְעַד יוֹם

מוֹתוֹ תַחֲפֶה לוֹ, אִם יָשׁוּב מִיַּד תְּקַבְּלוּ. "תָּשׁוּב אֲנוֹשׁ עַד דָּפָא" עַד דְּכְדוּכָהּ שֶׁל נֶפֶשׁ, "וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם". "שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ. הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "זְכוּר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסִדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה". זְכוּר

נָא הַחֲסֵד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם "בְּכַח גְּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה". וְגַלִּיתָ לָנוּ אֱמֶתֶת אֱמוּנַת אֱלֹהֶיךָ, בְּאוֹר גְּדוֹל וְנִפְלָא וְנִעְרַב, וְעָשִׂיתָ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, כְּדֵי לְגַלּוֹת אֱלֹהֶיךָ וְאֶחָדוּתְךָ וּמִמְשַׁלְתְּךָ אֲשֶׁר בְּכָל מְשָׁלָה.

וּמֵאֵז, קָרַבְתָּ אוֹתָנוּ לָךְ לְ"עַם־קְדוֹשׁ", וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה', וְהַכְּנִסְתָּ אוֹתָנוּ בְּמ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה', שֶׁהֵם מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה' הַכּוֹלֵלִים בְּמ"ט אוֹתוֹת' שֵׁשׁ בְּשְׁמוֹת שְׁבֻטֵי יִה'.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוֹפֶה וּמַבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, "חֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ נִדָּח". אַתָּה יוֹדֵעַ תִּקְרָה מְרִירוֹת הַגְּלוֹת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה, לְהִיכָן נִפְלָנוּ וְיִרְדְּנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲשֶׁר יִרְדְּתֵינוּ עִמָּךָ יוֹתֵר מִמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה'.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ־הַרְבִּים נֹאמַר עָלֵינוּ עַל עַתְצָרָה הַזֹּאת:

"וְתִרְדַּד פְּלָאִים אֵין מִנְחָם לָהּ". "כִּי טְבַעְנוּ בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאֵין מְעַמָּד, בָּאֲנוּ בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנוּ".

"הַבַּט יָמִין וּרְאֵה וְאִין לִי מַכִּיר, אָבֵד מְנוּס מִמֶּנִּי, אִין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי".
חֲזַרְתִּי עַל כָּל הַצְדָדִים, וַיִּשׁוּעָה רַחֲקָה מִמֶּנִּי, וּמָה אֹמֵר וְעֹנֹתִי עָשׂוּ לִי מָה שָׁעָשׂוּ.

"לֹאֲלֵי תוֹרַתְךָ שָׁעָשְׁעִי, אֲזִי אֲבִדְתִּי בְּעֵנְיִי". "כִּי חֲסִדְךָ גָּדוֹל עָלֵינוּ, וְהִצַּלְתָּ נַפְשֵׁנוּ מִשְׂאוֹל תַּחֲתֶיךָ".

כִּי הָאֵף אֲמָנָם זֶה הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן הַכְּבִיד, כִּי נִפְלְנוּ וַיִּרְדְּנוּ לְמָקוֹם שִׁירְדְּנוּ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מִגְּלוּת־מִצְרַיִם'.

אַבְל זֹאת נַחֲמָתְנוּ בְּעֵנְיֵינוּ, כִּי אֲמַרְתֶּךָ חֲתִנְנוּ. כִּי כָּבֵד הִקְדַּמְתָּ תְרוּפָה לְמַכּוֹתֵנוּ, כִּי כָּבֵד נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַתְךָ-הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ.

אַשְׁרֵי בְּגְלוּת־מִצְרַיִם' לֹא זָכִינוּ לָזֶה עַדִּין, וַיִּצְאָנוּ מִשֵּׁם קֶדֶם 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה', כְּעֶבְדָּא דְּבִרַח מְרַבּוּנִיה, שְׁזֵה גָרָם לָנוּ מָה שָׁגָרָם לָנוּ.

אַבְל עֲתָה כָּבֵד הַפְּלֵאתָ חֲסִדְךָ עִמָּנוּ, וְנָתַתָּ לָנוּ כָּבֵד תוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ.

וּכְבָר זָכִינוּ שֶׁהִיָּה לָנוּ כַּמָּה וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים בְּכָל דוֹר וָדוֹר. וְגַם זָכִינוּ לְסִפְרֵי תְהִלִּים הַקְּדוּשׁ, עַל-יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל'.

אַבְל הָאֲמַת אֲנִי מוֹדָה וּמִתּוֹדָה לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי: כִּי אֵף-עַל-פִּי-כֵן עַדִּין אֲנִי מִבְּחוּץ לְגַמְרִי, וְעַדִּין לֹא יִצְאָתִי מִן הַחַל אֶל הַקֶּדֶשׁ כָּלֵל.

יוֹם יוֹם אֹמֵר מָה יְהֵא בְּסוּפֵי, "קְוֵה לְשָׁלוֹם וְאִין טוֹב, לַעֲת מִרְפָּא וְהִנֵּה בְּעַתָּה", כָּלוּ כָּל הַקִּיצִים שֶׁהֵייתִי מְצַפֶּה לְהוֹשִׁיעַ בָּהֶם, וְעַדִּין לֹא נוֹשָׁעִתִּי.

וְלֹא דִי לִי בְּזֵה, כִּי אִם עוֹד הוֹסַפְתִּי חֲטָא עַל פִּשְׁעִי, פִּשְׁעִים עַל פִּשְׁעִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, אוֹי וְאָבוֹי.

לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי אֵיךְ אֲנִי חַי בְּעוֹלָם בְּמִרְרוֹת דְּמִרְרוֹת כְּזֵה, בְּפִזּוּר-הַנֶּפֶשׁ מֵרַ מְמוֹת כְּזֵה, בְּנִפְּלוּת וְהַשְּׁלֻכּוֹת וְזִרְיוֹת כְּאֵלֶּה.

אַשְׁרֵי בְּכָל-עֵת אֲנִי עוֹלָה שָׁמַיִם וַיּוֹרֵד תְּהוֹמוֹת עֲמֻקּוֹת, וְהַשְּׁלַכְתִּי עֲצָמֵי מִשְׁמַיִם לְאֶרֶץ מִתַּחַת, אֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר, וּמִקְלָעִים אֶת נַפְשִׁי כְּמוֹ "בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלָע", עַד אֲשֶׁר אֶפְסוּ הַדְּבוּרִים וְהַצְּרוּפֵי-אוֹתִיוֹת לְסִפְרֵי מִצּוּקוֹתֵי וּמִרְרוֹתֵי.

אוֹי וְאָבוֹי, כִּי נִכְסַפְתִּי עַל-כָּל-פָּנִים, לְקַרֵּר מֵר רּוּחִי וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתִּי, וְגַם זֶה קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי, "יְדִי כְּבָדָה עַל אֲנַחְתִּי", כִּי לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל עוֹרוֹת אֵילֵי-נְבִיוֹת לְבָאֵר בָּהֶם, עַד הֵיכָן מַגִּיעִים הַפְּגָמִים שֶׁלָּנוּ שֶׁל יוֹם אֶחָד, וְאֶפְלוּ שֶׁל שְׁעָה אַחַת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "זֹאת נַחֲמָתִי בְּעֵנְיִי", מָה שֶׁחֲזַקוּ אוֹתָנוּ הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, בְּ"שִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טָעַם", וְגִלּוּ לָנוּ: "שְׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל".

עַל-זֶה לְבַד תְּמַכְתִּי יִתְדוֹתִי, וְעַל כַּחַם הַגְּדוֹל נִשְׁעַנְתִּי, לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה עַדִּין מִמָּקוֹם שְׂאֵנִי שָׁם.

על-כן בכל-עת אבקש אותך מלא רחמים, שתושיעני בכל דרכי עצותיך הקדושים אשר גלית לנו על-ידי צדיקיך-האמתים, אשר כל עצה ועצה, יש לה פח לעזר ולהושיע גם אותי.

ואם בעונותי-הרבים קלקלתי כלם - אני יודע ומאמין: שיש לך עוד רחמים רבים, והצללות, וישועות, ועצות נפלאות, אשר גלית להם לבד, אשר לא גלו אותם עדין בעולם.

אשר על-ידם יש לי תקוה עדין, שאזכה לשוב אליך, ולהתחיל מחדש לקיים עצותיך הקדושות כלם באהבה וביראה, באפן שאזכה לתקן הכל בחיי מהרה, ולהיות כרצונך הטוב תמיד.

רבוננו של עולם, "בלעדי אחזה אתה הורגני", פי "אני בער ולא אדע, בהמות הייתי עמך".

ואם אמנם בעונותי-הרבים פגמתי וקלקלתי הרבה במה שידעתי שהוא נגד רצונך, פי חטאתי עויתי ופשעתי הרבה בכל יום ובכל-עת ובכל שעה, מנעורי עד היום הזה, ופגמתי וקלקלתי הרבה מאד.

עם-כל-זה, ברחמיך-הרבים גלית לנו על-ידי צדיקיך-האמתים, פי אתה "יהוה אלהי גדלת מאד" אשר אין אנו יודעים כלל, פי "לגדלתך אין חקר".

אשר אפלו נפילתנו איך שנפלנו כל אחד ואחד להיכן שנפל, אף-על-

פי-כן גדלתך שגבה מאד, אשר יש ענין ששם נשתנה הכל לגמרי לטובה, פי אין אתנו יודעים עד מה.

ועל-זה לבד אני נשען ונתלה ונסמך עדין, פי "חסדי יהוה לא תמנו, ולא כלו רחמיו" לעולם.

מלא רחמים, זפני להרבות ב'אמירת-תהלים', בכונה גדולה, ובהתעוררות נפלא בלב-שלם.

עד שאזכה, שתשפיע עלי בכל-עת, הארה וקדשה גדולה, מ'שער-החמשים של הקדשה', שהוא כולל כל 'שערי-קדשה'.

באפן שתוציאני מהרה מכל ה'חמשים שערי-טמאה', ותכניסני לכל ה'חמשים שערי-קדשה'.

כי אין לנו על מי להשען, פי אם עליך אבינו שבשמים, פי לית אתר פנוי מנך.

עזרנו נא מעתה, והושיענו ישועה-שלמה כנאה לך, באפן שאזכה להתחדש לגמרי, שאעזב דרכי הרע ומחשבותי הרעות לגמרי, ולא אשוב עוד לכסלה, "לב טהור ברא לי אלקים, ורוח נכון חדש בקרבי".

ואזכה מהרה על-ידי 'אמירת-תהלים', לבא ולהגיע להאות והשער של תשובה השיך לנפשי, כפי שרש נשמתתי ב'מ"ט אותיות שבטי יה'.

באפן שאזכה לשוב אליך באמת ובלב-שלם, ולעבדך באמת

בִּירָאָה וּבִאֲהָבָה, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֹב כָּל".

"הַשִּׁיבֵנִי וְאֲשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי. הַשִּׁיבֵנּוּ יְהוָה אֱלֹהֵי וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם. יְהִי לְרִצּוֹן אֱמֹרֵי-פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי, לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי". אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ל' ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב מו, 'מסירת-נפש')

סופי-תבות: אותיות 'תהלי"ם', ואותיות 'תשוב"ה' (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג)

"וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" (שמות א, יד)

"בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּקִשְׁיָא" (תקוני-זוהר כח:)

הַיָּנוּ: ה'קשיות' שבלבו, שהם המניעה הגדולה מכלם. ואזי צריך לצעק לאביו שבשמים בקול חזק מעמקי הלב. ואזי השם-יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו. (לקוטי-מוהר"ן ח"ב מו)

"וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה" (שמות ב, כג)

שְׁנֵי זָפָה לְהַנְצִל מ'מניעות-המח', שהם הקשיות והספקות והבלבולים על הנהגת השם-יתברך והצדיקים, ולהתגבר על כל המניעות; ובכל-עת שִׁיבּוֹאוּ עַל לִבָּנוּ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, קשיות וספקות על האמת - תכף נזעק להשם-יתברך בקול חזק מעמקי הלב. והוא יענני מיד

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֹא רַחֲמִים, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. "גְּדַל הָעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה", אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת עַצְמְךָ רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת הַמוֹנְעִין אוֹתָנוּ מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים, אֲשֶׁר עָמְדוּ כְּנֶגְדָנוּ, כְּנֶגֶד כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטוּת.

כְּחוֹמוֹת בְּרָזֶל, וְכִנְחָלִים שׁוֹטְפִים, וְנִהְרֵי אֵשׁ, סְבוּנוּ גַם סְכָבוּנוּ

מִכָּל צָד. "סְבוּנוּ כַּמִּים כָּל הַיּוֹם, הַקִּיפוּ עָלַי יְחַד". וּמְרַבּוּי הַמְּנִיעוֹת, נִתְרַחֲקֵנוּ מִמֶּךָ כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַחֲקֵנוּ.

וְנִתְרַחַם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִמְּנִיעוֹת הַמַּח, שֶׁהֵם כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת וְהַבְּלוּלִים הַבָּאִים עַל הַמַּח לְהַרְהֵר אַחֲרֵי הַצְּדִיקִים וְהַפְּשָׁרִים שֶׁבְּדוֹר, אוֹ לְהַרְהֵר חֶסֶד וְשָׁלוֹם אַחֲרֵי מַדּוּתֶיךָ.

שְׂאֵלוֹ הַמְּנִיעוֹת שֶׁל הַמַּח, הֵם גְּדוּלִים מִכָּל הַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. כִּי מִי שֶׁמַּחוּ וְלִבּוֹ חָזַק בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה, בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּבְצְדִיקִים-אֱמֹתִיִּים - אֵין שׁוֹם מְנִיעָה שֶׁתִּמְנַעֶהוּ.

אֲבָל כְּשֶׁחֶסֶד-וְשָׁלוֹם מַחוּ וְלִבּוֹ חָלוּקִים מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּמִהַצְּדִיקִים, וְנוֹפְלִים בְּלֵב קִשְׁיוֹת עֲלֵיהֶם - אֵלוֹ הַמְּנִיעוֹת קָשִׁים מְכֻלָּם.

וְעַל-זֶה בָּאתִי לְצַעֵק וְלִזְעַק וְלִקְרֹא אֵלֶיךָ, כִּי אֵין לִי שׁוֹם תְּקוּהָ לְהַנְצִל מֵהֵם כִּי אִם לְצַעֵק אֵלֶיךָ. "אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא, וְאֵל יְהוָה אֶתְחַנֵּן. שְׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא, וְחַנּוּנִי וְעַנּוּנִי".

וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְהַצִּילֵנִי וּמְלִטְנִי וּפְדֵנִי, מִכָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת וּסְפִיקוֹת וּבְלוּבִילִים וּמְנִיעוֹת הַמַּח, לְבַל אֶסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלוּ וְלֹא יִבּוֹאוּ עוֹד עַל לְבִי וְדַעַתִּי וּמַחִי כָּלֵל.

רַק אֶזְכֶּה תָּמִיד לִידַע וְלִהְאָמִין בְּהָאֱמֶת, בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה וְחִזְקָה וְנִכּוּנָה, בְּלִי שׁוֹם סִפֵּק וּבְלוּבּוֹל וְנִטְיָה אֶל הַצָּד כָּלֵל.

עד שאזכה להתחזק ולהתגבר, גם על המניעות והמסכים הגשמיים מבני אדם אחרים, או מתאות גופי, להתחזק ולהתגבר לעמד כנגד כלם.

ולכנס בדרכי יהוה באמת, להתקרב אליך ולהצדיקים וכשרים האמתיים, ולעבדך באמת ביראה ובאהבה, לסור מרע ולעשות טוב. ולהתחיל ולגמר כל הדברים שבקדשה שהם רצונך באמת, חיש קל מהרה.

ותרחם עלי בכל-עת שיבואו על לבי חס ושלום, קשיות וספקות להרהר אחר האמת חס-ושלום - שתכף אזעק ואצעק ואקרא אליך בקול חזק מעמקי הלב. ואתה תענני מיד ברחמיך הרבים. אשוע ותאמר הנני.

כי אין לי על מי להשען לעמד כנגד כל המניעות, בפרט כנגד מניעות המח, כי אם עליך אבינו שבשמים, עליך לבד אני נשען, ועל חסדך הגדול אני בוטח.

ותחזקני ותאמצני לדלג על כל המניעות, ולשבר ולבטל כלם ולכנס לתוך הקדשה באמת, ולהתחיל מעתה להתקרב אליך באמת לאמתו כרצונך הטוב.

אבי שבשמים, רחם עלי, מלא משאלותי ברחמים, כי אין לי שום תקוה כי אם על תפלה ותחנונים, ועל כחם הגדול של הצדיקים אמתיים, ואתה הטוב בעיניך עשה עמי. רחם עלי למען שמך ואל תטשני ואל תעזבני.

עזרני הושיעני מלא רחמים, "פעל ישועות בקרב הארץ". ועשה את אשר בחקיך אלך ואת מצותיך אשמר מעתה ועד עולם. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי. אמן ואמן.

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב כח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב לט, 'לכו חזו מפעלות ה')

"ומשה היה רעה" (שמות ג, א)

שנזכה לרעה נאמן, רבי ומנהיג אמתני ורחמן, כמו משה רבנו עליו-השלום, שיוכל להאיר בנו הדעות הקדושי, שנזכה על-ידי-זה לבא להתכלית האמתני

"רעה ישראל האזינה, נוהג כצאן יוסף, ישב הפרוכים הופיעה".

רבנו של עולם, מלך מנהיג ומושל, מלא רחמים, אשר חמלת עלינו בחמלתך הגדולה, ושלחת לנו מושיע ורב, גואל ישראל וקדושו, הוא משה רבנו עליו-השלום.

אשר הוציאנו מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, ונתן לנו את התורה, והאיר עינינו, והודיענו אמתת אמונתך הקדושה.

ומעצם גדלתו הנפלאה, היה יכול להאיר גם בהפחות-שבפחותים כמונו היום, להודיע לכל גדלתך וגבורתך, לפקח עינים עורות, להאיר עיני כל ישראל, אפלו אותם שהם בבחינת רגלין.

שְׂיֹכְלוּ לְהַעֲמִיק בְּדַעְתָּם, לְהַשִּׁיג
הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי מִכָּל
הַבְּרוּאִים שְׁבַעְעוֹלָם. לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתָךְ
תִּתְבַרֵךְ לְנִצָּח, עַל-יְדֵי כָּל הַבְּרִיּוֹת
שְׁבַעְעוֹלָם. וּלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ
בְּאֱמֶת.

אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שָׁזָכוּ לְמִנְהִיג כְּזֶה, אֲשֶׁרִי
עֵינַיִם שָׁזָכוּ לְרֵאוֹתוֹ, אֲשֶׁרִי
אֲזַנַיִם שָׁזָכוּ לְשִׁמְעַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים,
מִפִּיּו הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהִיִּתָּה שְׂכִינָה
מְדַבֶּרֶת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ.

הוֹדִיעֵנוּ נָא, בְּאִיזָה דְרָךְ נְשׁוּטֵט לְבַקֵּשׁ
מִנְהִיג אֱמֵתִי כְּזֶה, כִּי לְעַצָּם
שְׂפָלוֹתֵי וַחֲלִישׁוֹתֵנוּ עֲתָה, וְכִלְנוּ אֵין פְּנִינוּ
יָפוֹת כָּלֵל.

אֵין מִי שְׂיֹכְל לְעֹזֵר אוֹתָנוּ, כִּי אִם רַבִּי
וּמִנְהִיג אֱמֵתִי, שִׁיְהִיָּה בְּאֱמֶת
בְּבַחֲיִנַת מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלִיוֹה־הַשְּׁלוֹם, שְׂיֹכְל
לְהָאִיר גַּם בְּנוּ הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ, שְׁנִזְכָּה עַל-
יְדִיזָה לָבֵא אֶל הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי, לְדַעַת
וּלְהַפִּיר אוֹתָךְ תִּתְבַרֵךְ לְנִצָּח, עַל-יְדֵי כָּל
הַבְּרִיּוֹת שְׁבַעְעוֹלָם.

אֲשֶׁר כָּלֵם נִבְרָאוּ רַק בְּשִׁבִיל-זֶה, כְּדִי
שִׁזְכָּה הָאָדָם לְהַפִּיר אוֹתָךְ עַל-
יָדָם, שְׁזֶה עֶקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה
בְּכָלֵל וּבִפְרָט.

וְאִיךְ זֹכִיךְ לְמִצָּא מִנְהִיג כְּזֶה. אִיְהִי,
אִיפּוֹא הוּא, אִיְהִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ,
אִיְהִי הָעֵצָה וְהַתְּחַבּוּלָה שְׁנִזְכָּה לְמוֹצָאוֹ,
כִּי אִם אֲמָנָם גַּם עֲתָה נִמְצָאִים צְדִיקִים
וּמִנְהִיגֵי יִשְׂרָאֵל, יְהוּה עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ,
וְיֵאָרִיךְ יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֵיהֶם.

אֲבָל הֲלֹא כָּל הַמְּפָרְסָמִים כָּלֵם יוֹדוּ
בְּעַצְמָם וְלֹא יִבּוֹשׁוּ: שְׂאִיךְ לָהֶם
זֶה הַכַּח שֶׁהַזְכָּרְנוּ לְפָנֶיךָ, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל
מֹשֶׁה רַבְּנוּ, לְהָאִיר בְּנוּ הַדַּעַת הַזֶּה,
שְׂיִשְׁיג כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי
בְּזֶה הָעוֹלָם, מִכָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעְעוֹלָם,
אֲשֶׁר לְכַף נּוֹצְרָנוּ.

וְעֲתָה מָה נַעֲשֶׂה וּמָה נַפְעֵל, מִי יְקוּם
בְּעַדְנוּ. אוֹי, "מִי יְקוּם יַעֲקֹב כִּי
קָטָן הוּא". מְרִיָּה דְעֵלְמָא כְּלָא, מְרַחֵם עַל
הָאָרֶץ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, אֲשֶׁר "נַחֲתִי
כַצֵּאן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן".

אִיְהִי רַחֲמָנוּתְךָ עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁךְ
עֲתָה, "עַל מִי נִטְשֶׁתָּ מֵעַט הַצֵּאן
הַזֶּה", עַל מִי עֲזַבְתָּ אוֹתָנוּ, חֲלוּשֵׁי כַח
כְּאֵלָה, פְּחוּתֵי עֶרֶךְ כְּמוֹנוּ הַיּוֹם.

רְאֵה עֲמִידָתֵנוּ דְלִים וְרַקִּים, אֲשֶׁר
הִשְׁחָרוּ פְּנִינוּ מִפְּנֵי חֲטָאתֵנוּ,
וְנִכְפְּפָה קוֹמְתָנוּ מִפְּנֵי עוֹנוֹתֵנוּ. אֵל מִי
נָנוּס לְעִזְרָה,

"הַמָּאֵם מְאַסֶּת אֶת יְהוּדָה, אִם בְּצִיּוֹן
גַּעֲלָה נִפְשֶׁךָ, מִדּוּעַ הִכִּיתָנוּ
וְאֵין לָנוּ מִרְפָּא, קוּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב,
וְלַעַת מִרְפָּא וְהִנֵּה בְעֲתָה".

וְעֲתָה עֲתָה, אִיְהִי רַחֲמָנוּתְךָ, אִיְהִי
נִפְלְאוֹתֶיךָ, וְלָמָּה "תִּהְיֶה עֲדַת
יְהוּה כַצֵּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רוּעָה".

חוּם וְחַמֵּל עֲלֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ,
וְזַכְּנוּ וְעִזְרָנוּ לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן
לְפָנֶיךָ עַל-זֶה הַרְּבָה, לְצַעֵק וּלְזַעֵק זַעֲקָה
גְּדוּלָה וּמְרָה, וּלְבַכּוֹת לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם עַל-
זֶה בְּדַמְעוֹת-שְׁלִישׁ.

וַיָּשׁוּב אֵלֵינוּ וַיִּרְחַמְנוּ, וּכְאֵב אֶת בֶּן
יִרְצֵנוּ, וַיַּחְזִיר לָנוּ הָעֶטְרָה
לְיוֹשְׁנָה, וַיִּתֵּן לָנוּ רוּעָה כְּלָבָבוּ.

וַיִּקְרָא מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַנִּתְתִּי
לָכֶם רוּעִים כְּלָבִי, וְרָעוּ אֶתְכֶם
דַּעָה וְהַשְׁכֵּל". וַתִּמְהַר וַתַּחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ,
וַתְּבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

וַיִּקְרָא מְהֵרָה: "וְהַקְמוּתִי עֲלֵיהֶם רוּעָה
אֶחָד וְרָעָה אֶתְהֶן, אֶת עַבְדֵי דָוִד
הוּא יִרְעָה אוֹתָם, וְהוּא יִהְיֶה לְהֵן לְרוּעָה.
וְאֲנִי יִהְיֶה אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים, וְעַבְדֵי
דָוִד נִשְׂאִי בְתוֹכָם, אֲנִי יִהְיֶה דְבַרְתִּי".

וַנִּאָמַר: "וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלוּלֵיהֶם
וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם,
וְהוֹשַׁעְתִּי אוֹתָם מִכָּל מוֹשַׁבְתֵיהֶם אֲשֶׁר
חָטְאוּ בָהֶם, וְטַהַרְתִּי אוֹתָם, וְהָיוּ לִי לְעָם,
וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים. וְעַבְדֵי דָוִד מִלֶּךְ
עֲלֵיהֶם, וְרוּעָה אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם,
וּבְמִשְׁפָּטֵי יִלְכוּ, וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ
אוֹתָם. יִהְיֶה אֱלֹהִים צְבָאוֹת, הַשִּׁיבְנוּ הָאֵר
פְּנִיךָ וְנִוְשָׁעָה".

❁ [ד] לקוטי-תפלות ח"א יח ❁

(על-פי לקוטי-מוזמר"ן ח"א יח, 'מקרטליתא')

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים, מִי אֲנִי

כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲה" (שמות ג, יא)

שְׂנֹזְפָה ל'מְנַהִיג-אֲמַת' כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, וְה'מְנַהִיג-הָאֲמַת' יַחְמַל עֲלֵינוּ וַיִּשְׁיֵב
פְּנֵינוּ אֵלֵינוּ. וַיִּקְבַּל הַמְּנַהִיגוֹת וְהַמְּמַשְׁלָה, וַיִּנְהִיג
אוֹתָנוּ בְּרַחֲמָיו, וַיִּקְרַבְנוּ לְעַבְדוֹתֶיךָ בְּאֲמַת

עַד שְׂתַחַנְנוּ וְתַעַנְנוּ וְתַחְמַל עֲלֵינוּ, וְתִתֵּן
לָנוּ רוּעָה יִשְׂרָאֵל, מְנַהִיג אֲמַתִּי,
מְנַהִיג רַחֲמָן, כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ, רוּעָה
נְאֻמָּן.

שְׂיֹוֹכֵל לְעַסֵּק בְּתַקוּנָנוּ, לְהַשִּׁיבְנוּ אֵלֶיךָ
בְּאֲמַת, וַיֵּאִיר גַּם בָּנוּ הַשְּׁגַת
דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וַיִּפְקַח עֵינַי דַּעְתָּנוּ
בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְדוּלָה.

שְׂנֹזְפָה גַם אֲנַחְנוּ, לְהַשִּׁיג הַתְּכָלִית
הָאֲמַתִּי מִכָּל הַבְּרוּאִים
שְׂבַעוּלָם, וְלַהֲפִיר אוֹתְךָ בְּאֲמַת, וְלַהֲתַקְרַב
אֵלֶיךָ, וְלַהֲתַדְבֵּק בְּךָ לְנִצָּח.

מְלֵא רַחֲמִים, יִהְיֶה, פְּקַח עֵינֵינוּ, וְנִרְאָה
וְנִבְיִן וְנִשְׁפִּיל הָאֲמַת לְאֲמַתוֹ, אֵיךְ
לְהַתְנַהֵג עִתָּה, בְּאִפְסָן שְׂנֹזְפָה לְבַקֵּשׁ
וְלַמְצֵא מְנַהִיג אֲמַתִּי כְּזֶה שְׂיִבְיָאנוּ בְּחֵינֵינוּ
לְתַכְלִית הָאֲמַתִּי, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי
לְהַשְׁעֵן, כִּי עִם עֲלֶיךָ אֲבִינוּ שְׂבַשְׁמִים.

"אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאִתָּה יִצְרָנוּ, וּמַעֲשֵׂה
יָדְךָ כְּלָנוּ. עֲלֶיךָ יַעֲזֹב חֵלְכָה
יְתוֹם אֶתָּה הֵייתָ עוֹזֵר".

כִּי אֶתָּה לְבַד יוֹדַע צְפוֹן לְבָנוּ, וְאֵיךְ
לְעֲזָרְנוּ עִתָּה בְּכָל הָעֲנִינִים, וּבְפָרֵט
בְּעִנִּין זֶה אֲשֶׁר בּוֹ תְלוּי הַכֹּל, שְׂנֹזְפָה
לְמַצֵּא הַמְּנַהִיג הָאֲמַתִּי שֶׁהוּא בְּבַחֲסִינַת
מֹשֶׁה רַבְּנוּ, שְׂיֹוֹכֵל לְהַבִּיאָנוּ לְתַכְלִית
הָאֲמַתִּי וְהַנְּצָחִי מְהֵרָה בְּחֵינֵינוּ.

וְהַמְּזוּב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ, כִּי אָנוּ
מְשֻׁלְכִים כָּל יְהִבְנוּ עֲלֶיךָ,
"וְאֲנִי תָמִיד אֵיחָל, עַד יִשְׁקִיף וַיִּרְא יִהְיֶה
מִשְׁמַיִם".

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"א ו ☪

(על-פי לקוטי-מוזיקר"ן ח"א ו, 'קרא את יהושע')

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, אֱהִי ה' אֲשֶׁר אֱהִי"ה"
(שמות ג, יד)

שנזכרה בכח השם "אֱהִי"ה", להכין עצמנו שיהיה לנו 'הויה' בעולם, על-ידי שנזכרה לשוב בתשובה-שלמה, ולעשות 'תשובה על תשובה' - ונזכרה להיות מן הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתרחמנו ברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים, וחוס וחסד נא עלי, ועל נפשי האמלה, הצמאה והרעבה והתאבה לשוב אליך באמת. ועזרני ברחמיך הרבים, לשוב בתשובה-שלמה לפניך, על כל חטאי ועונותי ופשעי.

וזכני שאתה בכלל "הבא לטהר". ואתה תסיעני מן השמים, לטהרני מעונותי, שאזכה לשוב בתשובה-שלמה באמת, על כל עונותי.

מלא רחמים, חוסה נא עלי ברחמיך הרבים, וראה דלותי ושפלותי, ו"על מה שוא בראתני", כי עתה אין אני נחשב בשם 'בריה' כלל, וכאלו עדין אין לי 'שום הויה' בעולם כלל, כי "טוב לי שלא נבראתי, מאחר שהרעותי את מעשי".

ובכן באתי לפניך יהוה אלהי, שתעזרני בכח שמך הגדול אֱהִי"ה, אשר בו נקראת בעת שהתחלת לגאול את בניך ממצרים לעשות אותם לך לעם, ולהשיבם אליך מטמאת מצרים.

אבינו שבשמים חמל עלינו, אבינו שבשמים אל תסתור פניך ממנו, מושל בכל מלך על כל הארץ, שלח לנו מנהיג ומושל אמתי דקדשה, שיוכל להנהיג אותנו ברחמים, "כאשר ישא האמן את הינק", לקרבנו לעבודתך באמת.

תן לנו מנהיג אמתי כמו משה רבנו עליו השלום, פי ישראל היו שקועים במצרים בארבעים ותשעה שיערי טמאה, ולא היה אפשר שיצאו משם, כי-אם על-ידי משה רבנו, וחסדך עליהם, וגזרתך על משה שילך משה ויגאלם.

אתה-על-פי שמושה רבנו מגדל ענותנותו היה מסתיר פניו, ולא רצה לקבל הממשלה והמנהיגות. אבל אתה חמלת על עמך ישראל, וגזרתך שילך בעל-כרחו, והיית עמו תמיד, עד שזכה לגאלם.

והנה עכשיו בעונותינו אנו שקועים בגלות, יותר מגלות מצרים, ואתה יודע שאין מי שיוכל לעזר אותנו, כי אם מנהיג אמתי שיהיה בבחינת משה רבנו עליו השלום.

על-כן רחם עלינו למען שמך, ושבור והפר פעסך מעלינו, ושלח רחמנות בלב המנהיג האמת, שיחמל עלינו וישיב פניו אלינו, ויקבל המנהיגות והממשלה, וינהיג אותנו ברחמיו, ויקרבנו לעבודתך באמת.

כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמֹשֶׁה בַּסֵּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲהִי"ה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם".

וּבְבֶן בְּכַח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁאֵתְחִיל לְהַכִּין עֲצָמֵי שְׂיִהְיֶה לִי 'הוֹיָה' בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי שְׁתּוֹכְנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, שְׁאֲזַכֶּה לְהַרְגִּישׁ כְּאֵב חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי הַמְרֻבִּים, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.

וְזִכְנִי לְהִיּוֹת מִן "הַנְּעֻלָּבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם מְשִׁיבִים". וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְדוּם. וְעַל כָּל מִינֵי בְזִיוּנוֹת וְחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים שְׁאֲשַׁמַּע מֵאִיזָה אָדָם שְׂיִבְזֶה אוֹתִי, אָדוּם וְאֲשַׁתּוֹק לוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "דָּם לִיהוָה וְהִתְחוֹלֵל לוֹ. וְאֲהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא שׁוֹמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תְּכַחוֹת. כְּחֹרֵשׁ לֹא אֲשַׁמַּע וּכְאֵלֶם לֹא יִפְתַּח פִּיו".

זִכְנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְהִיּוֹת בְּתַשׁוּבָה תְּמִיד, שְׁאֲזַכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּמִיד תַּשׁוּבָה עַל תַּשׁוּבָה הֶרְאֵשׁוּנָה. וְאֲזַכֶּה לְתַקֵּן בְּכָל-פַּעַם 'פָּגַם תַּשׁוּבָה הֶרְאֵשׁוּנָה', עַד שְׁאֲזַכֶּה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה תַּשׁוּבָה-עֲלֵאָה בְּאַמֶּת כְּרְאוּי.

וְאִז: תִּפְתַּח אֶת לְבִי וְדַעְתִּי, לְדַעַת אֶת שְׁמֶךָ. וְאִז אֲדַע בְּאַמֶּת: כִּי עַדִּין לֹא הִתְחַלַּתִּי לַעֲשׂוֹת תַּשׁוּבָה, כְּפִי עֲצָם גְּדֻלַּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ שְׁתּוֹכְנִי לְהַשִּׁיג אֹז.

וְאִז תִּזְכְּנִי בְּאַמֶּת: לַעֲשׂוֹת 'תַּשׁוּבָה עַל תַּשׁוּבָה', שְׁאֲזַכֶּה לַעֲשׂוֹת תַּשׁוּבָה בְּכָל-פַּעַם עַל הַשְּׂגָה הֶרְאֵשׁוּנָה - עַל שְׂהִיִּיתִי מְגַשֵּׁם אֶת רוֹמְמוֹת אֱלֹקוֹתֶיךָ, לְפִי עֲצָם רוֹמְמוֹתֶיךָ שְׁאֲזַכֶּה לְהַשִּׁיג אַחֲרֶיךָ בְּכָל-פַּעַם.

בְּאַמֶּת: שְׁאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת כָּל יְמֵי בְּתַשׁוּבָה תְּמִיד, עַד הַיּוֹם אֲשֶׁר תֵּאַסְפְּנִי אֵלֶיךָ, וְתִזְכְּנִי לְעוֹלָם-הַבָּא, לְיוֹם שְׁכַלּוֹ שַׁבַּת, כָּלּוֹ תַּשׁוּבָה.

וְעִזְרָנִי שְׂאֲהִיָּה בּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד בְּאַמֶּת, וְאֲזַכֶּה לְמַעַט בְּכְבוֹד-עֲצָמֵי, וְלְהַרְבּוֹת בְּכְבוֹד-הַמְּקוֹם.

וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי מְכַבּוֹדְךָ הַגָּדוֹל, וְתִזְכְּנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים לְכְבוֹד-אֱלֹקִים, שְׁאֲזַכֶּה לְכְבוֹד-דִּקְדוּשָׁה לְמַעַנְךָ לְבַד. וְלֹא אֶהְנֶה מִן הַכְּבוֹד כָּלֵל לְמַעַנִּי, וְלֹא אֲשַׁתְּמֵשׁ עִם הַכְּבוֹד, כִּי אִם לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת.

וְתַעֲזְרָנִי לְהַתְעוֹרֵר בְּאַמֶּת, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאַמֶּת בְּצַדִּיקֵי-אַמֶּת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. "כִּי לֹא תַחֲפִץ בְּמוֹת הַמֵּת, כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה. תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד דְּכָא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם. שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל עַבְדֶּיךָ. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדַשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם".

שובבי"ם

א.

(ח"ב עג)

נמצא לעיל בתחלת פרשת שמות.

ב.

(לקוטי הלכות, גלוח ד, ח)

וזה בחינת שובבי"ם, שבהם נוהגים הפשרים להתענות ולצעק להשם יתברך בתפלות וסליחות!

כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים וגאלתם, שהיה עלידי צעקה וכמו כן צריכין עתה בגלות הזה.

וזהו (ירמיה ג, כב): "שובו בני שובבים" - שעקר כל הצרות והגלויות רחמנא לצלן, הם עלידי הסרון הדעת' - שזהו בחינת שובבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משגע ושובב ממש, כמו שנאמר (ישעיה נז, יז): "וילך שובב בדרך לבו".

וכשיבין האדם בעצמו כל זאת: איך הוא שובב ומשגע ממש, פי הולך אחרי "שרירות לבו" (דברים כט יח; ירמיה טז, יב; יח, יב), ואינו מסתפל על תכליתו הנצחי - בודאי יחוס על עצמו, ויצעק הרבה להשם יתברך.

ועל ידי זה יזכה לפי בחינתו, להוליד המוחין והדעת, שעל ידי זה עקר הגאולה בכלל ובפרט, בכל אדם ובכל זמן. (עי' שם באות הקודמת אות ג השני גס'פן לפרשת שמות).

ג.

(שיח שרפי קדש החדש ח"ב רג)

למותרנ"ת ז"ל היה בכל יום שעור וסדר קבוע לאמירת תהלים - דהינו: שאמר יום אחד של תהלים.

וב'ימי השובב"ם וב'ימי הספירה, וב'ימי אלול - היו לו שני שעורים מדי יום באמירת תהלים - והוא על פי המובן בלקוטי מוהר"ן ח"ב עג, עין שם. [נמצא לעיל בתחלת פרשת שמות].

וכל זאת, מלבד שהיה לו קביעות לומר בכל יום ויום, את עשרת המזמורים של 'תקון הכללי' שגלה רבנו ז"ל.

ד.

(שיח שרפי קדש ח"ד דר)

נהגו אנ"ש בימי השובבי"ם: לצום יום אחד מימי השבוע (עין לקוטי הלכות, גלוח ח, ח, המובא לעיל - שבו שובבי"ם נוהגים הפשרים להתענות). ורבים נהגו לצום ביום ו', ולבלי להשלים את התענית, רק לטעום דבר מה בסוף היום.

והיו אומרים: הנהגות אלו, הם רק זכרון בעלמא שצריך לעשות תשובה, ואין זו התשובה בעצמה, כי התשובה בעצמה זו התשובה האמתית, כל אחד ותשובתו.

כאן בארץ ישראל, נוהגים אנ"ש: לבלי לאכל דבר מן החי ביום אחד מימי

הַשְּׁבוּעַ. (עין 'יסוד־וְשִׁרְשֵׁי־הַעֲבוּדָה', שַׁעֲרֵי־הַמִּפְקָד פ"ב).

[שיחות־הַר"ן קפה: צוּה לַכֹּמֶה אֲנָשִׁים וְכוּ', וְשִׁלָּא יֵאכְלוּ מַעַת־לַעַת אֶחָד בְּשָׁבוּעַ דְּבַר מִן הַחַי' (מוֹבָא ב'אַבְנֵי־הַבְּרִזָּל, הַתְּקַרְבוּת מוֹהֲרַנ"ת ט: שְׂרַבְנוּ ז"ל צוּה כֹּד לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוּתוֹ)].

[סַפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב א: מִי שִׁישׁ לוֹ אֶצְלָם אֲלָקִים' - עַל־יְדֵי אֲכִילָתוֹ דְּבַר מִן הַחַי' נִתְעַלָּה. וְכוּ' לְהַפְדָּ].

ה.

(שִׁיחַ־שִׁרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"ד רה)

בְּאוֹמַאן לֹא נִהְגוּ אֲנִי שׁ לֹאמַר סְלִיחוֹת לַיָּמִי הַשְּׁוֹבְבִי"ם' כִּנְהוּג בְּאַרְצָ־יִשְׂרָאֵל.

[ב'לְקוּטֵי־הַלְכוֹת', גְּלוּחַ ה, ת, הַמוֹבָא לְעֵיל: "שְׁבִשְׁוֹבְבִי"ם נוֹהֲגִים הַכְּשָׁרִים לְהַתְעַנּוֹת וְלַצֶּעֶק לְהַשִּׁים־יִתְבַּרַךְ בְּתַפְלוֹת וְסְלִיחוֹת"].

ו.

(שַׁעֲרֵי־אִפְרִים, פְּרִשְׁתַּת שְׁמוֹת - רַבֵּי אִפְרִים מִפְּשִׁעַדְבוֹרֵז ז"ל)

הַיּוֹם הוּא זְמַן שׁוֹבְבִי"ם, וְקָשָׁה לָנוּ לְהַתְעַנּוֹת. יְהִי רְצוֹן שְׁנִזְכֶּה לְתַקַּן עַל־יְדֵי צְדָקָה לְעֵנִיִּים הַגּוֹנִים, וְלִקְיָם עֲצַת רַבְּנוּ ז"ל, "לִידַע אֶת יוֹסֵף" (עַל־פִּי שְׁמוֹת א, ח).

וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲזֵרַת הַשִּׁם־יִתְבַּרַךְ נוֹכַח לְהַתְגַּבֵּר עַל "מֶלֶךְ הַדָּשׁ" (עַל־פִּי שְׁמוֹת שָׁם), שְׁאָמְרוּ חַז"ל (קְדוּשִׁין ל:): "יִצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְחַדָּשׁ עָלָיו בְּכָל יוֹם".

וְכַמְדָּמָה לִי, בִּי יֵשׁ שִׁיחָה מִרַבְּנוּ ז"ל: "מִי שִׁיּוּדַע מִמְּנֵי, אֵין צָרִיד לְהַתְעַנּוֹת; וְמִי שִׁאִינוּ יוֹדַע מִמְּנֵי, מַה יוֹעִילוֹ לוֹ הַתְעַנּוּתִים!" - בִּי רַבְּנוּ ז"ל נוֹתֵן תַּקּוּנִים לְכָל הַדְּבָקִים אֵלָיו, לְכָל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ.

וְחֵי־מוֹהֲרַן תְּצַא: כְּשָׁבָא מְלַעֲמַבְעָרָג, צוּה עָלֵינוּ שְׁלָא לְהַתְעַנּוֹת כְּלָל. וְאָמַר: הֲלֹא מִי שִׁאִינוּ זוֹכָה לְהִיּוֹת אֲצִלֵּי עַל רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה, הוּא אֵין לוֹ לְהַתְעַנּוֹת כְּלָל. וְמִי שִׁזּוֹכָה לְהִיּוֹת עַל רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה, הוּא בְּוֹדָאֵי אֵין צָרִיד לְהַתְעַנּוֹת כְּלָל, מֵאַחַר שִׁזּוֹכָה לְהִיּוֹת אֲצִלֵּי עַל רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה.

ז.

(מְכַתְּבֵי־שְׁמוּאֵל, א' שְׁמוֹת תְּשׁוּב"א - רַבֵּי שְׁמוּאֵל הַדְּרוּוּיץ ז"ל)

כְּעַת כְּבָר זְמַן שׁוֹבְבִי"ם שְׁמַסְגָּל לְתַקַּן הַבְּרִית, "וְאָלָה שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים" וְכוּ', מְרַמֵּז לֹאמַר תְּהִלִּים שְׁמַסְגָּל לְתִשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּתוֹרָה ע"ג חֶלֶק ב', 'תְּהִלִּים מְסַגָּל לְתִשׁוּבָה'.

וְשִׁמְעָתִי מִרְבִּי אַבְרָהָם שְׁטַעֲרִנְהָרֵץ: שְׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל הִיָּה לוֹ בְּשׁוֹבְבִי"ם, שְׁנֵי שְׁעוּרִים בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים כָּל יוֹם. הֵינּוּ: שְׁאָמַר ב' פְּעָמִים בְּכָל יוֹם שְׁעוּר תְּהִלִּים. שְׁכָל יוֹם הִיָּה אוֹמַר שְׁעוּר אֶחָד, וּבְאֵלוֹ הַיָּמִים אָמַר שְׁנֵי שְׁעוּרִים בְּתִהְלִים.

וְגַם טוֹב לְסַגָּף עֲצֻמוֹ עַל־כָּל־פְּנִים פְּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, לְבָלִי לְאֶכְל דְּבַר מִן הַחַי (עין 'יסוד־וְשִׁרְשֵׁי־הַעֲבוּדָה', שַׁעֲרֵי־הַמִּפְקָד פ"ב).

כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי: שְׂרַבְנוּ ז"ל צוּה לְמוֹהֲרַנ"ת: שְׁבִיּוֹם ב' וּד' לֹא יֵאכְל דְּבַר מִן הַחַי מִעֲרַב. הֵינּוּ: בְּכָל מַעַת־לַעַת הַב' וְהַד' בְּשָׁבוּעַ. (עין שיחות־הַר"ן קפה; אֲבָנֵי־הַבְּרִזָּל, הַתְּקַרְבוּת מוֹהֲרַנ"ת ט).

וְאִפְלוּ אִם מִתְעַנִּים עַל־כָּל־פְּנִים יוֹם בְּשָׁבוּעַ, וְאִפְלוּ רַק חֲצִי יוֹם - גַּם־כֵּן חָשׁוּב, וְהַכֵּל לְפִי הַפֶּה וְהַמֶּה.

וְהָעֶקֶר לְשִׁמּוֹר הַמֶּה וְהָעֵינַיִם, "וְלֹא תִתְוַדּוּ" וְכוּ'. וּבְזֶה מִתְקַן יוֹתֵר.

מהכל 'תשובת המשקל', פמובא בתורה
(ח"א) כ"ז.

ופלא: שדוקא בזמן שישראל נזדככו
בעמק הקלפות במצרים מקור
הזמה, וכל נקדה טובה שנזדככו, פעל:
שאפלו עד היום כשקוראין הפרשיות
שלהם, יכולים לזכות לתקון-הברית, ואז
דוקא זמן המכשר לתקן הברית על-פי
כתבי-האריז"ל (שער רוח-הקדש, תקון כז).

וכמו שאמר רבנו ז"ל שם בתורה ע"ג
ח"ב: שדוקא במצרים בהמצר, זכו
ל'תשובה-עלאה'.

ת.

(מכתבי-שמואל, ה' בשלח תשל"א -
רבי שמואל הורוויץ ז"ל)

הנה הנינו בימי השובבי"ם' שמסגל לכפר
על העונות, ולתקן תקון-הברית.

ומרבנו ז"ל וממוהרנ"ת ז"ל: יש התקון
להרבות בהם באמירת תהלים,
שמסגל לפתח שערי תשובה ולתקן הכל.

וכן מסגל בהם: ה'נתינת צדקה' - שכל-זה
הוא גם-כן בחינת 'תענית', ו'חטאך
בצדקה פרק" (דניאל ה, כד).

ומהצדיקים רבי אלימלך ז"ל, ורבי נחום
מטשערנאביל: "שאמירת
תהלים כמו תעניות" וכו'.

וגם מה שיכולים להשתתף מעט, אפלו
'תענית שעות', או 'דבר מן החי' -
הכל מצטרף.

ולקוטי-הלכות, השכמת-הבקר ג, ה: ועל-כן אסור
לאכל ולשתות קדם התפלה, כי צריכין להרעיב עצמו קדם
התפלה, שזהו בחינת 'תענית שעות', שבכל יום מרעיבין
עצמן ומתעניין קדם התפלה. עי' שם באריכות].

